

BƏLƏDİYYƏLƏRDƏ MÜHASİBAT UÇOTUNUN TƏŞKİLİ

Metodiki vəsait

Bakı - 2019

Müəllif: Emil Əhmədov

**Elmi redaktor: Elman Hüseynov, Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyi yanında Maliyyə Elm-Tədris Mərkəzinin direktoru**

**Rəyçilər: Qəzənfər Abbasov, Azərbaycan Dövlət
İqtisad Universitetinin “Mühasibat uçotu və
audit” kafedrasının professoru, i.e.d.,
Azərbaycan Respublikası Maliyyə
Nazirliyinin “Maliyyə və uçot” jurnalının baş
redaktoru,**

**Gülşən Orucova, Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyi yanında Maliyyə Elm-Tədris Mərkəzinin şöbə müdürü**

“Bələdiyyələrdə mühasibat uçotunun təşkili” metodiki vəsaiti “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 4 may tarixli 1140-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar bələdiyyə orqanları maliyyə hesabatlarını İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun tərtib etdiklərindən tətbiq olunacaq yeniliklərin izahı məqsədilə hazırlanmışdır.

Hazırlanmış vəsaitdə təqdim edilmiş nümunələr üzrə bələdiyyələrdə ilkən uçotun aparılması da əhatə olunmaqla maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına xüsusi önəm verilmişdir.

Metodiki vəsait Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən bələdiyyə orqanlarında istifadə üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Müqəddimə

Məlum olduğu kimi, Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyətinin “Cənubi Qafqazda Yaxşı Yerli İdarəciliy” programı çərçivəsində 2012-ci ildə “Bələdiyyələrdə mühasibat uçotunun təşkili” metodik vəsaiti nəşr edilmişdir.

“Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 4 may tarixli 1140-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar bələdiyyə orqanları maliyyə hesabatlarını İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun tərtib etməli olduqlarından bir çox yeniliklərin tətbiq olunacağı səbəbindən yeni bir metodiki vəsaitin hazırlanması zərurəti yaranmışdır.

Təqdim olunan metodiki vəsait Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanmış normativ hüquqi aktların tələbləri nəzətə alınmaqla tərtib olunmuşdur.

Nəşrdə təqdim edilmiş nümunələr üzrə bələdiyyələrdə ilkin uçotun aparılması da əhatə olunmaqla maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına xüsusi önem verilmişdir.

Vəsaitin hazırlanmasında göstərdikləri dəstəyə görə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi yanında Maliyyə Elm-Tədris Mərkəzinin əməkdaşlarına təşəkkürümüzü bildiririk.

**Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən
bələdiyyə orqanlarının fəaliyyətinin tənzimləyən bəzi
normativ hüquqi aktlardan**

ÇIXARIŞLAR

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ KONSTITUSİYASI

DÖRDÜNCÜ BÖLMƏ

YERLİ ÖZÜNÜİDARƏETMƏ

I X f e s i l

BƏLƏDİYYƏLƏR

Maddə 142. Yerlərdə özünüidarənin təşkili

- I. Yerli özünüidarəni bələdiyyələr həyata keçirir.
- II. Bələdiyyələr seçkilər əsasında yaradılır.
- III. Bələdiyyələrin statusunun əsasları bu Konstitusiya ilə, bələdiyyələrə seçkilərin qaydaları isə qanunla müəyyən edilir.

Maddə 143. Bələdiyyələrin işinin təşkili

- I. Bələdiyyə öz fəaliyyətini iclaslar, daimi və başqa komissiyalar vasitəsi ilə həyata keçirir.
- II. Bələdiyyənin iclaslarını bələdiyyənin sədri çağırır.

Maddə 144. Bələdiyyələrin səlahiyyətləri

- I. Bələdiyyələrin iclaslarında aşağıdakı məsələlər həll edilir:
  - 1) bələdiyyə üzvlərinin səlahiyyətlərinin tanınması, qanunla müəyyən edilmiş hallarda onların səlahiyyətlərinin itirilməsi və səlahiyyətlərinə xitam verilməsi;
  - 2) bələdiyyənin reqlamentinin təsdiq edilməsi;
  - 3) bələdiyyənin sədrinin və onun müavinlərinin, daimi və başqa komissiyaların seçilməsi;
  - 4) yerli vergilərin və ödənişlərin müəyyən edilməsi;
  - 5) yerli büdcənin və onun icrası haqqında hesabatların təsdiq edilməsi;

6) bələdiyyə mülkiyyətinə sahiblik, ondan istifadə və onun barəsində sərəncam;

7) yerli sosial müdafiə və sosial inkişaf programlarının qəbul və icra edilməsi;

8) yerli iqtisadi inkişaf programlarının qəbul və icra edilməsi;

9) yerli ekoloji programların qəbul və icra edilməsi.

II. Bələdiyyələrə qanunvericilik və icra hakimiyyətləri tərəfindən əlavə səlahiyyətlər də verilə bilər. Bu səlahiyyətlərin həyata keçirilməsi üçün bələdiyyə üzrə müvafiq zəruri maliyyə vəsaiti də ayrılmalıdır. Belə səlahiyyətlərin həyata keçirilməsinə müvafiq olaraq qanunvericilik və icra hakimiyyətləri nəzarət edirlər.

Maddə 145. Bələdiyyələrin qərarları

I. Bələdiyyənin iclaslarında baxılan məsələlərə dair qərarlar qəbul edilir.

II. Bələdiyyənin qərarları bələdiyyə üzvlərinin sadə səs çıxluğu ilə qəbul edilir.

III. Yerli vergilər və ödənişlər ilə bağlı qərarlar bələdiyyə üzvlərinin üçdə iki səs çıxluğu ilə qəbul edilir.

Maddə 146. Bələdiyyələrin müstəqilliyinin təminatı

I. Bələdiyyələr öz səlahiyyətlərini həyata keçirməkdə müstəqildirlər, bu isə bələdiyyə ərazisində yaşayan vətəndaşlar qarşısında onların məsuliyyətini istisna etmir. Bələdiyyə üzvlərinin seçilməsi, səlahiyyətlərinin dayandırılması və ya səlahiyyətlərinə xitam verilməsi, bələdiyyələrin vaxtından əvvəl buraxılması halları və qaydası qanunla müəyyən edilir.

II. Bələdiyyələrin öz səlahiyyətlərini müstəqil həyata keçirməsi Azərbaycan dövlətinin suverenliyinə xələl gətirə bilməz.

III. Dövlət bələdiyyələrin fəaliyyətinə nəzarət edir.

IV. Qanunla müəyyən edilmiş hallarda və qaydada bələdiyyələr öz fəaliyyətləri barəsində Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə hesabat təqdim edirlər.

V. Bələdiyyələrin məhkəmə tərəfindən müdafiəsinə, dövlət orqanlarının qərarları nəticəsində yaranan əlavə xərclərinin ödənilməsinə təminat verilir.

Maddə 146. Bələdiyyələrin məsuliyyəti

Bələdiyyələr, bələdiyyə qulluqçuları ilə birlikdə, bələdiyyə qulluqçularının qanuna zidd hərəkətləri və hərəkətsizliyi nəticəsində insan hüquq və azadlıqlarına dəymmiş ziyana görə və onların təminatının pozulmasına görə mülki məsuliyyət daşıyırlar.

Maddə 150. Bələdiyyə aktları

I. Bələdiyyələrin qəbul etdikləri aktlar hüquqa və haqq-ədalətə (bərabər mənafelərə bərabər münasibətə) əsaslanmalı, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, qanunlarına, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanlarına, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarlarına (Naxçıvan Muxtar Respublikasında isə həm də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasına, qanunlarına, Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarlarına) zidd olmamalıdır.

II. Bələdiyyələrin qəbul etdiyi aktın icrası onun ərazisində yaşayan vətəndaşlar və onun ərazisində yerləşən hüquqi şəxslər üçün məcburidir.

Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

M a d d e 7 . Yerli büdcənin gəlirləri

1. Yerli büdcənin gəlirlərinə aşağıdakılardır aid edilir:

1.1. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 206.1-1-ci və 206.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda fiziki şəxslərin torpaq vergisi;

1.2. fiziki şəxslərdən əmlak vergisi;

1.3. yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi;

1.4. bələdiyyə mülkiyyətində olan müəssisə və təşkilatlardan mənfəət vergisi;

1.5. bələdiyyə mülkiyyətində olan daşınmaz əmlak üzərində reklam daşıyıcılarının yerləşdirilməsi ilə bağlı ödəniş

1.6. kurort rüsumu, mehmanxana rüsumu, avtomobilərin dayanacaqları üçün rüsum, bələdiyyə yollarında təşkil edilmiş parklanma yerlərindən daxil olan vəsait və qanunla müəyyən edilən digər yerli ödənişlər;

1.7. Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsindən verilən dotsiya, subvensiya və ssudalar;

1.8. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq bələdiyyə əmlakının özəlləşdirilməsindən, icarəyə və istifadəyə verilməsindən gəlirlər, lotereyalardan daxil olan vəsait, habelə bələdiyyələrin fəaliyyətindən əldə edilən digər gəlirlər;

1.9. fiziki və hüquqi şəxslərin, beynəlxalq təşkilatların və fondların maliyyə yardımçıları və qrantları;

1.10. dövlət əhəmiyyətli tədbirlərin və dövlət orqanlarının qərarları nəticəsində yaranan xərclərin ödənilməsi üçün maliyyə vəsaiti.

1.11. Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlərə görə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada hesablanmış faiz və sanksiyalar.

2. Bu maddənin 1.1-1.4-cü, 1.6-cı yarımbəndlərində göstərilən yerli vergi və ödənişlərin hesablanması, ödənilməsi və güzəştlərin verilməsi qaydası, habelə dərəcələrinin yuxarı həddi qanunla müəyyən edilir, tətbiqinin zəruriyyəti və konkret dərəcələri isə bələdiyyələrin qərarları ilə müəyyənləşdirilir. Bu

maddənin 1.5-ci yarımbəndində göstərilən bələdiyyə mülkiyyətində olan daşınmaz əmlak üzərində reklam daşıyıcısının yerləşdirilməsi ilə bağlı ödənişin məbləği “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 35-ci maddəsinə əsasən müəyyən edilir. Bu maddənin 1.7-ci yarımbəndində göstərilən dövlət bütçəsindən yerli büdcələrə ayrılan dotsiya və subvensiyalar “Bütçə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 32.2.2-ci və 34.4-cü maddələri ilə müəyyən edilmiş qaydada verilir.

3. Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada bələdiyyələr yerli əhəmiyyətli məsələlərin maliyyələşdirilməsi üçün bu maddənin 1.6-ci yarımbəndində göstərilən yerli ödənişlər, habelə könüllü birdəfəlik ödənişlər barədə qərarlar qəbul edə bilərlər. Könüllü birdəfəlik ödənişlər barədə qərarlar nəticəsində əldə olunan vəsait yalnız məqsədli təyinatı üzrə istifadə olunur.

M a d d e 8 . Yerli büdcələrin xərcləri

1. Yerli büdcələrin xərclərinin həcmi və istiqamətləri bələdiyyələr tərəfindən müəyyənləşdirilir.

2. Yerli bütçə bələdiyyənin idarəetmə xərcləri, sosial-məişət, yaşayış, mədəniyyət və idman obyektlərinin, habelə əhalinin ümumi istifadəsində olan küçə, həyət və bağların saxlanması xərcləri nəzərə alınmaqla bələdiyyələrin müəyyən etdiyi xərc normativləri əsasında formalaşdırılır.

Yerli büdcələrdə həmçinin yerli sosial müdafiə, sosial və iqtisadi inkişaf, habelə ekoloji proqramların maliyyələşdirilməsi üçün xərclər nəzərdə tutula bilər.

Bələdiyyənin ərazisində yaşayan əhalinin aztəminatlı təbəqəsindən olan mərhumların dəfn və yas mərasimlərinin təşkilinə yardım məqsədi ilə yerli bütçədə zəruri xərclər nəzərdə tutulur və təyinatı üzrə sərf edilir.

Yerli bütçənin xərc istiqamətləri müəyyən edilərkən əməkhaqlarına ayırmalar ümumi bütçənin əlli faizindən çox ola bilməz.

Bələdiyyə bütçəsindən pul vəsaiti yalnız bələdiyyə iclasının qərarı ilə ayrılır və bu qərarda həmin vəsaitin təyinatı, məqsədi və dəqiq miqdarı göstərilməlidir.

3. Dövlət bütçəsindən dotsiya, subvensiya və ssuda alan yerli bütçənin xərclərinin hesablanmasında tətbiq olunan

normativlər dövlət bütçesinin xərclərinin hesablanması üçün tətbiq olunan xərc normativlərindən yüksək ola bilməz.

4. Dotasiyanın yuxan həddinin hesablanmasında bələdiyyənin ərazisində yaşayan əhalinin sayı və ölkənin maliyyə ehtiyatlarının formallaşmasında onun xüsusi çəkisi və digər amillər nəzərə alınır bilər.

5. Əlavə səlahiyyətlərin həyata keçirilməsi üçün qanunvericilik və icra hakimiyyətləri tərəfindən ayrılan məqsədli vəsait, o cümlədən subvensiya hesabına xərclərin maliyyələşdirilməsi yerli bütçənin məzaric hissəsində ayrıca sətirdə göstərilir.

6. Xərclərinin öz gəlirləri ilə təmin olunmayan hissəsi (yerli bütçənin kəsiri) dövlət bütçesində alınan dotasiya ilə örtülə bilər.

Mühasibat uçotu haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Fəsil V

QEYRİ-KOMMERSİYA TƏŞKİLATLARININ MÜHASİBAT UCHOTU VƏ MALİYYƏ HESABATLARI

Maddə 13. Qeyri-kommersiya təşkilatlarının maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsi

13.1. Büdcə təşkilatları və bələdiyyə orqanları bu Qanuna əsasən tələb olunan maliyyə hesabatlarını İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun tərtib edirlər.

13.2. Qeyri-hökumət təşkilatları maliyyə hesabatlarını müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş formaya uyğun tərtib edirlər.

13.3. Siyasi partiyalar bu Qanuna əsasən tələb olunan maliyyə hesabatlarını müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilmiş siyasi partiyalarda sadələşdirilmiş mühasibat uçotunun aparılması qaydalarına uyğun tərtib edirlər.

13.4. Digər qeyri-kommersiya təşkilatları, o cümlədən büdcədən kənar dövlət fondları iş xüsusiyyətlərindən asılı olaraq maliyyə hesabatlarını bu Qanunla müəyyən edilmiş müvafiq beynəlxalq standartlara uyğun olaraq tərtib edirlər.

Maddə 14. Qeyri-kommersiya təşkilatları üçün mühasibat uçotunun aparılması, hesabat dövrü, maliyyə hesabatlarının təqdim və dərc edilməsi

14.1. Büdcə təşkilatları üçün hesabat dövrü və maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

14.1-1. Bu Qanunun 13.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş təşkilatlar mühasibat uçotunun aparılmasını İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına əsasən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının təsdiq etdiyi uçot qaydalarına uyğun həyata keçirirlər.

14.2. Bələdiyyə orqanlarının yerli büdcənin icrası haqqında maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi, hesabat dövrləri və dərc edilməsi qaydaları "Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilir.

14.3. *Büdcə təşkilatlarının* bu qanuna uyğun olaraq təqdim etdikləri maliyyə hesabatları "Büdcə sistemi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Azərbaycan Respublikasının illik dövlət büdcəsi haqqında qanunları və büdcə sisteminə aid olan digər müvafiq normativ hüquqi aktlar əsasında tələb olunan maliyyə hesabatlarını əvəz etmir, onlara əlavə edilir.

14.4. Qeyri-hökumət təşkilatının illik maliyyə hesabatının forması, məzmunu və təqdim edilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

14.4-1. Qeyri-hökumət təşkilatları mühasibat uçotunun aparılmasını İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarının ümumi prinsiplərinə əsasən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının təsdiq etdiyi uçot qaydalarına uyğun həyata keçirirlər.

14.6. Siyasi partiyalar tərəfindən illik maliyyə hesabatları auditor rəyi ilə birlikdə hər il aprel ayının 1-dən gec olmayıaraq Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilir. Siyasi partiyaların maliyyə hesabatlarının forması, məzmunu və təqdim edilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir. Siyasi partiyalar illik maliyyə hesabatlarını auditor rəyi ilə birlikdə kütləvi informasiya vasitələrində dərc etdirirlər.

14.7. Bu Qanunun 13.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş təşkilatlar mühasibat uçotunun aparılmasını, iş xüsusiyyətlərindən asılı olaraq, bu Qanunla müəyyən edilmiş müvafiq uçot qaydalarına uyğun həyata keçirirlər. Həmin təşkilatların maliyyə hesabatları üçün hesabat dövrü bu Qanunun 11-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müddətlərə uyğun müəyyən edilir və bu təşkilatlar hesabat dövrü başa çatdıqdan sonra, illik maliyyə hesabatlarını növbəti ilin aprel ayının 30-dan, birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarını isə, növbəti ilin iyun ayının 30-dan gec olmayıaraq təsisçiyyət, habelə qanunla və nizamnamələri ilə müəyyən edilmiş şəxslərə təqdim etməlidirlər.

14.8. Qeyri-kommersiya təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi əsasında vergi orqanlarına təqdim etdikləri vergi hesabatları bu Qanunun tələblərinə uyğun olaraq təqdim etdikləri maliyyə hesabatlarını əvəz etmir.

İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları

1. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №1 - "Maliyyə hesabatlarının təqdimatı üzrə"

2. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №2 - "Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat"

3. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №3 - "Uçot siyaseti, uçot qiymətləndirmələrində dəyişikliklər və səhvlər"

4. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №4 - Xarici Valyuta Məzənnələrində Dəyişikliklərin Təsiri

5. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №5 - "Borclar üzrə məsrəflər"

6. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №6 - "Birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) və fərdi maliyyə hesabatları"

7. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №7 - "Asılı təsərrüfat cəmiyyətlərinə investisiyalar"

8. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №8 - "Birgə müəssisələrdə iştirak payları üzrə"

9. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №9 - "Birja əməliyyatları üzrə gəlirlər"

10. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №10 - "Hiperinflyasiya Şəraitində Maliyyə Hesabatları"

11. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №11 - "Tikinti Müqavilələri"

12. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №12 - "Ehtiyatlar"

13. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №13 - "İcarə"

14. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №14 - "Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr"

15. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №15 - "Maliyyə alətləri Məlumatın açıqlanması və təqdim edilməsi"

16. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №16 - "İnvestisiya mülkiyyəti"

17. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №17 - "Torpaq, tikili və avadanlıqlar"

18. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №18 - "Seqment Hesabatları"

19. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №19 - "Qiymətləndirilmiş öhdəliklər, Şərti öhdəliklər və Şərti aktivlər"

20. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №20 - "Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatların açıqlanması"

21. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №21 - "Pul Vəsaitləri Yaratmayan Aktivlərin Qiymətdən Düşməsi"

22. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №22 - "Ümumi Dövlət Sektoru haqqında Maliyyə Məlumatının Açıqlanması"

23. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №23 - "Qeyri-kommersiya əməliyyatları üzrə gəlirlər (Vergilər və Köçürmələr)"

24. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №24 - "Maliyyə hesabatlarında bündə məlumatlarının təqdimati"

25. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №25 - “İşçilərin mükafatlandırılması”

26. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №26 - “Pul vəsaitləri yaradan aktivlərin dəyərdən düşməsi”

27. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №27 - “Kənd təsərrüfatı”

28. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №28 - “Maliyyə alətləri təqdimat”

29. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №29 - “Maliyyə alətləri tanınma və qiymətləndirmə”

30. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №30 - “Maliyyə alətləri məlumatın açıqlanması”

31. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №31 - “Qeyri-maddi aktivlər”

32. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №32 – “Konsessiya xidmətlərinin razılışdırılması”

33. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №33 - “Hesablama metodu əsasında İctimai sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarının ilk dəfə tətbiq edilməsi”

34. İctimai Sektor üçün Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartı №34 - “Fərdi maliyyə hesabatları”

BÜDCƏ TƏŞKİLATLARI VƏ BƏLƏDİYYƏ ORQANLARI TƏRƏFİNDƏN İCTİMAİ SEKTOR ÜÇÜN MÜHASİBAT UÇOTUNUN BEYNƏLXALQ STANDARTLARININ ÜMUMİ PRİNSİPLƏRİNƏ ƏSASƏN MÜHASİBAT UÇOTUNUN APARILMASI QAYDALARI

Fəsil 1. Əsas müddəalar

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu, “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 7 fevral 2005-ci il tarixli 192 nömrəli Fermanı, İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarının (bundan sonra – Beynəlxalq standartlar) ümumi prinsipləri əsasında hazırlanmışdır. Bu Qaydalar bələdiyyə orqanları (bundan sonra – təşkilat) tərəfindən mühasibat uçotunun aparılmasını tənzimləyir.

1.2. Təşkilatlar Beynəlxalq standartların ümumi prinsiplərinə uyğun tərtib olunan avtomatlaşdırılmış proqramlar əsasında mühasibat uçotunu aparmaq və maliyyə hesabatlarını tərtib etmək hüququna malikdirlər.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Qaydalarda istifadə edilmiş əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. Maliyyə hesabatları - istifadəçinin konkret məlumat ehtiyaclarına cavab verən hesabat tələb etmək hüququ olmadığıda, onun bu tələbatını ödəmək məqsədi ilə təşkilatın maliyyə vəziyyəti və maliyyə fəaliyyətinin nəticələri barədə sistemləşdirilmiş məlumatların təqdimatıdır;

2.1.2. Aktiv - keçmiş hadisələrin nəticəsi kimi təşkilat tərəfindən idarə olunan və ona gələcəkdə iqtisadi səmərə və ya xidmət potensialı gətirə biləcəyi gözlənilən resurslardır;

2.1.3. Öhdəlik – təşkilatın keçmiş hadisələrdən yaranmış və iqtisadi səmərəni və xidmət potensialını əmələ gətirən resurslarının kənara axını ilə nəticələnən mövcud borcudur;

2.1.4. Kapital (xalis aktivlər) – bütün öhdəliklər çıxıldıqdan sonra, təşkilatının xalis aktivlərinin dəyəridir;

2.1.5. Gəlir - Nizamnamə Kapitalının (Nizamnamə Fondunun) yaradılması və ya ona əlavə olunması üzrə kapital qoyuluşu ilə əlaqəli olmayan, lakin kapitalda artım ilə nəticələnən və hesabat dövrü ərzində aktivlərin artması, daxil olması və ya öhdəliklərin azalması şəklində iqtisadi səmərənin və ya xidmət potensialının artımıdır;

2.1.6. Xərc – kapitalın azalması ilə nəticələnən, hesabat dövrü ərzində aktivlərin kənara axını və ya azalması və öhdəliklərin artması hesabına baş verən iqtisadi səmərənin və ya xidmət potensialının azalmasıdır;

2.1.7. Birja əməliyyatları - bir mühasibat uçotu subyektiinin aldığı aktiv və ya xidmətlər və ya mövcud öhdəliklərin yerinə yetirilməsi müqabilində digər mühasibat uçotu subyektiinə təqribi bərabər dəyəri (əsasən pul vəsaitləri, məhsul, xidmət və ya aktivlərdən istifadə formasında) birbaşa verməsini əhatə edən əməliyyatlardır.

2.1.8. Qeyri-birja əməliyyatları - birja əməliyyatlarını əhatə etməyən əməliyyatlardır. Qeyri-birja əməliyyatları zamanı bir mühasibat uçotu subyekti digər mühasibat uçotu subyektiindən aldığı dəyərin müqabilində ya təqribi bərabər dəyəri birbaşa ödəmir və yaxud təqribi bərabər dəyəri almadan başqa mühasibat uçotu subyektiinə dəyər ödəyir.

2.1.9. Qiymətləndirmə - maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda və ya maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabatda təqdim edilən obyektiin pul ifadəsinin müəyyənləşdirilməsidir;

2.1.10. Aktivin balans dəyəri – yiğilmiş amortizasiya və qiymətdən zərərləri çıxıldıqdan sonra aktivin **maliyyə vəziyyəti haqqında** hesabatda tanınan dəyəridir;

2.1.11. Likvidlik – təşkilatın aktivlərinin nominal dəyərinin dəyişilməz saxlanılmaqla, onların qısa müddət ərzində pul vəsaitlərinə çevriləməsi yolu ilə yaranmış öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi imkanının olmasına;

2.1.12. Mühasibat uçotu – təşkilatların aktivləri, öhdəlikləri, kapitalı, gəlir və xərcləri barədə məlumatların yiğilması, qeydiyyatı və ümumiləşdirilməsi, habelə maliyyə, vergi və digər hesabatların tərtib edilməsi məqsədi ilə baş vermiş maliyyə - təsərrüfat əməliyyatları üzrə ilkin uçot sənədləri

əsasında məlumatların analitik və sintetik uçotunun aparılmasıdır;

2.1.13. İlkin uçot sənədləri – maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının aparılması üçün təşkilatın rəhbərinin göstərişini təsdiq edən və ya bu əməliyyatların baş verməsinə, habelə mühasibat uçotunun aparılmasına əsas verən yazılı və ya elektron daşıyıcıılarda olan təsdiqedici sənədlərdir;

2.1.14. Mühasibat uçotu registrləri – ilkin uçot sənədlərindəki məlumatların mühasibat uçotunda, maliyyə, vergi və digər hesabatlarda əks etdirilməsi məqsədi ilə həmin məlumatların xronoloji ardıcılıqla sistemləşdirilməsi və yığılması üçün nəzərdə tutulan sənədlərdir;

2.1.15. Mühasibat uçotunun Hesablar Planı – uçota alınan obyektlərin və məqsədlərin mühasibat uçotunun müəyyən edilmiş əlamətlərinə görə qruplaşdırılmış və rəqəmlərlə göstərilmiş sintetik hesablari və subhesablari məcmusudur. Hesablar planı maliyyə hesabatlarının göstəriciləri ilə uçot göstəriciləri arasında uyğunluğu təmin edir;

2.1.16. Mühasibat uçotu xidməti - təşkilatlardə öz işçiləri və ya müqavilə əsasında sahibkarlıq subyektləri tərəfindən mühasibat uçotunun aparılması, o cümlədən maliyyə, vergi və digər hesabatların hazırlanması və təqdim edilməsi sahəsində göstərilən xidmətdir.

3. Maliyyə hesabatlarının tərkibi

3.1. İllik maliyyə hesabatlarının komponentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

3.1.1. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat. Forma № 1;

3.1.2. Maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabat. Forma № 2;

3.1.3. Kapitalda (xalis aktivlərdə) dəyişikliklər haqqında hesabat. Forma № 3;

3.1.4. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat. Forma № 4;

3.1.3. Əhəmiyyətli uçot siyasəti və izahlı qeydlər.

4. Beynəlxalq standartların ümumi prinsiplərinə əsaslanan ehtimallar (prinsiplər)

4.1. Mühasibat uçotunun aparılması zamanı Beynəlxalq standartların ümumi prinsiplərinə əsaslanan ehtimallara (prinsiplərə), maliyyə hesabatlarının keyfiyyət xüsusiyyətləri və maliyyə hesabatları elementlərinin qiymətləndirmə əsaslarına üstünlük verilir. Mühasibat uçotunu tənzimləyən qanunvericilik aktlarında eks olunan tələblərin və ya təşkilatın iş xüsusiyyətinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar, təşkilatın uçot siyasetinin müvafiq müddəalarında düzəlişlər aparılmalı və istifadəçilərin diqqətinə çatdırılmalıdır.

4.2. Təşkilatlar tərəfindən mühasibat uçotu hesablama metodu əsasında aparılır və ona uyğun olaraq maliyyə hesabatları tərtib edilir. Bu metoda əsasən əməliyyatların və digər hadisələrin təsiri onların baş verdiyi (pul vəsaitləri və ya onların ekvivalentlərinin qəbul edildiyi və ya ödənilən vaxt deyil) zaman tanınır və uçot registrlərində qeyd edilir, habelə aid olduqları dövr üzrə maliyyə hesabatlarında təqdim edilir.

4.3. Təşkilatın fəaliyyətinin fasileşizliyi konsepsiyası təşkilatın fəaliyyətinin davam edəcəyini və onun fəaliyyətinin dayandırılması və ya fəaliyyətinin həcminin əhəmiyyətli dərəcədə ixtisara salınması zərurətinin və ya niyyətinin olmadığını nəzərdə tutur. Maliyyə hesabatlarında aktivlərin və öhdəliklərin qiymətləndirilməsi əsasən ilkin dəyər əsasında təqdim olunur.

4.4. Təşkilatın fəaliyyətinin fasileşizliyi barədə ehtimal aktivlərin və öhdəliklərin ilkin dəyəri ilə qiymətləndirilməsinin tətbiq edilməsinə zəmin yaradır.

4.5. Təşkilatın ləğv olunacağı ehtimal olunarsa, aktivlərin qiymətləndirilmə əsası kimi bu aktivlərin alınması üçün çəkilmiş məsrəflər deyil, onların ehtimal olunan satış dəyərindən (yəni, satış üzrə xərclər çıxılmaqla, satış qiyməti) istifadəsi daha məqsədə uyğundur. Təşkilatın yaxın gələcəkdə ləğv olunacağı gözlənilərsə, aktivlərin ehtimal olunan satış dəyəri təşkilat tərəfindən onun öhdəliklərinin ödənilməsi üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin gözlənilən mədaxili barədə daha etibarlı məlumatı təmin edir.

4.6. Təşkilatın uzunmüddətli aktivlərinin amortizasiyası yalnız onun fəaliyyətində müəyyən sabitlik ehtimal olunduqda, məntiqə və məqsədə müvafiq hesab olunur. Təşkilatın ləğv olunması labüddürsə, aktivlər qısamüddətli (dövriyyə) və uzunmüddətli (dövriyyədən kənar) kimi təsnifləşdirilmir. Bu zaman, bütün aktivlər ləğv olunması gözlənilən qısamüddətli

aktivlər hesab olunur. Öhdəliklər kreditorlara ödənişlərin növbəliliyi əsasında təsnifləşdirilir.

5. Maliyyə hesabatlarının keyfiyyət xüsusiyyətləri

5.1. Keyfiyyət xüsusiyyətləri maliyyə hesabatlarında təqdim olunan informasiyanı istifadəçilər üçün daha faydalı edən amillərdir. Münasiblik, etibarlılıq, müqayisəlilik və anlaşılılıq əsas dörd keyfiyyət xüsusiyyətləridir:

5.1.1. **Münasiblik:** Keçmiş, indiki və gələcək hadisələri qiymətləndirməklə istifadəçilərin iqtisadi qərarlar qəbul etmələrinə təsir edən informasiya münasib hesab olunur. Informasiyanın münasibliyi onun xarakterinə və əhəmiyyətliliyinə təsir göstərir:

5.1.1.1. **Əhəmiyyətlilik:** İnfomasiyanın təqdim edilməməsi və ya təhrif edilməsi istifadəçilər tərəfindən maliyyə hesabatları əsasında qəbul edilmiş iqtisadi qərarlara təsir edə bilərsə, infomasiya əhəmiyyətli sayılır. Əhəmiyyətlilik təqdim edilməmiş və ya təhrif edilmiş infomasiyanın həcmindən asılıdır;

5.1.2. **Etibarlılıq:** Faydalı olmaq üçün infomasiya etibarlı olmalıdır. Tərkibində əhəmiyyətli səhvlər və qərəzli olmayan infomasiya etibarlılıq keyfiyyətinə malikdir:

5.1.2.1. **Düzgün təqdimat:** Etibarlı olmaq üçün maliyyə hesabatlarında təqdim edilməli olan və ya təqdim edilməsi gözlənilən əməliyyatlar və digər hadisələr üzrə infomasiyalar düzgün təqdim olunmalıdır;

5.1.2.2. **Mahiyətin formadan üstünlüyü:** Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən əməliyyatların və digər hadisələrin düzgün olması üçün həmin əməliyyatlar və hadisələr onların iqtisadi mahiyətinin hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi əsasında təqdim olunmalıdır;

5.1.2.3. **Neytrallıq:** Maliyyə hesabatlarında təqdim olunan infomasiyanın etibarlı olması üçün məlumatlar neytral, yəni, qərəzsiz olmalıdır. Maliyyə hesabatlarını hazırlayanlar tərəfindən təqdim olunan infomasiya, onların öncədən müəyyən olmuş nəticənin əldə edilməsi üçün istifadəçinin qərarına təsir etdiğdə, infomasiya neytral hesab oluna bilməz;

5.1.2.4. **Ehtiyatlılıq:** Ehtiyatlılıq - qeyri-müəyyən şəraitdə qiymətləndirmə zamanı aktiv və ya gəlirlərin artırılmamasının, öhdəlik və xərclərin azaldılmamasının təmin olunması məqsədi

ilə diqqətli yanaşmanın tətbiqidir. Qeyri-müəyyən şəraitdə aktiv və gəlirin mümkün dəyərlərindən ən aşağı, öhdəlik və xərcin isə ən yüksək qiyməti istifadə edilməlidir. Ehtiyatlılıq prinsipinə riayət olunması gizli kapital ehtiyatlarının və həddən artıq həcmidə hesablanmış qiymətləndirilmiş öhdəliklərin yaradılmasına, habelə aktivlərin və gəlirlərin qəsdən azaldılmasına və ya öhdəliklərin və xərclərin qəsdən artırılmasına əsas vermir;

5.1.2.5. Tamlıq: Maliyyə hesabatlarında təqdim olunan informasiyanın etibarlı olması üçün bu informasiya, onun əhəmiyyətliliyi və ona çəkilən xərclər nəzərə alınmaqla, dolğun olmalıdır;

5.1.3. Müqayisəlilik: İstifadəçilər üçün maliyyə hesabatları arasında müvafiqliyi və fərqliliyi müəyyən etmək və qiymətləndirmək imkanını yaradan informasiya müqayisəli hesab olunur. İstifadəçilər tərəfindən təşkilatın müxtəlif dövrlərə aid olan maliyyə hesabatlarının və ayrı-ayrı təşkilatların maliyyə hesabatlarının müqayisə edilə bilməsi onlar üçün təşkilatların maliyyə vəziyyətindəki və fəaliyyətlərinin maliyyə nəticələrindəki meylləri müəyyən etmək imkanı yaradır;

5.1.4. Anlaşıqlılıq: Maliyyə hesabatlarında təqdim olunan informasiyanın mahiyyəti istifadəçilər tərəfindən anlaşılmalıdır. Eyni zamanda, istifadəçilər kommersiya fəaliyyəti və mühasibat uçotu haqqında zəruri biliklərə malik olmalı və informasiyanı kifayət qədər dərindən öyrənməyə hazır olmalıdırlar. Münasib informasiya, onun mürəkkəbliyinə görə istifadəçilər tərəfindən anlaşılmamamağı səbəbindən maliyyə hesabatlarından çıxarılmamalıdır.

Fəsil 2. Maliyyə hesabatları elementlərinin qiymətləndirilməsi

6. Qiymətləndirmə

6.1. Qiymətləndirmə - maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda və ya maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabatda təqdim edilən obyektin pul ifadəsinin müəyyənləşdirilməsidir. Onlara aşağıdakılardaxildir:

6.1.1. İlkin dəyər:

6.1.1.1. Aktivlərin ilkin dəyər əsasında qiymətləndirilməsi onun əldə edilməsi zamanı pul vəsaitlərinin və ya pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinin ödənilmiş məbləği (gömrük idxal

rüsumları və alışla bağlı bərpa edilməyən (əvəzləşdirilməyən) vergilər də daxil olmaqla), yaxud verilmiş əvəzləşdirmənin (mübadiləyə verilmiş qeyri-monetary aktivlərin, qəbul edilmiş öhdəliklərin, buraxılmış kapital alətlərinin) ədalətli dəyəri ilə qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur;

6.1.1.2. Öhdəliklərin ilkin dəyər əsasında qiymətləndirilməsi təşkilatın adı iş şəraitində bu öhdəliyin yerinə yetirilməsi məqsədi ilə ödənilməsi gözlənilən pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin məbləği, yaxud borc öhdəliyi əvəzinə alınmış pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin məbləği, yaxud alınmış digər vəsaitlərin ədalətli dəyəri ilə ölçülülməsini nəzərdə tutur;

6.1.2. Cari dəyər:

6.1.2.1. Aktivlərin cari dəyər əsasında qiymətləndirilməsi hal-hazırda analoji aktivlərin əldə edilməsi üçün ödənilməli olan pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin məbləği ilə ölçülülməsini nəzərdə tutur;

6.1.2.2. Öhdəliklərin cari dəyər əsasında qiymətləndirilməsi onların hal-hazırda yerinə yetirilməsi məqsədilə ödənilməli olan pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin nominal (diskontlaşdırılmamış) məbləği ilə ölçülülməsini nəzərdə tutur;

6.1.3. Mümkün satış dəyəri:

6.1.3.1. Aktivlərin mümkün satış dəyəri əsasında qiymətləndirilməsi təşkilatın adı iş şəraitində bu aktivin satılması nəticəsində əldə edilə biləcək pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin məbləği ilə ölçülülməsini nəzərə tutur;

6.1.3.2. Öhdəliklərin mümkün ödəniş dəyəri əsasında qiymətləndirilməsi təşkilatın adı iş şəraitində bu öhdəliyin yerinə yetirilməsi məqsədi ilə pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin ödənilməli olan nominal (diskontlaşdırılmamış) məbləği ilə qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur;

6.1.4. Diskontlaşdırılmış dəyər:

6.1.4.1. Aktivlərin diskontlaşdırılmış dəyər əsasında qiymətləndirilməsi təşkilatın adı iş şəraitində bu aktivin istifadəsindən gözlənilən gələcək xalis pul vəsaiti daxil olmalarının hal-hazırkı məbləği ilə qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur;

6.1.4.2. Öhdəliklərin diskontlaşdırılmış dəyər əsasında qiymətləndirilməsi təşkilatının adı iş şəraitində bu öhdəliyin yerinə

yetirilməsindən gözlənilən gələcək xalis pul vəsaiti xaricmalarının hal-hazırkı məbləği ilə qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur;

6.1.5. Ədalətli dəyər:

6.1.5.1. Aktivlərin ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilməsi onun müstəqil, yaxşı məlumatlandırılmış və bu cür əməliyyatı həyata keçirməkdə maraqlı olan tərəflər arasında mübadilə nəticəsində əldə edilə biləcək məbleğlə qitmətləndirilməsini nəzərdə tutur;

6.1.5.2. Öhdəliklərin ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilməsi müstəqil, yaxşı məlumatlandırılmış və bu cür əməliyyatı həyata keçirməkdə maraqlı olan tərəflər arasında əməliyyatın icrası zamanı bu öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan məbleğlə qitmətləndirilməsini nəzərdə tutur.

Fəsil 3. İlkin uçot sənədlərinin və mühasibat uçotu registrlərinin tərtibi

7. İlkin uçot sənədlərinin və mühasibat uçotu registrlərinin tərtibi qaydası

7.1. Təşkilatlar Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş ilkin uçot sənədlərinin və uçot registrlərinin formalarından istifadə edir. Maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının baş vermesi faktını əks etdirən ilkin uçot sənədləri mühasibat uçotu registrlərində yazılışlar üçün əsas hesab olunur.

7.2. İlkin uçot sənədləri özündə sənədin (formanın) adı, nömrəsi, kodu, tərtib edilmə yeri, tarixi, sənədi tərtib edən təşkilatın adı, maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının məzmunu, məsul şəxslərin vəzifələri, soyadı, adı, atasının adı, şəxsi imzaları kimi zəruri rekvizitləri əks etdirir. Əməliyyatların xarakterindən və təşkilatın xüsusiyyətindən asılı olaraq ilkin uçot sənədlərinə digər əlavə rekvizitlərin daxil edilməsinə yol verilir.

7.3. İlkin uçot sənədləri əməliyyatların baş verdiyi anda, bu mümkün olmadıqda isə əməliyyatlar başa çatdıqdan sonra tərtib edilməlidir.

7.4. Sənədlərin keyfiyyətli tərtibatı, onların vaxtında mühasibat uçotunda əks etdirilməsi üçün müəyyən edilmiş

müddətlərde təqdim edilməsi, sənədlərdəki məlumatların doğruluğu həmin sənədləri tərtib etmiş və imzalamış şəxslər tərəfindən təmin edilir.

7.5. İlkin uçot sənədlərinə əsasən məlumatları işləyib qaydaya salmaq və onlara nəzarət etmək üçün icmal uçot sənədləri hazırlanmalıdır.

7.6. Uçot registrlərində qeydlər üçün əsas sayılan sənədlər qrafiklə müəyyən edilmiş vaxtlarda mühasibatlığa təhvıl verilməlidir.

7.7. Pul vəsaitlərinin, material qiymətlilərinin və başqa əmlakların qəbul-təhvili ilə əlaqədar əməliyyatlar ilkin uçot sənədləri əsasında həyata keçirilən zaman iştirak edən hüquqi şəxsin nümayəndələrinə və ya fiziki şəxslərə sənədləşmənin bir nüsxəsi verilir. Əməliyyatda iştirak edənləri sənədlərin surəti ilə təmin etmək təşkilatda bu əməliyyatı rəsmiləşdirənin öhdəsinə düşür.

7.8. Mühasibat uçotunda əks etdirilməli olan uçota qəbul edilmiş ilkin uçot sənədlərindəki məlumatlar təşkilat tərəfindən yiğilir və sistemləşdirilir. Həmin ilkin uçot sənədləri əsasında mühasibat uçotu registrlərində yazılışlar aparılır.

7.9. İlkin uçot sənədlərində (ciddi hesabat blankları, kassa və bank sənədləri istisna olmaqla) və uçot registrlərində qeydsiz düzəlişlərə yol verilmir. Səhvlerin düzəlişi düzəlişin tarixi göstərilməklə həmin sənədi imza etmiş şəxslərin imzası ilə təsdiq edilməlidir.

7.10. Təşkilatlar tərəfindən mühasibat uçotunun aparılması memorial-order forması, jurnal-order forması və ya digər formalar əsasında əllə və ya avtomatlaşdırılmış rejimdə həyata keçirilir. Sintetik uçotun memorial order forması Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyasının 18 yanvar 2016-ci il tarixli Q-02 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq memorial order forması əsasında sintetik uçotun aparılması Qaydası"na uyğun həyata keçirilir.

7.11. Elektron məlumat daşıyıcıları vasitəsi ilə mühasibat uçotu registrlərini tərtib edən təşkilatlar, uçot məlumatlarının vaxtında daxil edilməsi, istifadəsi və qorunması üçün mühasibatlığı müasir uçot texnikası və texniki vasitələrlə təmin edir.

7.12. Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən təşkilatlar mühasibat uçotu registrlərini Azərbaycan dilində aparır. Xaricdə fəaliyyət göstərən təşkilatın Azərbaycan dilindəki mühasibat uçotu registrləri bu xarici ölkələrin qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş tələblər əsasında xarici dillərə tərcümə edilə bilər.

7.13. Əllə tərtib olunan mühasibat kitablarında səhifələr nömrələnir. Kitabın son səhifəsində səhifələrin yekun sayı göstərilməklə təşkilatın baş mühasibi və bu təşkilatın rəhbəri tərəfindən təyin edilmiş digər mühasibatlıq işçisinin imzası ilə təsdiq edilir və möhürlənir. Hər kitabda təşkilatın, mərkəzi mühasibatlığının adı və kitabın açıldıığı tarix yazılır. Kitabda açılmış subhesabların adı olmalıdır. Müəyyən bir subhesab üzrə yazılışlar kitabın digər səhifəsinə köçürülrək, həmin subhesab üzrə başlıqda, yeni səhifənin nömrəsi göstərilməklə yazılışın köçürülməsi haqqında qeyd edilir.

7.14. Hesabat dövrü başa çatan zaman mühasibat uçotu kitablarında boş səhifələr növbəti hesabat dövrünün əməliyyatlarının yazılışları üçün istifadə oluna bilər. Mühasibat uçotunun registrlərində yazılışlar ilkin uçot sənədlərinə əsasən qələmlə və ya avtomatlaşdırılmış üsulla aparılır. Mühasibat uçotunun registrləri həmcinin kompyuterlə və ya müasir hesablama texnikası vasitəsi ilə tərtib edilir. Hər ayın sonunda analitik uçot registrlərində dövriyyənin yekunu hesablanılır və subhesablar üzrə qalıqlar çıxarılır. İl in əvvəlinə olan dövriyyə balansının məlumatları (qalıqları) hesabat dövründən əvvəlki dövrün sonuna təsdiq edilmiş yekun balansının məlumatlarına uyğun olmalıdır. Hesabat ilinin əvvəlinə dövriyyə balansının məlumatları dəyişilərsə onun səbəbləri aydınlaşdırılmalıdır.

7.15. İlkin sənədlər, uçot registrləri və maliyyə hesabatları arxivə təhvil verilənə qədər mühasibatlıqda xüsusi yerlərdə və ya baş mühasib tərəfindən məsul edilmiş şəxslərin cavabdehliyi altında bağlı rəflərdə mühafizə olunur. Mühasibat sənədləri təşkilatların mühasibat arxivində müəyyən olunmuş müddət ərzində mühafizə olunur. Mühafizə müddəti bitdikdən sonra mühasibat sənədləri müəyyən olunmuş qaydada müvafiq dövlət arxivinə təhvil verilir. Sənədlərin arxivə təhvil verilməsini və ya qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq ləğv edilməsini təsdiq edən aktlar mühasibatlıqda daimi mühafizə edilməlidir. Təşkilatların ilkin uçot sənədləri, uçot registrləri, maliyyə

hesabatları istintaq orqanları, prokurorluq və məhkəmə tərəfindən ibtidai istintaq üçün Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə müvafiq olaraq bu orqanların qərarı əsasında götürülə bilər. Sənədlər götürülən zaman protokol tərtib edilir, protokolun surəti iltizam almaqla təşkilatın müvafiq vəzifəli şəxsinə verilir. Sənədləri götürən orqanların razılığı və nümayəndələrinin iştirakı ilə təşkilatların müvafiq vəzifəli şəxsləri sənədlərin götürülməsi tarixi və əsasını göstərməklə onların surətini çıxara bilərlər. İlkin uçot sənədlərinin, uçot registrlerinin və maliyyə hesabatlarınınitməsi hallarında təşkilatın rəhbərinin əmri ilə bu halların səbəblərini araşdırın komissiya yaradılır. Komissiyanın işinin nəticəsi təşkilatın rəhbəri tərəfindən təsdiq olunan aktla rəsmiləşdirilir. Aktın surəti yuxarı təşkilatlara (mövcud olduqda) göndərilir.

Fəsil 4. Mühasibat uçotu xidmətinin təşkili

8. Mühasibat uçotu xidməti

8.1. Təşkilatların mühasibat uçotu bu təşkilatlar tərəfindən təşkil edilmiş mühasibatlıqlar, mərkəzi mühasibatlıqlar və ya mühasibat uçotu xidmətini göstərən sahibkarlıq subyektləri tərəfindən həyata keçirilir. Təşkilatların mühasibatlıqları və ya bu təşkilatların aparatlarının tərkibində təşkil edilmiş mərkəzi mühasibatlıqlar illik maliyyə hesabatlarını tərtib və təqdim etməlidir.

8.2. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən ləğv edilən təşkilatın ləğvi haqqında qərar qəbul olunarkən müəyyən edilmiş tarixə təşkilat üzrə ləğv komissiyası yekun maliyyə hesabatlarını tərtib edir. Təşkilatın əmlakı ləğv komissiyanının müəyyən olunmuş qaydada təyin etdiyi qiymətlərlə uçota alınır. Ümidsiz borclar və zərərlər yekun maliyyə hesabatlarına daxil edilmir. Ləğv olunan təşkilatın öhdəlikləri dəqiqləşdirilərək yekun "Maliyyə vəziyyəti haqqında" hesabatda eks etdirilir və "Əhəmiyyətli uçot siyasetləri və izahlı qeydlər"də ödəniş günündən başlayaraq öhdəliklərin yerinə yetirilməsi xronoloji ardıcılıqla bölgü üzrə göstərilir.

8.3. Təşkilatlarda təşkil edilmiş mühasibatlıqlar, mərkəzi mühasibatlıqlar və ya mühasibat uçotu xidmətini göstərən

sahibkarlıq subyektləri vasitəsi ilə aşağıdakı işlər (xidmətlər) həyata keçirilir:

8.3.1. mühasibat uçotunun aparılması üzrə Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin tələblərinə riayət etmək;

8.3.2. mühasibat uçotunun aparılmasını həyata keçirmək;

8.3.3. mühasibat uçotunu ilkin uçot sənədləri əsasında, mühasibat uçotu registrlərini tərtib etməklə fasiləsiz həyata keçirmək;

8.3.4. maliyyə, vergi və digər hesabatların tam və vaxtında təqdim olunmasını təmin etmək;

8.3.5. kommersiya sırrı hesab edilən məlumatları məxfi saxlamaq;

8.3.6. müvafiq vəsaitlərin təyinatı üzrə istifadə edilməsini həyata keçirmək;

8.3.7. aktiv, öhdəlik, xalis aktivlər (kapital), gəlir və xərclərin uçotunun həyata keçirilməsini təmin etmək.

8.4. Baş mühasib və ya mühasibat uçotu xidmətinin rəhbərinin hüquqları aşağıdakılardan ibarətdir:

8.4.1. mühasibat uçotunun aparılması və maliyyə hesabatlarının tərtibi zamanı bütün mühasibat sənədlərini (bank sənədləri, kassa mədaxil və məzaric orderləri, ödəniş üçün kassaya təqdim edilən əmək haqqı üzrə ödəniş cədvəlləri və digər mühasibat sənədləri) ikinci imza etmək hüququna malikdir;

8.4.2. təşkilatın tərkibinə daxil olan bölmələrdən mühasibat uçotu və nəzarət üçün lazımı sənədlərin vaxtında mühasibatlılığı (mərkəzi mühasibatlılığı) təhvil verilməsini tələb edir.

8.5. Baş mühasibin və ya baş mühasib olmadıqda xüsusi sərəncamla imza etmək səlahiyyəti verilmiş mühasibatlıq işçisinin imzası olmayan sənədlər etibarsız hesab edilir və icra üçün qəbul edilmir. Baş mühasib və ya mühasibat uçotu xidmətinin rəhbəri aşağıdakı vəzifələri həyata keçirir:

8.5.1. mühasibat uçotunun aparılmasına və maliyyə hesabatlarının müəyyən edilmiş müddətlərdə tərtib və təqdim edilməsinə rəhbərlik edir və öz sisteminə daxil olan qurumların (idarələrin, şöbələrin) mühasibat uçotu xidmətinin icrasını təmin edir;

8.5.2. hər bir işçinin öz vəzifələrini bilməsi üçün mühasibatlılığın işçilərinin xidməti vəzifələrini müəyyən edir;

8.5.3. mühasibatlıqda və mərkəzi mühasibatlıqda işçilər arasında xidməti vəzifələrin bölgüsü zamanı işin həcmindən və

funksional əlamətlərindən asılı olaraq müvafiq işçi qruplarının yaradılmasını təşkil edir. Bu qruplar təşkilatın mühasibat uçotunun əməliyyatları üzrə bütün ilkin sənədləşmələrin tərtibini, maddi məsul şəxslərdə olan maddi qiymətlilərin uçotunun aparılmasını və vəzifələrin bölgüsü zamanı nəzərdə tutulmuş digər işlərin yerinə yetirilməsini təmin edir;

8.5.4. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyasının 16 iyul 2013-cü il tarixli Q-17 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Aktivlərin və öhdəliklərin inventarizasiyası Qaydaları”nın tələblərinə uyğun olaraq inventarizasiyanın aparılmasını təmin edir;

8.5.5. sənədlərlə işləyən dövrde onların qorunub saxlanılmasının təmin edilməsinə və vaxtında arxivə verilməsinə məsuliyyət daşıyır;

8.5.6. kassa kitabının düzgün tərtib edilməsinə və kassa əməliyyatlarının aparılmasına nəzarət edir.

Fəsil 5. Beynəlxalq standartların ümumi prinsiplərinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş mühasibat uçotu

9. Beynəlxalq standartların ümumi prinsiplərinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş mühasibat uçotunun Hesablar Planının konseptual əsasları

9.1. Beynəlxalq standartların ümumi prinsiplərinin tələblərinə cavab verən mühasibat uçotunun Hesablar Planı bu Standartlara əsaslanan ehtimallar (prinsiplər), maliyyə hesabatlarının keyfiyyət xüsusiyyətləri və maliyyə hesabatları elementlərinin qiymətləndirmə metodlarına uyğun olaraq hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. Təşkilatlar tərəfindən tərtib olunan “Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat”da informasiya Hesablar Planı vasitəsi ilə dolğun təqdim edilir. Hesablar Planı maliyyə hesabatları elementlərinin qruplaşdırılması və dəyər ifadəsində vəziyyətinin eks etdirilməsi üçün nəzərdə tutulur. Hesablar Planı artan lıqvidlik dərəcəsi qaydasında düzülür. Hesablar Planında mühasibat uçotunun hesablarının nömrəsi, o cümlədən sintetik hesabların nömrəsi 3 rəqəmdən, subhesabların nömrəsi 4, 5 və ya daha çox rəqəmdən ibarət olmaqla müəyyən edilir. Nömrənin birinci rəqəmi aid olduğu

bölməni, ikinci rəqəm aid olduğu maddəni, üçüncü rəqəm aid olduğu sintetik hesabı, dördüncü, beşinci və sonrakı rəqəmlər isə sintetik hesabın müvafiq subhesablarını göstərir. Hesablar Planında təhlilin, nəzarətin aparılması və maliyyə hesabatlarının tərtib olunması tələblərindən asılı olaraq müəyyən olunmuş subhesablardan istifadə edilir. Təşkilat təsdiq olunmuş uçot siyasetinə uyğun olaraq istifadə etdiyi hesablar planına əlavə subhesablar daxil etmək hüququna malikdir.

9.2. Təşkilatlar maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün mühasibat uçotunun aparılması zamanı bu Qaydalarla müəyyən edilmiş Hesablar Planından istifadə etməlidir.

9.3. "Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat"ın müvafiq maddələrində təşkilat tərəfindən hesabat dövrünün sonuna sintetik hesabların yekunlaşdırılmış qalıqları əks etdirilir.

9.4. Təşkilatın fealiyyəti ilə bağlı baş vermiş maliyyə-təsərrüfat əməliyyatları vahid Hesablar Planı (sintetik hesabları, subhesabları) vasitəsi ilə müvafiq maliyyə hesabatlarında əks etdirilir. Sintetik hesablar maliyyə hesabatlarının elementlərinin (aktivlərin, öhdəliklərin və xalis aktivlərin (kapitalın), habelə gəlir və xərclərin) müəyyən edilmiş növlər və əlamətlər üzrə ümumiləşdirilmiş informasiyasının qruplaşdırılmasını təmin edir. Sintetik hesabın bir hissəsinə təşkil edən subhesab özündə qruplaşdırılmış analitik uçot məlumatlarını əks etdirməklə, göstərilən sintetik hesabda maliyyə hesabatlarının elementləri barədə ümumiləşdirilmiş informasiyanı açıqlayır.

9.5. Bu Qaydalarla müəyyən edilən Hesablar Planı təşkilatların iş xüsusiyyətlərini özündə əks etdirir. Hesablar Planı aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir:

- 9.5.1. Bölmə 1. "Uzunmüddətli aktivlər";
- 9.5.2. Bölmə 2. "Qısamüddətli aktivlər";
- 9.5.3. Bölmə 3. "Xalis aktivlər (kapital)";
- 9.5.4. Bölmə 4. "Uzunmüddətli öhdəliklər";
- 9.5.5. Bölmə 5. "Qısamüddətli öhdəliklər";
- 9.5.6. Bölmə 6. "Gəlirlər";
- 9.5.7. Bölmə 7. "Xərclər";
- 9.5.8. Bölmə 8. "Mənfəətlər (zərərlər)";
- 9.5.9. Bölmə 9. "Mənfəət vergisi".

**Dövlət bütçəsindən maliyyələşən təşkilatlar üçün
Hesablar Planı**

Maliyyə Hesab atının bölməsi/	He sabın №-si	Təvsiyə olunan subhesab №-si	Adı
1			Qısamüddətli aktivlər
10			Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri
	101		Kassa
	102		Yolda olan pul köçürmələri
	103		Bankda olan hesablaşma hesabları
		103-1	Dövlət bütçəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərinin ödənilməsi üçün pul vəsaitləri
		103-2	Kapital qoyuluşu üzrə dövlət bütçəsindən mərkəzləşdirilmiş xərclərin ödənilməsi üçün pul vəsaitləri
		103-3	Başqa (sair) bütçələrin hesabına xərclərin ödənilməsi üçün pul vəsaitləri
		103-4	Tapşırıqlar üzrə məbləğlər
		103-5	Xüsusi vəsaitlər
		103-6	Vergilər, rüsumlar və cərimələr
		103-7	Büdcədənkənar fondlar
		103-8	Valyutada olan pul vəsaitləri
		103-9	Dövlət bütçəsinin yerli xərclərinin ödənilməsi üçün pul vəsaitləri

		103-10	Kapital qoyuluşu üzrə dövlət büdcəsindən yerli xərclərin ödənilməsi üçün pul vəsaitləri
	104		Tələblərə əsasən verilən digər bank hesabları
	105		Pul vəsaitlərinin ekvivalentləri
		105-1	Akkreditivlər
		105-2	Limitləşdirilmiş çek kitabçıları
		105-3	Pul sənədləri
		105-4	Maliyyə qoyuluşları
11			Qısamüddətli debitor borcları
	111		Qısamüddətli debitor borcları
		111-1	Malların satışı üzrə qısamüddətli debitor borcları
		111-2	Xidmətlərin göstərilməsi üzrə qısamüddətli debitor borcları
		111-3	Tikinti müqaviləsi üzrə qısamüddətli debitor borcları
		111-6	Əməliyyat icarəsi üzrə qısamüddətli debitor borcları
		111-7	Sair gəlirlər üzrə qısamüddətli debitor borcları
		111-8	İşçi heyəti üzrə qısamüddətli debitor borcları
		111-10	Digər qısamüddətli debitor borcları
12			Ehtiyatlar
	121		Material ehtiyatları

		121-1	Xammal
		121-2	Materiallar
		121-3	Qablaşdırma materialları
	122		İstifadə olunmuş məsrəflər
		122-1	İstifadə olunmuş mallar
		122-2	İstifadə olunmuş xammal
		122-3	İstifadə olunmuş materiallar
		122-4	İşçi heyətinə məsrəflər
		122-5	Aktivlərin amortizasiyası
		122-9	Sair məsrəflər
	123		Tikinti müqavilələri üzrə bitməmiş tikinti işləri
	124		Hazır məhsul
	125		Satış məqsədilə saxlanılan digər aktivlər
	126		Digər ehtiyatlar
	127		Ehtiyatların dəyərinin azalmasına görə düzəlişlər
13			Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri
	131		Satış məqsədilə saxlanılan qısamüddətli investisiyalar
	132		Ödənişə qədər saxlanılan qısamüddətli investisiyalar
	133		Verilmiş qısamüddətli borclar
	134		Digər qısamüddətli investisiyalar
	135		Sair qısamüddətli maliyyə aktivlərinin dəyərinin azalmasına görə düzəlişlər
14			Sair qısamüddətli aktivlər
	143		Verilmiş qısamüddətli avanslar
	144		Təhtəlhesab məbleğlər
	145		Digər qısamüddətli aktivlər
2			Uzunmüddətli aktivlər
22			Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri

	222		Verilmiş uzunmüddetli borçlar
	223		Digər uzunmüddetli investisiyalar
	224		Sair uzunmüddetli maliyyə aktivlərinin dəyərinin azalmasına görə düzəlişlər
23			Torpaq, tikili və avadanlıq və digər uzunmüddetli aktivlər
	231		Torpaq, tikili və avadanlıq
		231-1	Torpaq
		231-2	Tikili və avadanlıq
		231-3	Nəqliyyat vasitəsi
		231-4	Sair torpaq, tikili və avadanlıq
	232		Torpaq, tikili və avadanlığın amortizasiyası
		232-2	Tikili və avadanlığın amortizasiyası
		232-3	Nəqliyyat vasitəsinin amortizasiyası
		232-4	Sair torpaq, tikili və avadanlığın amortizasiyası
	233		Torpaq, tikili və avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər
	234		Bioloji aktivlər
		234-1	Bitkilər
		234-2	Heyvanlar
		234-3	Bioloji aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər
	235		Bioloji aktivlərin amortizasiyası
		235-1	Bitkilərin amortizasiyası
		235-2	Heyvanların amortizasiyası
	236		Daşınmaz əmlaka investisiyalar
	237		Daşınmaz əmlaka

			investisiyaların amortizasiyası
	238		Daşınmaz əmlaka investisiyalar üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər
24			Qeyri-maddi aktivlər
	241		Qeyri-maddi aktivlər
		241-1	Elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktur işləri
		241-3	Program təminatı
		241-4	Patentlər
		241-5	Müəllif hüquqları
		241-6	Lisenziyalar
		241-7	Ticarət markaları
		241-8	Digər qeyri-maddi aktivlər
	242		Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası
		242-1	Elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktur işlərinin amortizasiyası
		242-3	Program təminatının amortizasiyası
		242-4	Patentlərin amortizasiyası
		242-5	Müəllif hüquqlarının amortizasiyası
		242-6	Lisenziyaların amortizasiyası
		242-7	Ticarət markalarının amortizasiyası
		242-8	Digər qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası
	243		Qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər
25			Sair uzunmüddətli qeyri - maliyyə aktivləri
	251		Sair uzunmüddətli qeyri - maliyyə aktivləri
3			Qısamüddətli öhdəliklər
30			Qısamüddətli kreditor

			borcları
	301		Malsatan və podratçılara qısamüddətli kreditor borcları
	302		Törəmə(asılı) müəssisələrə qısamüddətli kreditor borcları
	304		İcarə ilə bağlı qısamüddətli kreditor borcları
	305		Tikinti müqavilələri ilə bağlı qısamüddətli kreditor borcları
	306		Faizlər ilə bağlı qısamüddətli kreditor borcları
	307		Əməyin ödənişi üzrə işçi heyətinə olan borclar
	308		Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər
		308-1	Vergi öhdəlikləri
		308-2	Sosial siğorta və təminat üzrə öhdəliklər
		308-3	Digər məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər
	309		Digər qısamüddətli kreditor borcları
31			Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər
	311		Qısamüddətli bank kreditləri
		311-1	Bank overdraftı
	312		İşçilər üçün qısamüddətli bank kreditləri
	314		Qısamüddətli borclar
	317		Digər qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər
32			Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər
	321		İşdən azadolma ilə bağlı qısamüddətli müavinətlər və

			öhdəliklər
	323		Qısamüddətli zəmanət öhdəlikləri
	324		Digər qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər
33			Sair qısamüddətli öhdəliklər
	331		Qısamüddətli pensiya öhdəlikləri
	332		Gələcək hesabat dövrlərinin gəlirləri
	333		Alınmış qısamüddətli avanslar
	334		Qısamüddətli məqsədli maliyyələşmələr və daxilolmalar
	335		Digər qısamüddətli öhdəliklər
4			Uzunmüddətli öhdəliklər
40			Uzunmüddətli kreditor borcları
	401		Malsatan və podratçılara uzunmüddətli kreditor borcları
	402		Törəmə (asılı) müəssisələrə uzunmüddətli kreditor borcları
	403		Tikinti müqavilələri üzrə uzunmüddətli kreditor borcları
	404		Faizlər üzrə uzunmüddətli kreditor borcları
	405		Digər uzunmüddətli kreditor borcları
41			Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər
	411		Uzunmüddətli bank kreditləri
	412		İşçilər üçün uzunmüddətli bank kreditləri

	414		Uzunmüddətli borclar
	416		İcarə üzrə uzunmüddətli öhdəliklər
	418		Digər uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər
42			Uzunmüddətli qiyəmtənləndirilmiş öhdəliklər
	422		Uzunmüddətli zəmanət öhdəlikləri
	424		Digər uzunmüddətli qiyəmtənləndirilmiş öhdəliklər
5			Xalis Aktivlər (Kapital)
50			Ödənilmiş nizamnamə (nominal) kapitalı
	501		Nizamnamə (nominal) kapitalı
	502		Nizamnamə (nominal) kapitalının ödənilməmiş hissəsi
52			Geri alınmış kapital (səhmlər)
	521		Geri alınmış kapital (səhmlər)
53			Kapital ehtiyatları
	531		Yenidən qiymətləndirilmə üzrə ehtiyat
	532		Məzənnə fərqləri üzrə ehtiyat fondları
	533		Qanunvericiliyə əsasən yaradılan ehtiyat fondları
	535		Digər ehtiyat fondlar
54			Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)
	541		Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət (zərər)
	542		Uçot siyasetində dəyişikliklər və əhəmiyyətli səhvlər ilə bağlı mənfəət (zərər) üzrə düzəlişlər

	543		Keçmiş illər üzrə bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)
6			Gəlirlər
61			Birja əməliyyatlarından gəlirlər
	611		Satış
		611-1	Malların satışı
		611-2	Xidmətlərin göstərilmesi üzrə gəlir
		611-3	Tikinti müqavilələri üzrə gəlir
		611-5	İcarə üzrə gəlir
		611-6	Sair satış
	612		Satılmış malların qaytarılması
	613		Verilmiş güzəştlər
62			Qeyri-birja əməliyyatlarından gəlirlər
	621		Dövlət bütçəsindən alınmış vəsaitlər
	622		Digər büdcələrdən alınmış vəsaitlər
	623		Kapital ayırmaları kimi qeyd olunmamış köçürmələr
	624		Digər təşkilatlardan köçürmələr
	625		Sair gəlirlər
63			Digər gəlirlər
	631		Digər əməliyyat gəlirləri
		631-1	Torpaq, tikili, avadanlığın və digər uzunmüddətli aktivlərin satışından gəlirlər
		631-2	Yenidən qiymətləndirilmədən gəlirlər
		631-3	Əvəzsiz olaraq alınmış aktivlər
		631-4	Cərimələr və digər oxşar ödənişlər

		631-5	Keçmiş illər üzrə gəlirlər
		631-6	Ümidsiz borcların bərpası
		631-7	Siliinmiş ehtiyatların bərpası
		631-8	Məzənnə fərqləri üzrə gəlirlər
	632		Fəaliyyətin dayandırılmasından qazanclar
	633		Maliyyə gəlirləri
		633-1	Faiz gəliri
		633-2	Qiymətdən düşmüş borclar üzrə faiz gəlirləri
		633-3	Dividend üzrə gəlir
7			Xərclər
70			Birja gəlirləri üzrə xərclər
	701		İstehsal olunmuş məhsulların (məmulatların) dəyəri
	702		Yerinə yetirilmiş işlərin dəyəri
	703		Göstərilmiş xidmətlərin dəyəri
72			Maliyyə xərcləri
	721		Faiz xərcləri
		721-1	Qısamüddətli bank kreditləri üzrə faiz xərcləri
		721-2	Uzunmüddətli bank kreditləri üzrə faiz xərcləri
	722		İşçilər üçün bank kreditləri üzrə faiz xərcləri
		722-1	İşçilər üçün qısamüddətli bank kreditləri üzrə faiz xərcləri
		722-2	İşçilər üçün uzunmüddətli bank kreditləri üzrə faiz xərcləri
	725		Digər maliyyə xərcləri
73			Qeyri-birja gəlirləri üzrə xərclər

	731		İstehsal olunmuş məhsulların dəyəri
	732		Yerinə yetirilmiş işlərin dəyəri
	733		Göstərilmiş xidmətlərin dəyəri
74			Sair mənbələr hesabına xərclər
	741		İstehsal olunmuş məhsulun dəyəri
	742		Yerinə yetirilmiş işlərin dəyəri
	743		Göstərilmiş xidmətlərin dəyəri
8			Mənfəət (zərər)
80			Ümumi Mənfəət (zərər)
	801		Ümumi mənfəət (zərər)

«Dövlət bütçəsindən maliyyələşən təşkilatlarda və bələdiyyə orqanlarında İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq mühasibat uçotunun təşkili və aparılmasına dair Təlimat»a 1 - 4 nömrəli əlavə

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 dekabr 20____ il tarixə

FORMA № 1

VÖEN											
------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Müəssisə, təşkilat _____

Mülkiyyətin növü _____

Ünvan _____

Ölçü vahidi: manat

Bölmə/ maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Qeydl ər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə	
1	2	3	4	5	
AKTİVLƏR					
1	Qısamüddətli aktivlər				
10	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri				
11	Qısamüddətli debitor borcları				
12	Ehtiyatlar				
13	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri				
14	Sair qısamüddətli aktivlər				
Cəmi qısamüddətli aktivlər					
2	Uzunmüddətli aktivlər				
22	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri				
23	Torpaq, tikili və avadanlıq və digər uzunmüddətli aktivlər				
24	Qeyri-maddi aktivlər				
25	Sair uzunmüddətli qeyri- maliyyə aktivləri				
Cəmi uzunmüddətli aktivlər					

	CƏMI AKTİVLƏR				
	ÖHDƏLİKLƏR				
3	Qısamüddətli öhdəliklər				
30	Qısamüddətli kreditor borcları				
31	Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər				
32	Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər				
33	Sair qısamüddətli öhdəliklər				
	Cəmi qısamüddətli öhdəliklər				
4	Uzunmüddətli öhdəliklər				
40	Uzunmüddətli kreditor borcları				
41	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər				
42	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər				
	Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər				
	Cəmi öhdəliklər				
5	Xalis Aktivlər (Kapital)				
50	Ödənilmiş nizamnamə (nominal) kapitalı				
52	Geri alınmış kapital (səhmlər)				
53	Kapital ehtiyatları				
54	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)				
	Cəmi xalis aktivlər (kapital)				
	Cəmi xalis aktivlər (kapital) və öhdəliklər				

Rəhbər

Baş mühasib

“ ____ ” 20 ____ il

MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT

(xərclərin xüsusiyyəti üzrə)

31 dekabr 20_____ il tarixə

FORMA № 2

VÖEN _____

Müəssisə, təşkilat _____
Mülkiyyətin növü _____

Ünvan _____

Ölçü vahidi:
manat

Bölmə/ maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Qeyd lərə istinad	Hesabat dövrü üzrə		Əvvəlki dövr üzrə	
			4	5	6	7
1	2	3				
1	Gəlirlər					
	Qeyri-birja əməliyyatlarından gəlir					
	Birja əməliyyatlarından gəlir					
	Sair əməliyyat gəlirləri					
	Cəmi gəlirlər					
2	Xərclər					
	Əmək haqqı xərcləri və dövlət sosial siğorta ayırmaları					
	Maliyyə yardımları və sair transfer ödənişləri					
	Sərf edilmiş					

	<i>materialların dəyəri</i>					
	<i>Amortizasiya xərcləri</i>					
	<i>Sair əməliyyat xərcləri</i>					
<i>O cümlədən</i>	<i>xaricdən maliyyələşdirilən elmi- tədqiqat işləri üzrə xərclər¹</i>					
	<i>xaricdən maliyyələşdirilən elmi- tədqiqat işləri üzrə xərclər istisna olmaqla sair əməliyyat xərcləri</i>					
	<i>Maliyyə xərcləri</i>					
	Cəmi Xərclər					
3	<i>Ümumi mənfəət (zərər)</i>					
	<i>Əmlakın əvəzsiz verilməsindən (alınmasından) itkilər (qazanc)</i>					
	<i>Kapital Ehtiyatları</i>					
	<i>Xalis mənfəət (zərər)</i>					

Rəhbər
Baş mühasib

“___” 20 ___ il

**Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
Kollegiyasının Q-12 nömrəli 24
dekabr 2012-ci il tarixli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.**

**Büdcə Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu
Standartlarına uyğun illik maliyyə hesabatlarını tərtib edən
təşkilatlarda əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə tətbiq
edilən amortizasiya normaları barədə**

Təlimat

1. Ümumi müddəəalar

1.1. Bu Təlimat “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu və “Büdcə Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartları” əsasında hazırlanmışdır.

1.2. Bu Təlimat illik maliyyə hesabatlarını Büdcə Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun tərtib edən bədənəkənər dövlət fondlarına və bələdiyyə orqanlarına (bundan sonra təşkilatlar) şamil edilir.

1.3. Bu Təlimat təşkilatlarda əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə amortizasiyanın düzxətt və azalan qalıq metodu əsasında tətbiq edilən amortizasiya normalarını müəyyən edir.

1.3-1. *Təşkilatlarda əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə tətbiq edilən amortizasiya metodu həmin təşkilatların seçimindən asılı olaraq müəyyən edilir.*

1.4. Bu təlimatla müəyyən edilmiş amortizasiya normalarından “Mühasibat uçotu haqqında” Qanuna əsasən illik maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsi zamanı digər mühasibat uçotu subyektləri istifadə etmək hüququna malikdir.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Təlimatda istifadə edilən əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. Əsas fondlar – təşkilatların təsərrüfat fəaliyyətində əmək vasitəsi kimi istifadə müddəti bir ildən artıq olan, istismar zamanı öz formasını dəyişməyən, lakin köhnəlməyə məruz

qalan, təşkilat tərəfindən malların istehsalı, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi və ya onun idarə olunması məqsədləri üçün əldə edilmiş, habelə təsərrüfat üsulu ilə yaradılmış aktivlərdir.

2.1.2. Qeyri-maddi aktivlər-təşkilatların təsərrüfat fəaliyyətində bir ildən artıq müddətdə istifadə, edilən gəlir gətirən və fiziki formaya malik olmayan, tanına bilən qeyri-monetary aktivlərdir.

2.1.3. Amortizasiya – əsas fondların və qeyri-maddi aktivlərin istismarı nəticəsində onların yararlı istifadə müddəti ərzində balans dəyərinin tədricən azalmasını əks etdirən məbləğdir.

2.1.4. Amortizasiya məbləği – bu Təlimatla müəyyən edilmiş normalar əsasında əsas fondlara hesablanmış məbləğdir.

2.1.5. Amortizasiyanın düzxətt metodu – əsas fondlar üzrə yararlı istifadə müddəti ərzində bu Təlimatla müəyyən olmuş illik amortizasiya normaları əsasında bərabər şəkildə amortizasiya məbləğinin hesablanmasıdır.

3. Əsas fondların strukturu

3.1. Əsas fondlar torpaq, tikili və avadanlıqlar, torpaq, tikili və avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər, bioloji aktivlər, bioloji aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər, daşınmaz əmlaka investisiyalar, daşınmaz əmlaka investisiyalar üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər, sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərindən ibarətdir.

3.2. Göstərilən əsas fondlar “Büdcə Təşkilatları üçün Milli Mühəsibat Uçotu Standartları” ilə müəyyən olmuş müvafiq Hesablar Planında əks etdirilməklə aşağıdakı kateqoriyalardan ibarətdir:

- 3.2.1. Torpaq;
- 3.2.2. Tikili və avadanlıqlar;
- 3.2.3. Nəqliyyat vasitələri;
- 3.2.4. Sair torpaq, tikili və avadanlıqlar;
- 3.2.5. Torpaq, tikili və avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər;
- 3.2.6. Bioloji aktivlər;
- 3.2.7. Bioloji aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər;
- 3.2.8. Daşınmaz əmlaka investisiyalar;

3.2.9. Daşınmaz əmlaka investisiyalar üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər;

3.2.10. Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri;

3.3. **Torpaq kateqoriyası** torpaq, meşə, su sahələri və faydalı qazıntı hövzələri kimi siniflərə bölünür.

3.4. **Tikili və avadanlıqlar kateqoriyası** binalar və onların struktur komponentləri, qurğular (tikililər) və onların struktur komponentləri, ötürücü qurğular və onların struktur komponentləri, istehsal və xidmət prosesində iştirak edən bütün növ maşın və avadanlıqlar kimi siniflərə bölünür.

3.4.1. **Binalar və onların struktur komponentləri** sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ binalar, o cümlədən inzibati binalar, yaşayış binaları, sosial-mədəni obyektlər, xəstəxana, poliklinika binaları, uşaq müəssisələri, internat evləri, qocalar və əllillər evləri, tələbə yataqxanaları, kitabxana, klub, muzey binaları, elmi-tədqiqat institutları, laboratoriylar, sexlər və başqa istehsalatların, təsərrüfatların yerləşdikləri binalar aiddir. Göstərilən binalar və onların struktur komponentləri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.4.1.1. iki mərtəbədən artıq çoxmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.2. divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklerdən, iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkası birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.3. taxta binalar istisna olmaqla iki mərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.4. daşdoğrənilmə, üyüdülmə, kimyəvi, habelə bu kimi analoji proseslər üzrə istehsal üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi texnoloji təyinatlı çoxmərtəbəli binalar;

3.4.1.5. divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklerdən iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.6. divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklerdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.7. yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklerdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.8. divarı tirdən, şalbandan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı taxta binalar;

3.4.1.9. karkaslı və taxta lövhələrdən yiğilmiş, taxta-metal konstruksiyalı, karkas örtüklü, panel istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.10. divarı gildən, samandan, qamışdan və bu kimi analoji materiallardan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.11. divarları daşdan və bloklardan hörülmüş dəmir-beton, kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;

3.4.1.12. soyuducu avadanlıqlarla təchiz edilmiş, divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;

3.4.1.13. divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.14. divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası beton və ya taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.15. divarı iri panellərdən tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.16. yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı kərpicdən, şlak-beton qarışığılı monolitdən, yüngül şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.17. divarı iri bloklardan, kərpicdən və ya yüngülləşdirilmiş hörgü ilə kərpicdən, şlak-beton qarışığılı monolitdən, xırda şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.18. divarı tirdən, şalbandan tikilmiş yaşayış binaları;

3.4.1.19. divarı gildən, samandan tikilmiş, taxta lövhələrdən (şitlərdən) yiğilmiş və bu kimi analoji materiallardan tikilmiş və yiğilmiş yaşayış binaları.

3.4.2. Qurğular (tikililər) və onların struktur komponentləri sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ qurğular, o cümlədən nəqliyyat, rabitə, sosial-mədəni sahələrdə, həmçinin başqa inzibati binaların, onların strukturuna daxil olan

istehsalatların, təsərrüfatların yerləşdikləri ərazilərdə istifadə olunan qurğular aiddir. Göstərilən qurğular və onların struktur komponentləri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.4.2.1. dəmir-beton, beton və daşdan tikilmiş bütün növ konstruksiyalı körpülər;

3.4.2.2. daşdan tikilmiş dayaqlar üzərində quraşdırılmış bütün növ konstruksiyalı dəmir körpülər;

3.4.2.3. taxta dayaqlar üzərində quraşdırılmış bütün növ konstruksiyalı dəmir və taxta körpülər;

3.4.2.4. sement-betondan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;

3.4.2.5. asfalt-betondan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;

3.4.2.6. metal qırıntılarından istifadə olunmaqla dəmir-betondan salınmış yollar, meydançalar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;

3.4.2.7. çıraqdan, qəmbər daşlardan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;

3.4.2.8. bağlayıcı tikinti materiallarından istifadə olunmaqla bərk torpaqdan, habelə bunlara oxşar üsullarla salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri.

3.4.2.9. neft məhsullarının və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir çənlər, rezervuarlar;

3.4.2.10. neft məhsullarının və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir-beton çənlər, rezervuarlar;

3.4.2.11. kimyəvi məhsulların və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir-beton çənlər, rezervuarlar;

3.4.2.12. sıxılmış qazın saxlanması üçün yeraltı və yerüstü rezervuarlar;

3.4.2.13. neft və kimyəvi qalıqların axındılması üçün yeraltı rezervuarlar;

3.4.2.14. qum-lil yiğan qurğular, şlak yiğan qurğular;

3.4.2.15. daimi daş və dəmir-beton hasarlar;

3.4.2.16. daimi taxta hasarlar;

3.4.2.17. nəqliyyat vasitələri üçün keçidlər, asma yollar;

3.4.2.18. dəmir, dəmir-beton və daş naviqasiya - sahil nişanları;

3.4.2.19. taxta naviqasiya - sahil nişanları;

- 3.4.2.20. dəmir siqnal üzgəci;
- 3.4.2.21. sahil və üzücü naviqasiya nişanlarının işiq-texniki, səs-siqnal qurğuları;
- 3.4.2.22. dəmir-beton özüllü gəmiqaldırıq qurğular;
- 3.4.2.23. taxta, dirəklər (payalar) və tir özüllü sahil gəmiqaldırıq qurğular;
- 3.4.2.24. metal, dəmir-beton və qarışq materiallardan hazırlanmış üzən tərsanələr;
- 3.4.2.25. metal, dəmir-beton və qarışq materiallardan hazırlanmış tərsanələr;
- 3.4.2.26. hovuzlar, novlar;
- 3.4.2.27. heykəllər, xatirə lövhələri, bütün növ atraksionlar və bu kimi analoji qurğular;
- 3.4.2.28. stadionlar, idman meydançaları, xüsusi stendlər, habelə bağlarda (bağçalarda), parklarda, digər ictimai yerlərdə quraşdırılan, tikilən və salınan fəvvərələr, hovuzlar;
- 3.4.2.29. taxılın müvəqqəti saxlanması üçün özülü torpaq və çinqıldan hazırlanmış asfalt meydançalar;
- 3.4.2.30. taxılın müvəqqəti saxlanması üçün özülü betondan hazırlanmış asfalt meydançalar;
- 3.4.2.31. kanalizasiya-nasos stansiyaları;
- 3.4.2.32. su-nasos stansiyaları;
- 3.4.2.33. dəmir-betondan hazırlanmış üfüqi durulducu hovuzlar və çənlər;
- 3.4.2.34. dəmir-betondan hazırlanmış şaquli və iki yaruslu durulducu hovuzlar və çənlər;
- 3.4.2.35. kərpicdən tikilmiş durulducu hovuzlar və çənlər;
- 3.4.2.36. dəmir-beton rezervuarlara malik olan kərpicdən və dəmir-betondan tikilmiş su qüllələri;
- 3.4.2.37. metal rezervuarlara malik olan kərpicdən tikilmiş su qüllələri;
- 3.4.2.38. metaldan hazırlanmış su qüllələri;
- 3.4.2.39. karkası polad konstruksiyasından hazırlanmış şüşələnmiş qış istixanaları;
- 3.4.2.40. karkası korroziyaya davamlı materialdan hazırlanmış yaz istixanaları;
- 3.4.2.41. karkası taxta-metal konstruksiyasından hazırlanmış polietilen örtüklü istixanalar;
- 3.4.2.42. karkası taxtadan hazırlanmış polietilen örtüklü istixanalar;

- 3.4.2.43. daşdan tikilmiş peyin anbarları;
- 3.4.2.44. taxtadan tikilmiş peyin anbarları;
- 3.4.2.45. binası və avadanlığı daxil yanacaqdoldurma məntəqələri;
- 3.4.2.46. heyvanların saxlanması üçün tövlələr;
- 3.4.2.47. silos xəndəkləri, çalaları və quraşdırılmış hovuzlar;
- 3.4.2.48. torpaq sututarları
- 3.4.2.49. Filtrsiz artezian quyuları
- 3.4.2.50. Filtrli artezian quyuları
- 3.4.2.51. suçixaran artezian quyuları, suçixaran qurğular;
- 3.4.2.52. metropoliten stansiyaları;
- 3.4.2.53. metropoliten tunelləri;
- 3.4.2.54. metropolitenin yerüstü vestibülləri;
- 3.4.2.55. bütün növ konstruksiyalı dəmir yolu tunelləri;
- 3.4.2.56. piyada körpüləri və tunelləri;
- 3.4.2.57. betondan və asbestsementdən salınmış telefon kanalizasiyaları;
- 3.4.2.58. peyk rabitəsi üçün tam dönerli antenalar;
- 3.4.2.59. radio-televiziya güllələri, polad radiodirəklər və polad antena dirəkləri;
- 3.4.2.60. taxta dirəklər;
- 3.4.2.61. dəmir-betondan və poladdan hazırlanmış xüsusi radio-televiziya qüllələri;
- 3.4.2.62. dəmir-betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan hovuzlar;
- 3.4.2.63. dəmir-betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;
- 3.4.2.64. taxtadan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;
- 3.4.2.65. metaldan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;
- 3.4.2.66. betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;
- 3.4.2.67. dəmir-beton konstruksiyasından hazırlanmış buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;
- 3.4.2.68. metal konstruksiyasından hazırlanmış buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;
- 3.4.2.69. asbest-sement və ya suya davamlı taxta konstruksiyaya malik olan buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;

- 3.4.2.70. daş və dəmir-betondan tikilmiş tüstü bacaları;
  - 3.4.2.71. metaldan hazırlanmış tüstü bacaları;
  - 3.4.2.72. dəmir-beton və metal rezervuara malik olan bitum anbarı;
  - 3.4.2.73. kömür bunkerləri;
  - 3.4.2.74. sair qurğular, o cümlədən su kəməri üçün təmizləyici qurğular kompleksi, suyumşaldıcılar, habelə 3.4.2.-ci yarımböndə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan başqa qurğular.
- 3.4.3. Ötürücü qurğular və onların struktur komponentləri** sinfinə istehlakçıya çatdırılacaq enerji, maye və qaz halindəki məhsulların ötürülməsində iştirak edən bütün növ avadanlıqlar, qurğular (bu kimi ötürücü qurğuların və avadanlıqların yerləşdiyi binalardan başqa) aiddir. Göstərilən ötürücü qurğular və onların struktur komponentləri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:
- 3.4.3.1. metal və dəmir-beton dayaqlar üzərində qurulmuş qatarlar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;
  - 3.4.3.2. metal və dəmir-beton dayaqlar üzərində qurulmuş trolleybus və tramvaylar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;
  - 3.4.3.3. taxta dayaqlar üzərində qurulmuş trolleybus və tramvaylar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;
  - 3.4.3.4. metal və dəmir-beton dayaqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək olan elektrikötürücü naqillər;
  - 3.4.3.5. metal və dəmir-beton dayaqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək yuxarı olan elektrikötürücü naqillər;
  - 3.4.3.6. taxta dayaqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək olan elektrikötürücü naqillər;
  - 3.4.3.7. taxta dayaqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək yuxarı olan elektrikötürücü naqillər;
  - 3.4.3.8. qurğuşun örtülü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
  - 3.4.3.9. qurğuşun örtülü suyun altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
  - 3.4.3.10. alüminium örtülü yerin altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
  - 3.4.3.11. alüminium örtülü binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;

3.4.3.12. plastmas örtüklü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;

3.4.3.13. qurğunun örtüklü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü kabel naqilləri;

3.4.3.14. qurğunun örtüklü suyun altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü kabel naqilləri;

3.4.3.15. metal örtüklü yerin altında və kanalizasiya xətlərində çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;

3.4.3.16. metal örtüklü dayaqlar üzərində asılmış, binaların və onların struktur komponentlərinin divarlarından çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;

3.4.3.17. plastmas örtüklü dayaqlar üzərində asılmış, binaların və onların struktur komponentlərinin divarlarından çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;

3.4.3.18. plastmas örtüklü yerin altında və kanalizasiya xətlərində çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;

3.4.3.19 sair rabitə kabel naqilləri;

3.4.3.20. yüksək tezlikli dalğaların, radio dalğalarının və sair rabitə dalğalarının ötürülməsi üçün nəzərdə tutulmuş qurğular; sair rabitə kabel naqilləri;

3.4.3.21. çuqun qaz kəmərləri;

3.4.3.22. qaztənizlməyici məntəqələrin avadanlıqları nəzəre alınmamaqla polad qaz kəmərləri və onların üzərində olan qurğular;

3.4.3.23. qeyri-metal qaz kəmərləri;

3.4.3.24. keramika materiallarından və çuqundan hazırlanmış kanalizasiya xətləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;

3.4.3.25. digər materiallardan hazırlanmış kanalizasiya xətləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;

3.4.3.26. çuqundan hazırlanmış su kəmərləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;

3.4.3.27. digər materiallardan hazırlanmış su kəmərləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;

3.4.3.28. ümumi zavod təyinatlı, sexlərarası (sahələrarası) texnoloji və çirkəb suların axıdılması üçün nəzərdə tutulmuş boru kəmərləri;

3.4.3.29. sair ötürücü qurğular, o cümlədən neft məhsulları üçün boru kəmərləri, istilik sistemi üçün boru kəmərləri, habelə 3.4.3-cü yarımbənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan başqa ötürücü qurğular.

3.4.4. Maşın və avadanlıqlar sinfinə güc maşınları və avadanlıqları, iş maşınları və avadanlıqları, ölçü cihazları, tənzimləyici cihazlar və qurğular, laboratoriya avadanlıqları, hesablama texnikası, tibbi avadanlıqlar və sair maşın və avadanlıqlar aiddir. Göstərilən maşın və avadanlıqlar sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.4.4.1. güc maşınları və avadanlıqları, o cümlədən elektrik enerjisi və istilik hasil edən maşın-generatorlar və müxtəlif növ enerji (onlardan su enerjisi, külək enerjisi, istilik enerjisi, elektrik enerjisi, günəş enerjisi) hasil edən maşın-mühərriklər və bu kimi başqa güc maşınları və avadanlıqları;

3.4.4.2. iş maşınları və avadanlıqları, o cümlədən istehsalat prosesində mexaniki mühərriklərin, insan və heyvan gücünün köməyi ilə əmək predmetlərinin yerdəyişməsinə, istehsalat xarakterli işlərin (xidmətlərin) göstərilməsi prosesində əmək predmetlərinə mexaniki, termiki və kimyəvi təsir göstərmək üçün nəzərdə tutulmuş, maşınlar və avadanlıqlar, həmcinin poliqrafiya sahəsində, yol-tikinti, sualtı-texniki işlərdə və digər sahələrdə istifadə olunan başqa maşınlar və avadanlıqlar;

3.4.4.3. ölçü cihazları, o cümlədən dozatorlar, ampermetrlər, barometrlər, vatmetrlər, suölçənlər, vakuumetrlər, vaporimetrlər, voltmetrlər, hündürlükölçənlər, qalvonometrlər, geodeziya cihazları, hiqroskoplar, indikatorlar, kompaslar, manometrlər, xronometrlər, xüsusi tərəzilər, kassa aparatları və başqa ölçü cihazları;

3.4.4.4. tənzimləyici cihazlar və qurğular, o cümlədən oksigenli tənəffüs cihazları, elektrik, pnevmatik və hidravlik tənzimləyən cihazlar, avtomatik idarəetmə pultları, blakirovka və mərkəzləşdirmə aparatları, dispetçer nəzarəti üçün xətti qurğular və bu kimi başqa tənzimləyici cihazlar və qurğular;

3.4.4.5. laboratoriya avadanlıqları, o cümlədən pirometrlər, nizamlayıcılar, kalorimetrlər, nəmliyi müəyyən edən cihazlar, distillə qazanları, laboratoriya koprları, mikroskoplar, termostatlar, stabilizatorlar, sorucu şkaflar, mikroskoplar və başqa laboratoriya avadanlıqları;

3.4.4.6. hesablama texnikası, o cümlədən elektron hesablayıcılar, idarəçi və analoji maşınlar (kompüterlər, printerlər, skanerlər, surətçixaran maşınlar, fakslar, telefon aparatları), rəqəmli hesablayıcı maşınlar və qurğular, bu kimi başqa hesablama texnikası;

3.4.4.7. tibbi avadanlıqlar, o cümlədən diş həkimləri üçün kreslolar, cərrahiyyə stolları, xüsusi avadanlıq bərkidilmiş çarpayılar, xüsusi dezinfeksiya avadanlıqları, qanköçürmə stansiyaları və bu kimi başqa tibbi avadanlıqlar;

3.4.4.8. Elektrik mühərrikləri gücü 100 kvt-a qədər

3.4.4.9. Elektrik mühərrikləri gücü 100 kvt-dan yuxarı

3.4.4.10. Dizel-qeneratorlar

3.4.4.11. Metalkəsən dəzgahlar

3.4.4.12. Körpülü kranlar

3.4.4.13. Üzən nasos stansiyaları

3.4.4.14. Səyyar akkumulyatorlar

3.4.4.15. Qaynaq aqreqatları

3.4.4.16. Qazma və təmir aqreqatları

3.4.4.17. emalatxanalarda, kabinetlərdə, və otaqlarda quraşdırılmış avadanlıqlar, kinoaparatlар, işıqlandırma aparatları, səhnə avadanlıqları, musiqi alətləri, televizorlar, radio-aparatlar, xüsusi elmi-tədqiqat avadanlıqları, avtomatlaşdırılmış telefon stansiyalarının avadanlıqları, avtomobil lərde və ya at arabalarında yerləşdirilən yanğınsöndürən maşınlar və avadanlıqlar, mexanikləşdirilmiş yanım nəqliyyatları, paltaryuan və paltartıkən maşınlar, soyuducular, kondisionerlər, tozsoranlar, **dispenserlər**, habelə 3.4.4-cü yarımbənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan bu kimi başqa maşın və avadanlıqlar, alətlər (elektrik enerjisini, sıxılmış havanın və başqalarının vasitəciliyi ilə işləyən mexanikləşdirilmiş əl əməyi alətləri, kəsmək, zərbə endirmək, əzmək və bərkitmək kimi işləri görmək, həmcinin maşınlara quraşdırılmış və materiallar emal etmək üçün işlədirilən mexanikləşdirilməmiş əl əməyi alətləri).

3.5. **Nəqliyyat vasitələri kateqoriyası** hava nəqliyyatı vasitələri, dəmiryol nəqliyyatı vasitələri, su nəqliyyatı vasitələri, xidmət nəqliyyatları, istehsalat nəqliyyatları, avtomobil nəqliyyatları, idman nəqliyyatları kimi siniflərə bölünür.

3.5.1. **Hava nəqliyyatı vasitələri** sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ hava nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən hava nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.1.1 təyyarələr, vertolyotlar və bu kimi başqa nəqliyyatı hava nəqliyyatı vasitələri;

3.5.2. **Dəmiryol nəqliyyatı vasitələri** sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ dəmiryol nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən dəmiryol nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.2.1 elektrovozlar, teplovozlar, parovozlar, motovozlar, elektrik qatarları, metropoliten qatarları, metaldan hazırlanmış sərnişin vaqonları (yumşaq, bərk kupe və bərk açıq tipli), taxta kuzovlu sərnişin vaqonları (yumşaq, bərk kupe və bərk açıq tipli), örtülü yük vaqonları, açıq vaqonları, sisternlər, refrejeratorlu və izotermik vaqonlar, platformalar və bu kimi başqa dəmiryol nəqliyyatı vasitələri;

3.5.3. **Su nəqliyyatı vasitələri** sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ su nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən su nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.3.1. teploxdalar, paroxodlar, dizel elektroxodları, barjalar, barkalar, bərelər, sərnişin və yük gəmiləri, xidmətedici və köməkçi gəmilər, tankerlər, katerlər, neft tullantıları və zibilyığan gəmilər, xilasedici gəmilər, üzən körpülər, yelkənli gəmilər, dəniz yedəkləri və bu kimi başqa su nəqliyyatı vasitələri;

3.5.4. **Xidmət nəqliyyatı vasitələri** sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ xidmət nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən xidmət nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.4.1. metal və taxta vaqonlar, trolleybuslar, tramvaylar, avtobuslar, refrejeratorlar və bu kimi başqa xidmət nəqliyyatları;

3.5.5. **İstehsalat nəqliyyatı vasitələri** sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ istehsalat nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən istehsalat nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.5.1. Çalovun həcmi $0,4 \text{ m}^3$ -a qədər birçalovlu tırtılı hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.2. Çalovun həcmi $0,4\text{-}1,4 \text{ m}^3$ -a qədər və yuxarı birçalovlu tırtılı hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.3. Çalovun həcmi $0,25 \text{ m}^3$ -a qədər birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.4. Çalovun həcmi $0,25\text{-}0,5 \text{ m}^3$ -a qədər birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.5. Çalovun həcmi 0,5-1,4 m³-a qədər və yuxarı birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.6. Avtoqreyderlər;

3.5.5.7. Avtoskreperlər;

3.5.5.8. Qoşqulu skreperlər;

3.5.5.9. Tırtılı traktorlar;

3.5.5.10. Təkərli traktorlar;

3.5.5.11. buldozerlər, kombaynlar, elektrokarlar, motorolerlər, idman üçün nəzərdə tutulmayan motosikllar və velosipedlər, mopedlər, araba nəqliyyatları və bu kimi başqa istehsalat nəqliyyatları;

3.5.6. Avtomobil nəqliyyatları;

3.5.6.1. Yükgötürmə qabiliyyəyi 25 tona qədər olan yük avtomobilləri;

3.5.6.2. Yükgötürmə qabiliyyəyi 25 tondan yuxarı yük avtomobilləri;

3.5.6.3. Avtokranlar;

3.5.6.4. Avtobetonqarışdırıcılar;

3.5.6.5. Qoşqu və yarımqoşqular;

3.5.6.6. Minik avtomobilləri;

3.5.7. idman maşınları, idman motosiklları, idman velosipedləri və bu kimi başqa idman nəqliyyatları;

3.6. Sair torpaq, tikili və avadanlıqlar kateqoriyası təsərrüfat inventarları sinfindən ibarətdir.

3.6.1. **Təsərrüfat inventarları sinfinə** iş vaxtı fəaliyyətin asan yerinə yetirilməsinə kömək etmək üçün nəzərdə tutulan ümumi və texniki təyinatlı predmetlər (mebel dəstləri, masalar, kreslolar, kürsülər, dolablar, şkaflar, stellajlar, dəmir seyflər, partalar, daşınan sədlər, asılıqanlar, qarderoblar, divanlar, yanmayan şkaflar və yesiklər, inventar taraları, daşınan çadırlar, çarpayıllar, xalçalar, portyerlər), əməyin mühafizəsi üçün uyğunlaşdırılmış xüsusi avadanlıqlar (hidropultlar, stenderlər, əl nərdivanları, maye və dənəvər şeylərin saxlanması üçün xüsusiləşdirilmiş qablar) və bu kimi başqa təsərrüfat inventarları aiddir.

3.7. Torpaq, tikili və avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər kateqoriyası torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər, tikili üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər, avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfindən ibarətdir.

3.7.1. Torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə əsaslı məsrəflər - kapital qoyuluşu hesabına aparılan torpaq sahələrinin əkin üçün planlaşdırılması, ərazinin kötükdən təmizlənməsi və əkinə hazırlanması, sahələrin daşlardan, kəsəklərdən, alaqlardan və başqa lüzumsuz bitkilərdən təmizlənməsi, kiçik təpəciklərin düzəldilməsi, nohurların təmizlənməsi və bu kimi torpaqların yaxşılaşdırılması işləri (tikinti və quraşdırma işləri ilə əlaqədar olmayan işlər) üzrə əsaslı məsrəfləri aiddir;

3.7.2. Tikili üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə təşkilatın mülkiyyətində olan işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi yaxud hər iki məqsəd üçün istifadəyə verilmiş tikilinin balans dəyərini artırıran kapitallaşdırılmış məsrəflər aiddir.

3.7.3. Avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə təşkilatın mülkiyyətində olan işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi yaxud hər iki məqsəd üçün istismara verilmiş avadanlığın balans dəyərini artırıran kapitallaşdırılmış məsrəflər aiddir.

3.8. Bioloji aktivlər kateqoriyası bitkilər və heyvanlar sinfinə bölünür.

3.8.1. Bitkilər sinfinə yaşından asılı olmayaraq mədəni çoxillik əkmələr, bütün növ meyvə və giləmeyvə çoxillik əkmələri (ağaclar və kollar), küçələrdə, meydanlarda, parklarda, bağlarda, müəssisələrin ərazi bağçalarında, yaşayış binalarının həyətlərində və bu kimi başqa yerlərdə əkilən yaşillaşdırma və dekorativ çoxillik əkmələr, qumsallığın və sahillərin bərkidilməsi məqsədi ilə əkilən çoxillik əkmələr, elmi-tədqiqat institutlarında, botanika bağlarında və bu kimi başqa yerlərdə tədqiqat və başqa məqsədlər üçün əkilən çoxillik əkmələr aiddir. Gösterilən bitkilər sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.8.1.1. qumsallığın və sahillərin bərkidilməsi məqsədi ilə əkilən çoxillik əkmələr;

3.8.1.2. çay plantasiyaları;

3.8.1.3. naringi plantasiyaları;

3.8.1.4. limon və portağal plantasiyaları;

3.8.1.5. sair sitrus bitkiləri;

3.8.1.6. gavalı və gilas ağacları;

3.8.1.7. albalı (gilənar) ağacları;

3.8.1.8. saftalı (hulu) ağacları;

- 3.8.1.9. alma ağacları;
- 3.8.1.10. ərik (qaysı) ağacları;
- 3.8.1.11. toxumla çoxalan sair çoxillik əkmələr;
- 3.8.1.12. vegetativ üsulla çoxalan sair çoxillik əkmələr;
- 3.8.1.13. üzümlüklər;
- 3.8.1.14. moruq, qarağat, böyürtkən, ciyələk;
- 3.8.1.15. sair giləmeyvə çoxillik əkmələri;

3.8.1.16. küçələrdə, meydanlarda, parklarda, bağlarda, təşkilatın ərazi bağçalarında, yaşayış binalarının həyətlərində və bu kimi başqa yerlərdə əkilən yaşıllaşdırma və dekorativ çoxillik əkmələr;

3.8.1.17. elmi-tədqiqat institutlarında, botanika bağlarında, və bu kimi başqa yerlərdə tədqiqat və başqa məqsədlər üçün əkilən çoxillik əkmələr.

3.8.2. Heyvanlar sinfinə iş heyvanları və məhsuldar heyvanlar aiddir.

Göstərilən heyvanlar sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.8.2.1. İş heyvanları, o cümlədən atlar, öküzlər, dəvələr və başqa iş heyvanları (idman atları və başqa nəqliyyat heyvanları da daxil olmaqla) və bu kimi iş heyvanları;

3.8.2.2. Məsuldar heyvanlar (damazlıq ineklər, camışlar, madyanlar, dəvələr, marallar, donuzlar, keçilər, döllük buğalar, kəllər, ayğırlar, nərlər, qabanlar, qoçlar, təkələr və digər damazlıq və döllük heyvanlar).

3.9. Bioloji aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər kateqoriyası bitkilər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər və heyvanlar üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər siniflərindən ibarətdir.

3.9.1. **Bitkilər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə** çoxillik əkmələrə kapital qoyuluşları üzrə faktiki məsrəflər aiddir. Göstərilən sinif üzrə çəkilmiş faktiki məsrəflər bitkilərin balans dəyərinə əlavə olunur.

3.9.2. **Heyvanlar üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə** iş və məhsuldar heyvanlara kapital qoyuluşları üzrə faktiki məsrəflər aiddir. Göstərilən sinif üzrə çəkilmiş faktiki məsrəflər heyvanların balans dəyərinə əlavə olunur.

3.10. Daşınmaz əmlaka investisiyalar kateqoriyası təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan

investisiya məqsədli torpaq və investisiya məqsədli tikili siniflərinə bölünür.

3.10.1. **Investisiya məqsədli torpaq sinfinə** təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan torpaq, meşə, su sahələri və faydalı qazıntı hövzələri aiddir.

3.10.2. **Investisiya məqsədli tikili sinfinə** təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan binalar və onların struktur komponentləri aiddir. Göstərilən binalar və onların struktur komponentləri aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.10.2.1. iki mərtəbədən artıq çoxmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.10.2.2. divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən, iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkaslı birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.10.2.3. taxta binalardan başqa iki mərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.10.2.4. daşdoğrənilmə, üyüdülmə, kimyəvi, habelə bu kimi analoji proseslər üzrə istehsal üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi texnoloji təyinatlı çoxmərtəbəli binalar;

3.10.2.5. divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.10.2.6. divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.10.2.7. yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.10.2.8. divarı tirdən, şalbandan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı taxta binalar;

3.10.2.9. karkaslı və taxta lövhələrdən yiğilmiş taxta-metal kostruksiyalı, karkas örtüklü, panel istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.10.2.10. divarı gildən, samandan, qamışdan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.10.2.11. divarları daşdan və bloklardan hörülmüş dəmir-beton, kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;

3.10.2.12. soyuducu avadanlıqlarla təchiz edilmiş, divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;

3.10.2.13. divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.10.2.14. divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası beton və ya taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.10.2.15. divarı iri panellərdən tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.10.2.16. yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, yüngül şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.10.2.17. divarı iri bloklardan, kərpicdən və ya yüngülləşdirilmiş hörgü ilə kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, xırda şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.10.2.18. divarı tirdən, şalbandan tikilmiş yaşayış binaları;

3.10.2.19. divarı gildən, samandan, qamışdan tikilmiş və taxta lövhələrdən (şitlərdən) yiğilmiş yaşayış binaları və bu kimi analoji materiallardan tikilmiş və yiğilmiş yaşayış binaları.

3.11. Daşınmaz əmlaka investisiyalar üzrə kapitallaşdırılmış məsreflər kateqoriyası təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan investisiya məqsədli torpağa kapital qoyuluşları və investisiya məqsədli tikiliyə kapital qoyuluşları siniflərinə bölünür. Göstərilən siniflər üzrə çəkilən faktiki məsreflər investisiya məqsədli torpağın və investisiya məqsədli tikilinin balans dəyərinə əlavə olunur.

3.12. Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri kateqoriyası kitabxana fondu (bütün növ elmi, bədii, tədris və xüsusi növ ədəbiyyatlar və bu kimi başqa nəşrlər),

muzey sərvətləri, məlumat daşıyıcıları (tədris kinofilmləri, maqnit lentləri, maqnit diskləri, kasetlər, program daşıyıcıları və bu kimi başqa məlumat daşıyıcıları), heyvanxanalarda və digər analoji təşkilatlarda olan dünya heyvanlarının eksponatları, səhnə vəsaitləri (dekorasiyalar, butaforlar, milli teatr geyimləri, pariklər və bu kimi başqa vəsaitlər) siniflərinə bölünür.

4. Əsas fondlara tətbiq edilən amortizasiya normaları

4.1. Düzxətt və azalan qalıq metodu üzrə amortizasiya olunan əsas fondların **tam bərpası üçün** amortizasiya normaları aşağıdakı qaydada qruplaşdırılır və göstərilən hədlər daxilində müəyyən edilir:

Sıra №-si	Əsas fondun adı	Şifr	Amortizasiya normaları (faizlə)	
			düz xətt met odu üzrə	azalan qalıq metodu üzrə
1.	Tikili və avadanlıq	231-2		
1.1.	binalar və onların struktur komponentləri	231-2-1		
1.1.1.	iki mərtəbədən artıq çoxmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1.1	1,7	5
1.1.2.	divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən, iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkaslı birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1.2	1,7	5
1.1.3.	taxta binalar istisna olmaqla iki mərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1.3	1,7	5
1.1.4.	daşdoğranılma, üyüdülmə, kimyəvi, habelə bu kimi analoji proseslər üzrə istehsal üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi texnoloji təyinatlı çoxmərtəbəli binalar;	231-2-1.4	3,4	10

1.1.5.	divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1.5	3,4	10
1.1.6.	divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1.6	3,4	10
1.1.7.	yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1.7	5,3	15
1.1.8.	divarı tirdən, şalbandan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı taxta binalar;	231-2-1.8	5,3	15
1.1.9.	karkaslı və taxta lövhələrdən yiğilmiş, taxta-metal kostruksiyalı, karkas örtülü, panel istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1.9	7,1	20
1.1.10.	divarı gildən, samandan, qamışdan və bu kimi anoloji materiallardan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1.10	7,1	20
1.1.11.	divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;	231-2-1.11	5,3	15
1.1.12.	soyuducu avadanlıqlarla təchiz edilmiş, divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya	231-2-1.12	7,1	20

	şiferle örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;			
1.1.13.	divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş, dəmir-beton karkası və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1.13	1,7	5
1.1.14.	divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkası və mərtəbələrarası beton və ya taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1.14	1,7	5
1.1.15.	divarı iri panellərdən tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1.15	1,7	5
1.1.16.	yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı kərpicdən, şlak-beton qarışığı monolitdən, yüngül şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1.16	1,7	5
1.1.17.	divarı iri bloklardan, kərpicdən və ya yüngülləşdirilmiş hörgü ilə kərpicdən, şlak-beton qarışığı monolitdən, xırda şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1.17	1,7	5
1.1.18.	divarı tirdən, şalbandan tikilmiş, yaşayış binaları;	231-2-1.18	3,4	10
1.1.19.	divarı gildən, samandan tikilmiş, taxta lövhələrdən (şitlərdən) yiğilmiş və bu kimi analoji materiallardan tikilmiş və yiğilmiş yaşayış binaları.	231-2-1.19	7,1	20
1.2.	qurğular (tikililər) və onların struktur komponentləri	231-2-2		
1.2.1.	dəmir-beton, beton və daşdan tikilmiş bütün növ konstruksiyalı körpülər;	231-2-2.1	1,7	5
1.2.2.	daşdan tikilmiş dayaqlar üzərində	231-2-2.2	1,7	5

	quraşdırılmış bütün növ konstruksiyalı dəmir körpülər;			
1.2.3.	taxta dayaqlar üzərində quraşdırılmış bütün növ konstruksiyalı dəmir və taxta körpülər;	231-2-2.3	5,3	15
1.2.4.	sement-betondan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2.4	3,4	10
1.2.5.	asfalt-betondan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2.5	5,3	15
1.2.6.	metal qırıntılarından istifadə olunmaqla dəmir-betondan salınmış yollar, meydançalar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2.6	9,1	25
1.2.7.	çinqıldan, qəmbər daşlardan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2.7	7,1	20
1.2.8.	bağlayıcı tikinti materiallarından istifadə olunmaqla bərk torpaqdan, habelə bunlara oxşar üsullarla salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2.8	9,1	25
1.2.9.	neft məhsullarının və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir çənlər, rezervuarlar;	231-2-2.9	5,3	15
1.2.10.	neft məhsullarının və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir-beton çənlər, rezervuarlar;	231-2-2.10	3,4	10
1.2.11.	Kimyəvi məhsulların və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir-beton çənlər, rezervuarlar;	231-2-2.11	5,3	15
1.2.12.	sixilmiş qazın saxlanması üçün yeraltı və yerüstü rezervuarlar;	231-2-2.12	3,4	10
1.2.13.	neft və kimyəvi qalıqların axıdılması üçün yeraltı rezervuarlar;	231-2-2.13	5,3	15
1.2.14.	qum-lil yiğan qurğular, şlak yiğan qurğular;	231-2-2.14	7,1	20

1.2.15.	daimi daş və dəmir-beton hasarlar;	231-2-2.15	3,4	10
1.2.16.	daimi taxta hasarlar;	231-2-2.16	7,1	20
1.2.17.	nəqliyyat vasitələri üçün keçidlər, asma yollar;	231-2-2.17	7,1	20
1.2.18.	dəmir, dəmir-beton və daş naviqasiya-sahil nişanları;	231-2-2.18	3,4	10
1.2.19.	taxta naviqasiya-sahil nişanları	231-2-2.19	9,1	25
1.2.20.	dəmir siqnal üzgəci;	231-2-2.20	9,1	25
1.2.21.	sahil və üzücü naviqasiya nişanlarının işıq-texniki, səs-siqnal qurğuları;	231-2-2.21	11,1	30
1.2.22.	dəmir-beton özüllü gəmiqaldırın qurğular;	231-2-2.22	3,4	10
1.2.23.	taxta, direklər (payalar) və tir özüllü sahil gəmiqaldırın qurğular;	231-2-2.23	5,3	15
1.2.24.	metal, dəmir-beton və qarışq materiallardan hazırlanmış üzən tərsanələr;	231-2-2.24	3,4	10
1.2.25.	metal, dəmir-beton və qarışq materiallardan hazırlanmış tərsanələr;	231-2-2.25	1,7	5
1.2.26.	hovuzlar, novlar;	231-2-2.26	1,7	5
1.2.27.	heykəllər, xatirə lövhələri, bütün növ atraksionlar və bu kimi analoji qurğular;	231-2-2.27	11,1	30
1.2.28.	stadionlar, idman meydançaları, xüsusi stendlər, habelə bağlarda (bağçalarda), parklarda, digər ictimai yerlərdə quraşdırılan, tikilən və salınan fəvvərələr, hovuzlar;	231-2-2.28	7,1	20
1.2.29.	taxılın müvəqqəti saxlanması üçün özülü torpaq və çinqıldan hazırlanmış asfalt meydançalar	231-2-2.29	11,1	30
1.2.30.	özülü betondan hazırlanmış taxılın müvəqqəti saxlanması üçün özülü betondan hazırlanmış asfalt meydançalar	231-2-2.30	9,1	25
1.2.31.	kanalizasiya-nasos stansiyaları	231-2-2.31	3,4	10
1.2.32.	Su-nasos stansiyaları	231-2-2.32	3,4	10
1.2.33.	dəmir-betondan hazırlanmış üfüqi	231-2-2.33	9,1	25

	durulducu hovuzlar ve çenlər			
1.2.34.	dəmir-betondan hazırlanmış şaquli və iki yaruslu durulducu hovuzlar və çenlər	231-2-2.34	3,4	10
1.2.35.	kərpicdən tikilmiş durulducu hovuzlar və çenlər	231-2-2.35	9,1	25
1.2.36.	dəmir-beton rezervuarlara malik olan kərpicdən və dəmir-betondan tikilmiş su qüllələri	231-2-2.36	3,4	10
1.2.37.	metal rezervuarlara malik olan kərpicdən tikilmiş su qüllələri	231-2-2.37	3,4	10
1.2.38.	metaldan hazırlanmış su qüllələri	231-2-2.38	5,3	15
1.2.39.	karkası polad konstruksiyasından hazırlanmış şüşələnmiş qış istixanaları	231-2-2.39	5,3	15
1.2.40.	karkası korroziyayaya davamlı materialdan hazırlanmış yaz istixanaları	231-2-2.40	3,4	10
1.2.41.	karkası taxta-metal konstruksiyasından hazırlanmış polietilen örtüklü istixanalar	231-2-2.41	7,1	20
1.2.42.	karkası taxtadan hazırlanmış polietilen örtüklü istixanalar	231-2-2.42	11,1	30
1.2.43.	daşdan tikilmiş peyin anbarları	231-2-2.43	5,3	15
1.2.44.	taxtadan tikilmiş peyin anbarları;	231-2-2.44	9,1	25
1.2.45.	binası və avadanlığı daxil olmaqla yanacaqdoldurma məntəqələri;	231-2-2.45	9,1	25
1.2.46.	heyvanların saxlanması üçün tövlələr; quraşdırılmış hovuzlar;	231-2-2.46	11,1	30
1.2.47.	silos xəndekləri və çalaları, quraşdırılmış hovuzlar;	231-2-2.47	9,1	25
1.2.48.	Torpaq sututarları	231-2-2.48	7,1	20
1.2.49	Filtrsiz artezian quyuları	231-2-2.49	7,1	20
1.2.50	Filtrli artezian quyuları	231-2-2.50	9,1	25
1.2.51	suçixaran qurğular;	231-2-2.51	7,1	20
1.2.52.	metropoliten stansiyaları;	231-2-2.52	1,7	5
1.2.53.	metropoliten tunelləri;	231-2-2.53	1,7	5
1.2.54.	metropolitenin yerüstü vestibülləri;	231-2-2.54	1,7	5

1.2.55.	bütün növ konstruksiyalı dəmir yolu tunelləri;	231-2-2.55	1,7	5
1.2.56.	piyada körpüləri və tunelləri;	231-2-2.56	1,7	5
1.2.57.	betondan və asbestsementdən salınmış telefon kanalizasiyaları;	231-2-2.57	3,4	10
1.2.58.	peyk rabitəsi üçün tam dönerli antenalar;	231-2-2.58	9,1	25
1.2.59.	radio-televiziya güllələri, polad radiodirəklər və polad antena dirəkləri;	231-2-2.59	3,4	10
1.2.60.	taxta dirəklər;	231-2-2.60	11,1	30
1.2.61.	dəmir-betondan və poladdan hazırlanmış xüsusi radio-televiziya güllələri;	231-2-2.61	1,7	5
1.2.62.	dəmir-betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan hovuzlar;	231-2-2.62	3,4	10
1.2.63.	dəmir-betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;	231-2-2.63	3,4	10
1.2.64.	taxtadan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;	231-2-2.64	11,1	30
1.2.65.	metaldan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;	231-2-2.65	11,1	30
1.2.66.	betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;	231-2-2.66	7,1	20
1.2.67.	dəmir-beton konstruksiyasından hazırlanmış buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;	231-2-2.67	5,3	15
1.2.68.	metal konstruksiyasından hazırlanmış buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;	231-2-2.68	9,1	25
1.2.69.	asbest-sement və ya suya davamlı	231-2-2.69	11,1	30

	taxta konstruksiyaya malik olan buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;			
1.2.70.	daş və dəmir-betondan tikilmiş tüstü bacaları;	231-2-2.70	1,7	5
1.2.71.	metaldan hazırlanmış tüstü bacaları;	231-2-2.71	5,3	15
1.2.72.	dəmir-beton və metal rezervuara malik olan bitum anbarı,	231-2-2.72	5,3	15
1.2.73.	kömür bunkerləri;	231-2-2.73	1,7	5
1.2.74.	sair qurğular, o cümlədən su kəməri üçün təmizləyici qurğular kompleksi, suyumşaldıcılar, habelə 3.4.2.-ci bənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan başqa qurğular.	231-2-2.74	5,3	15
1.3	ötürücü qurğular və onların struktur komponentləri	231-2-3		
1.3.1.	metal və dəmir-beton dayaqlar üzərində qurulmuş qatarlar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;	231-2-3.1	3,4	10
1.3.2.	metal və dəmir-beton dayaqlar üzərində qurulmuş trolleybus və tramvaylar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;	231-2-3.2	7,1	20
1.3.3.	taxta dayaqlar üzərində qurulmuş trolleybus və tramvaylar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;	231-2-3.3	11,1	30
1.3.4.	metal və dəmir-beton dayaqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək olan elektrikötürücü naqillər;	231-2-3.4	3,4	10
1.3.5.	metal və dəmir-beton dayaqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü naqillər;	231-2-3.5	1,7	5
1.3.6.	taxta dayaqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək olan elektrikötürücü naqillər;	231-2-3.6	5,3	15
1.3.7.	taxta dayaqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü naqillər;	231-2-3.7	5,3	15
1.3.8.	qurğuşun örtüklü yerin altında,	231-2-3.8	1,7	5

	binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;			
1.3.9.	qurğunun örtülü suyun altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3.9	5,3	15
1.3.10.	alüminium örtülü yerin altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3.10	3,4	10
1.3.11.	alüminium örtülü binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3.11	1,7	5
1.3.12.	plastmas örtülü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3.12	5,3	15
1.3.13.	qurğunun örtülü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3.13	3,4	10
1.3.14.	qurğunun örtülü suyun altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3.14	5,3	15
1.3.15.	metal örtülü yerin altında və kanalizasiya xətlərində çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;	231-2-3.15	3,4	10
1.3.16.	metal örtülü dayaqlar üzərində asılmış, binaların və onların struktur komponentlərinin divarlarından çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;	231-2-3.16	7,1	20
1.3.17	plastmas örtülü dayaqlar üzərində asılmış, binaların və onların struktur komponentlərinin divarlarından çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;	231-2-3.17	9,1	25
1.3.18	plastmas örtülü yerin altında və kanalizasiya xətlərində çəkilmiş	231-2-3.18	9,1	25

	rabitə kabel naqilləri;			
1.3.19.	sair rabitə kabel naqilləri;	231-2-3.19	9,1	25
1.3.20.	yüksək tezlikli dalğaların, radio dalğalarının ve sair rabitə dalğalarının ötürülməsi üçün nəzərdə tutulmuş qurğular;	231-2-3.20	9,1	25
1.3.21.	çuqun qaz kəmərləri;	231-2-3.21	5,3	15
1.3.22.	qaztənizləməyici məntəqələrin avadanlıqları nəzərə alınmamaqla polad qaz kəmərləri və onların üzərində olan qurğular;	231-2-3.22	3,4	10
1.3.23.	qeyri-metal qaz kəmərləri;	231-2-3.23	3,4	10
1.3.24.	keramika materiallarından və çuqundan hazırlanmış kanalizasiya xətləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;	231-2-3.24	3,4	10
1.3.25.	digər materiallardan hazırlanmış kanalizasiya xətləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;	231-2-3.25	5,3	15
1.3.26.	çuqundan hazırlanmış su kəmərləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;	231-2-3.26	1,7	5
1.3.27.	digər materiallardan hazırlanmış su kəmərləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;	231-2-3.27	5,3	15
1.3.28.	ümumi zavod təyinatlı, sexlərarası (sahələrarası) texnoloji və çirkab suların axıdılması üçün nəzərdə tutulmuş boru kəmərləri;	231-2-3.28	11,1	30
1.3.29.	sair ötürücü qurğular, o cümlədən neft məhsulları üçün boru kəmərləri, istilik sistemi üçün boru kəmərləri, habelə 3.4.3.-cü bənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan başqa ötürücü qurğular.	231-2-3.29	3,4	10
1.4.	Maşın və avadanlıqlar	231-2-4		
1.4.1.	güt maşınları və avadanlıqları, o cümlədən elektrik enerjisi və istilik	231-2-4.1	9,1	25

	hasıl edən maşın-generatorlar və müxtəlif növ enerji (onlardan su enerjisi, külək enerjisi, istilik enerjisi, elektrik enerjisi, günəş enerjisi) hasıl edən maşın-mühərriklər və bu kimi başqa güc maşınları və avadanlıqları			
1.4.2.	iş maşınları və avadanlıqları, o cümlədən istehsalat prosesində mexaniki mühərriklərin, insan və heyvan gücünün köməyi ilə əmək predmetlərinin yerdəyişməsinə, istehsalat xarakterli işlərin (xidmətlərin) göstərilməsi prosesində əmək predmetlərinə mexaniki, termiki və kimyəvi təsir göstərmək üçün nəzərdə tutulmuş, maşınlar və avadanlıqlar, həmçinin poliqrafiya sahəsində, yol-tikinti, sualtı-texniki işlərdə və digər sahələrdə istifadə olunan başqa maşınlar və avadanlıqlar	231-2-4.2	11,1	30
1.4.3.	ölü cihazları, o cümlədən dozatorlar, ampermetrlər, barometrlər, vatmetrlər, suölçənlər, vakuumetrlər, vaporimetrlər, voltmetrlər, hündürlükölçənlər, qalvonometrlər, geodeziya cihazları, hiqroskoplar, indikatorlar, kompaslar, manometrlər, xronometrlər, xüsusi tərəzilər, kassa aparatları və başqa ölçü cihazları	231-2-4.3	9,1	25
1.4.4.	tənzimləyici cihazlar və qurğular, o cümlədən oksigenli tənəffüs cihazları, elektrik, pnevmatik və hidravlik tənzimləyən cihazlar, avtomatik idarəetmə pultları, blokirovka və mərkəzləşdirmə aparatları, dispetçer nəzarəti üçün xətti qurğular və bu kimi başqa tənzimləyici cihazlar və qurğular	231-2-4.4	11,1	30
1.4.5.	laboratoriya avadanlıqları, o cümlədən pirometrlər,	231-2-4.5	11,1	30

	nizamlayıcılar, kalorimetrlər, nəmliyi müyyəyen edən cihazlar, distillə qazanları, laboratoriya koprları, mikroskoplar, termostatlar, stabilizatorlar, sorucu şkaflar, mikroskoplar və başqa laboratoriya avadanlıqları			
1.4.6.	hesablama texnikası, o cümlədən elektron hesablayıcılar, idarəci və analoji maşınlar (kompyuterlər, printerlər, skannerlər, surətçixaran maşınlar, fakslar, telefon aparatları), rəqəmli hesablayıcı maşınlar və qurğular bu kimi başqa hesablama texnikası	231-2-4.6	11,1	30
1.4.7.	tibbi avadanlıqlar, o cümlədən diş həkimləri üçün kreslolar, cərrahiyyə stolları, xüsusi avadanlıq bərkidilmiş çarpayılar, xüsusi dezinfeksiya avadanlıqları, qanköçürmə stansiyaları və bu kimi başqa tibbi avadanlıqlar	231-2-4.7	11,1	30
1.4.8.	Elektrik mühərrikləri gücü 100 kvt-a qədər	231-2-4.8	9,1	25
1.4.9.	Elektrik mühərrikləri gücü 100 kvt-dan yuxarı	231-2-4.9	7,1	20
1.4.10.	Dizel-qeneratorlar	231-2-4.10	9,1	25
1.4.11.	Metalkəsən dəzgahlar	231-2-4.11	3,4	10
1.4.12.	Körpülü kranlar	231-2-4.12	3,4	10
1.4.13.	Üzən nasos stansiyaları	231-2-4.13	9,1	25
1.4.14.	Səyyar akkumulyatorlar	231-2-4.14	11,1	30
1.4.15.	Qaynaq aqreqatları	231-2-4.15	11,1	30
1.4.16.	Qazma və təmir aqreqatları	231-2-4.16	9,1	25
1.4.17.	emalatxanalarda, kabinetlərdə, və otaqlarda quraşdırılmış avadanlıqlar, kinoaparatlar, işıqlandırma aparatları, səhnə avadanlıqları, musiqi alətləri, televizorlar, radio-aparatlar, xüsusi elmi-tədqiqat avadanlıqları, avtomatlaşdırılmış telefon stansiyalarının avadanlıqları,	231-2-4.17	11,1	30

	avtomobil lərde və ya at arabalarında yerləşdirilən yanğınsöndürən maşınlar və avadanlıqlar, mexanikləşdirilmiş yanğın nəqliyyatları, paltaryuyan və paltartıkən maşınlar, soyuducular, kondisionerlər, tozsoranlar, dispenserlər , habelə 3.4.4.-cü bənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan bu kimi başqa maşın və avadanlıqlar, alətlər (elektrik enerjisinin, sıxılmış havanın və başqalarının vasitəçiliyi ilə işləyən mexanikləşdirilmiş əl əməyi alətləri, kəsmək, zərbə endirmək, əzmək və bərkitmək kimi işləri görmək, həmçinin maşınlara quraşdırılmış və materiallar emal etmək üçün işlədilən mexanikləşdirilməmiş əl əməyi alətləri).			
2.	nəqliyyat vasitələri	231-3		
2.1	təyyarələr, vertolyotlar və bu kimi başqa hava nəqliyyatı vasitələri	231-3-1	9,1	25
2.2	elektrovozlar, teplovozlar, parovozlar, motovozlar, elektrik qatarları, metropoliten qatarları, metaldan hazırlanmış sərnişin vəqonları (yumşaq, bərk kupe və bərk açıq tipli), taxta kuzovlu sərnişin vəqonları (yumşaq, bərk kupe və bərk açıq tipli), örtülü yük vəqonları, açıq vəqonları, sisternlər, refrejeratorlu və izotermik vəqonlar, platformalar və bu kimi başqa dəmiryol nəqliyyatı vasitələri	231-3-2	9,1	25
2.3	teploxdolar, paroxodlar, dizel elektroxodları, barjalar, barkalar, bərələr, sərnişin və yük gəmiləri, xidmətədici və köməkçi gəmilər, tankerlər, katerlər, neft tullantıları və zibilyigan gəmilər, xilasedici gəmilər, üzən körpülər, yelkənli	231-3-3	7,1	20

	gəmilər, dəniz yedəkləri və bu kimi başqa su nəqliyyatı vasitələri			
2.4	metal və taxta vaqonları, trolleybuslar, tramvaylar, avtobuslar, refrejeratorlar və bu kimi başqa xidmət nəqliyyatları	231-3-4	5,3	15
2.5	İstehsalat nəqliyyatları	231-3-5		
2.5.1	Çalovun həcmi 0,4 m ³ -a qədər birçalovlu tırtılı hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5.1	11,1	30
2.5.2	Çalovun həcmi 0,4-1,4 m ³ -a qədər və yuxarı birçalovlu tırtılı hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5.2	9,1	25
2.5.3	Çalovun həcmi 0,25 m ³ -a qədər birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5.3	11,1	30
2.5.4	Çalovun həcmi 0,25-0,5 m ³ -a qədər birçalovlu tekətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5.4	11,1	30
2.5.5	Çalovun həcmi 0,5-1,4 m ³ -a qədər və yuxarı birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5.5	9,1	25
2.5.6	Avtoqreyderlər	231-3-5.6	11,1	30
2.5.7	Avtoskreperlər	231-3-5.7	11,1	30
2.5.8	Qoşqulu skreperlər	231-3-5.8	11,1	30
2.5.9	Tırtılı traktorlar	231-3-5.9	11,1	30
2.5.10	Təkərli traktorlar	231-3-5.10	11,1	30
2.5.11	buldozerlər, kombaynlar, elektrokarlar, motorollerlər, idman üçün nəzərdə tutulmayan motosikllar və velosipedlər, mopedlər, araba nəqliyyatları və bu kimi başqa istehsalat nəqliyyatları	231-3-5.11	11,1	30
2.6	Avtomobil nəqliyyatları	231-3-6		
2.6.1.	Yükgötürmə qabiliyyəyi 25 tona qədər olan yüksək avtomobil	231-3-6.1	11,1	30
2.6.2.	Yükgötürmə qabiliyyəyi 25 tondan yuxarı yüksək avtomobil	231-3-6.2	9,1	25

2.6.3.	Avtokranlar	231-3-6.3	9,1	25
2.6.4.	Avtobetonqarışdırıcılar	231-3-6.4	11,1	30
2.6.5.	Qoşqu və yarımqoşqlar	231-3-6.5	9,1	25
2.6.6. ¹	<i>Minik avtomobiləri</i>	231-3-6.6	10	29
2.7.	idman maşınları, idman motosiklları, idman velosipedləri və bu kimi başqa idman nəqliyyatları	231-3-7	11,1	30
3.	Sair torpaq, tikili və avadanlıqlar	231-4		
3.1	təsərrüfat inventarları	231-4-1		
3.1.1	iş vaxtı fəaliyyətin asan yerinə yetirilməsinə kömək etmək üçün nəzərdə tutulan ümumi və texniki təyinatlı predmetlər (mebel dəstləri, masalar, kreslolar, kürsülər, dolablar, şkaflar, stellajlar, dəmir seyflər, partalar, daşınan sədlər, asılıqlanlar, qarderoblar, divanlar, yanmayan şkaflar və yesiklər, inventar taraları, daşınan çadırlar, çarpayılar, xalçalar, portyerlər), əməyin mühafizəsi üçün uyğunlaşdırılmış xüsusi avadanlıqlar (hidropultlar, stenderlər, el nərdivanları, maye və dənəvər şeylərin saxlanması üçün xüsusiləşdirilmiş qablar) və bu kimi başqa təsərrüfat inventarları	231-4-1.1	11,1	30
4.	Torpaq, tikili və avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər	233		
4.1.	torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər	233-1		
4.1.1	torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə	233-1.1	11,1	30

	əsaslı məsrəflər - kapital qoyuluşu hesabına aparılan torpaq sahələrinin əkin üçün planlaşdırılması, ərazinin kötükdən təmizlənməsi və əkinə hazırlanması, sahələrin daşlardan, kəsəklərdən, alaqlardan və başqa lüzumsuz bitkilərdən təmizlənməsi, kiçik təpəciklərin düzəldilməsi, nohurların təmizlənməsi və bu kimi torpaqların yaxşılaşdırılması işləri (tikinti və quraşdırma işləri ilə əlaqədar olmayan işlər) üzrə əsaslı məsrəflər			
5.	Bioloji aktivlər	234		
5.1.	bitkilər	234-1		
5.1.1.	qumsallığın və sahillərin bərkidilməsi məqsədi ilə əkilən çoxillik əkmələr;	234-1.1	3,4	10
5.1.2.	çay plantasiyaları	234-1.2	1,7	5
5.1.3.	naringi plantasiyaları	234-1.3	5,3	15
5.1.4.	limon və portağal plantasiyaları	234-1.4	9,1	25
5.1.5.	sair citrus plantasiyaları	234-1.5	7,1	20
5.1.6.	gavalı və gilas ağacları	234-1.6	5,3	15
5.1.7.	albalı (gilənar) ağacları	234-1.7	7,1	20
5.1.8.	saftalı (xulu) ağacları	234-1.8	9,1	25
5.1.9.	alma ağacları	234-1.9	9,1	25
5.1.10.	ərik (qayısı)	234-1.10	3,4	10
5.1.11.	toxumla çoxalan sair çoxillik əkmələr	234-1.11	5,3	15
5.1.12.	vegetativ üsulla çoxalan sair çoxillik əkmələr	234-1.12	9,1	25
5.1.13.	üzümlüklər;	234-1.13	3,4	10
5.1.14.	moruq, qarağat, böyürtkən, ciyələk;	234-1.14	11,1	30
5.1.15.	sair giləmeyvə çoxillik əkmələri;	234-1.15	11,1	30
5.1.16.	küçələrdə, meydanlarda, parklarda, bağlarda, təşkilatın ərazi bağçalarında, yaşayış binalarının həyətlərində və bu kimi başqa yerlərdə əkilən yaşıllaşdırma və dekorativ çoxillik əkmələr;	234-1.16	5,3	15
5.1.17.	elmi-tədqiqat institutlarında, botanika bağlarında, və bu kimi	234-1.17	3,4	10

	başqa yerlərdə tədqiqat və başqa məqsədlər üçün əkilən çoxillik əkmələr			
5.2.	heyvanlar	234-2		
5.2.1.	atlar, öküzlər, dəvələr və başqa iş heyvanları (idman atları və başqa nəqliyyat heyvanları da daxil olmaqla) və bu kimi iş heyvanları	234-2.1	11,1	30
6.	Daşınmaz əmlaka investisiyalar	236		
6.1.	İnvestisiya məqsədli tikili	236-1		
6.1.1.	təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan binalar və onların struktur komponentləri:	236-1.1		
6.1.1.1.	iki mərtəbədən artıq çoxmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	236-1.1	1,7	5
6.1.1.2.	divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən, iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkaslı birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	236-1.2	1,7	5
6.1.1.3.	taxta binalar istisna olmaqla iki mərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	236-1.3	1,7	5
6.1.1.4.	daşdoğrənilmə, üyüdülmə, kimyəvi, habelə bu kimi analogi proseslər üzrə istehsal üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi texnoloji təyinatlı çoxmərtəbəli binalar;	236-1.4	3,4	10
6.1.1.5.	divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	236-1.5	3,4	10
6.1.1.6.	divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli	236-1.6	3,4	10

	istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;			
6.1.1.7.	yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	236-1.7	5,3	15
6.1.1.8.	divarı tirdən, şalbandan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı taxta binalar;	236-1.8	5,3	15
6.1.1.9.	karkaslı və taxta lövhələrdən yiğilmiş, taxta-metal kostruksiyalı, karkas örtüklü, panel istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	236-1.9	7,1	20
6.1.1.10.	gildən, samandan, qamışdan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	236-1.10	7,1	20
6.1.1.11.	divarları daşdan və bloklardan hörülmüş dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;	236-1.11	5,3	15
6.1.1.12.	soyuducu avadanlıqlarla təchiz edilmiş, divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;	236-1.12	7,1	20
6.1.1.13.	divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş, dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	236-1.13	1,7	5
6.1.1.14.	divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş, dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası beton və ya taxta dam örtüyünə malik inzibati və	236-1.14	1,7	5

	yaşayış binaları;			
6.1.1.1 5.	divarı iri panellərdən tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	236-1.15	1,7	5
6.1.1.1 6.	yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı kərpicdən, şlak-beton qarışığı monolitdən, yüngül şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	236-1.16	1,7	5
6.1.1.1 7.	divarı iri bloklardan, kərpicdən və ya yüngülləşdirilmiş hörgü ilə kərpicdən, şlak-beton qarışığı monolitdən, xırda şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	236-1.17	1,7	5
6.1.1.1 8.	divarı tirdən, şalbandan tikilmiş yaşayış binaları;	236-1.18	3,4	10
6.1.1.1 9.	divarı gildən, samandan tikilmiş, taxta lövhələrdən (şitlərdən) yiğilmiş yaşayış binaları və bu kimi analoji materiallardan tikilmiş, yiğilmiş yaşayış binaları;	236-1.19	7,1	20
7.	Daşınmaz əmlaka investisiyalar üzrə kapitallaşdırılmış məsəflər	238		
7.1.	Təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin eldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan investisiya məqsədli torpağa kapital qoyuluşları;	238-1	11,1	30

5. Qeyri-maddi aktivlərin strukturu və onlara tətbiq edilən amortizasiya normalarının hesablanması

5.1. Qeyri-maddi aktivlər kateqoriyası qeyri-maddi aktivlər sinfindən və qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsəflər sinfindən ibarətdir.

5.2. Qeyri-maddi aktivlər sinfinə elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktur işləri, program təminatı, patentlər, müəllif hüquqları,

lisenziyalar, ticarət markaları, torpaq sahələrindən, təbii ehtiyatlardan istifadə hüquqları, inhisar və imtiyaz hüquqları, əmtəə nişanları və bu kimi digər qeyri-maddi aktivlər daxildir.

5.3. Məhdud istifadə müddətli qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya norması təşkilat tərəfindən həmin qeyri-maddi aktivlərin dəyərinin onun istismar müddətinə bölünməklə müəyyən edilir.

5.4. **Qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə** aid edilən çəkiliş faktiki məsrəflər qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərinə əlavə olunur.

6. Amortizasiya ayırmalarının müəyyən edilməsi

6.1. Bu təlimatın 4.1.-ci və 5.1-ci bəndləri ilə müvafiq kateqoriyalara və siniflərə aid edilən əsas fondların və qeyri-maddi aktivlərin hər bir qrupu üzrə müəyyən edilmiş normalara əsasən hesablanmış amortizasiya məbləğləri təşkilatın xərclərinə daxil edilir.

6.2. Əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə düzxətt və azalan qalıq metodu əsasında amortizasiya ayırmalarının hesablanması ildə bir dəfə həyata keçirilir.

6.3. Təşkilatlar amortizasiyanın düzxətt metodu əsasında illik amortizasiya normalarını əsas fondların və qeyri-maddi aktivlərin ilkin dəyərinə vurmaqla hər bir qrup üzrə cəmi yigilmiş amortizasiya məbləğlərini müəyyən edir.

6.4. Amortizasiyanın azalan qalıq metodu üzrə normalar bu təlimatla düz xətt metoduna əsasən əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə tətbiq olunan amortizasiya normalarına görə istismar müddəti saxlanılmaqla müəyyən edilir.

6.5. Təşkilatlar amortizasiyanın azalan qalıq metodu əsasında illik amortizasiya normalarını əsas fondların və qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərinə vurmaqla hər bir qrup üzrə cəmi yigilmiş amortizasiya məbləğlərini müəyyən edir.

Amortizasiyanın azalan qalıq metodu əsasında amortizasiya ayırmalarını hesablayan təşkilatlar tərəfindən ilin sonuna balans dəyəri ilkin dəyərinin 5 faizindən aşağı olan əsas fondlar və qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya məbləği həmin aktivlərin balans dəyəri həcmində müəyyən edilir.

6.7. Əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə tətbiq olunan amortizasiya metodu ən azından hər bir illik hesabat tarixində

yenidən nəzərdən keçirilməlidir. Əsas fondlar və qeyri-maddi aktivlərdə təcəssüm olunmuş gələcək iqtisadi səmərənin və ya xidmət potensialının gözlənilən istehlak sxemində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdikdə, həmin dəyişiklikləri əks etdirmək üçün tətbiq edilən amortizasiya metodu dəyişdirilməlidir. Bu zaman təşkilat əsas fondlar və qeyri-maddi aktivlərə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin və ya xidmət potensialının istifadəsi üzrə ehtimal olunan istehlak sxemini daha dəqiq əks etdirən metodu seçir.

6.8. İstismara verilmiş əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə illik amortizasiya ayırmalarının hesablanması üçün aşağıdakı hesabat dövrləri müəyyən edilir:

6.8.1. İl ərzində oktyabr ayının 1-dək balansa alınmış əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə müəyyən olunmuş normalar hədlərində hesablanmış amortizasiya ayırmaları həmin hesabat dövründə təşkilatın xərcinə aid edilir;

6.8.2. Cari hesabat dövrünün oktyabr ayından sonra balansa alınmış əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə amortizasiya ayırmaları hesablanınır, həmin aktivlər üzrə müəyyən olunmuş normalar hədlərində amortizasiya ayırmaları növbəti hesabat dövründən başlayaraq hesablanılır və təşkilatın xərcinə aid edilir.

6.9. *İstifadə edilmiş əsas fondları və qeyri-maddi aktivləri alan təşkilat tərəfindən amortizasiya normaları bu aktivlər üzrə qalan faydalı istifadə müddətinə və balans dəyərinə uyğun olaraq müəyyən edilir.*

7. Amortizasiya olunmayan əsas fondlar və qeyri-maddi aktivlər

7.1. Aşağıdakı əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə amortizasiya hesablanınır:

7.1.1. torpaq kateqoriyasına aid olan əsas fondlara;

7.1.2. nadir memarlıq və incəsənət abidəsi olan binalara və onların struktur komponentlərinə, qurğulara və onların struktur komponentlərinə, muzey sərvətlərinə;

7.1.3. elmi, tədris və təcrübə məqsədi üçün kabinetlərdə və auditoriyalarda istifadə edilən avadanlıqlara, eksponatlara, nümunələrə, modellərə, maketlərə və bu kimi başqa vəsaitlərə;

7.1.4. tikili üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;

- 7.1.5. avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;
- 7.1.6. istismar vaxtı çatmayan çoxillik əkmələrə;
- 7.1.7. məhsuldar heyvanlara (damazlıq inəklər, camışlar, madyanlar, dəvələr, marallar, donuzlar, keçilər, döllük buğalar, kəllər, ayğırlar, nərlər, qabanlar, qoçlar, təkələr və digər damazlıq və döllük heyvanlar);
- 7.1.8. bioloji aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;
- 7.1.9. investisiya məqsədli torpaq sinfinə aid olan əsas fondlara;
- 7.1.10. investisiya məqsədli tikili üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;
- 7.1.11. sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinə;
- 7.1.12. faydalı istifadə müddəti qeyri-müəyyən olan qeyri-maddi aktivlərə;
- 7.1.13. qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;
- 7.1.14. tam amortizasiya olunmuş yararsız hala düşmüş əsas fondlara;
- 7.1.15. tam amortizasiya olunmamış, lakin yararsız hala düşmüş əsas fondlara;
- 7.1.16. tam amortizasiya olunmuş, lakin istismara yararlı hesab olunan və əsaslı təmirə ehtiyacı olmayan əsas fondlara;
- 7.1.17. tam amortizasiya olunmuş qeyri-maddi aktivlərə;
- 7.1.18. satış məqsədi ilə saxlanılan digər aktivlər hesabına keçirilmiş əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə;
- 7.1.19. istismarı müvəqqəti olaraq dayandırılmış əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə;
- 7.1.20. istismarda olmayan (anbarda saxlanılan) əsas fondlara;
- 7.1.21. kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti subyektlərinin istifadəsində olan silah-sursat və xüsusi məmulatlara.

**Təsdiq edilmişdir:
Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
Kollegiyasının 18 yanvar
2016-cı il tarixli Q-02 nömrəli
Qərarı**

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Milli
Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq memorial
order forması əsasında sintetik uçotun aparılması Qaydası**

1. Ümumi müddəələr

1.1. Bu Qayda “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 7 fevral 2005-ci il tarixli 192 nömrəli Fermanına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1.2. Bu Qayda kredit təşkilatları istisna olmaqla mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən maliyyə hesabatlarını Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun tərtib edən mühasibat uçotu subyektlərinə (bundan sonra - təşkilatlar) şamil edilir.

1.3. Bu Qayda təşkilatlar tərəfindən mühasibat uçotunun sintetik uçotunun memorial order forması əsasında aparılmasını müəyyən edir.

1.4. “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə əsasən mühasibat uçotunu sadələşdirilmiş uçot qaydalarına uyğun aparan mühasibat uçotu subyektləri də bu Qaydadan istifadə etmək hüququna malikdir.

1.5. Sintetik uçotun memorial order formasını (əllə və ya avtomatlaşdırılmış rejimdə) tətbiq etməyən təşkilatlar mühasibat uçotunun sintetik uçotunu digər formalar (jurnal-order forması və ya digər avtomatlaşdırılmış) əsasında həyata keçirmək hüququna malikdirlər. İcra hakimiyyəti orqanları sintetik uçotun aparılması ilə əlaqədar digər formaların tətbiqini Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılışdırmaqla həyata keçirir.

2. Əsas anlayışlar və açıqlamalar

2.1. Memorial order forması – baş vermiş maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının ilkin uçot sənədlərinə uyğun olaraq xronoloji ardıcılıqla müxabirləşmələrin verilməsi ilə tərtib edilən sintetik uçotun aparılması formasıdır.

2.2. Yığım cədvəli – dövr ərzində xronoloji ardıcılıqla eyni tipli əməliyyatlar üzrə tərtib edilmiş memorial orderlərin nəticələrini sistemləşdirən uçot registridir.

2.3. Baş kitab – təşkilat tərəfindən istifadə olunan bütün sintetik hesablar üzrə qruplaşdırılmış məlumatları özündə əks etdirən və sintetik uçotun memorial order forması əsasında aparılması zamanı məlumatların icmallaşdırılmasını təmin edən nəzarətedici uçot registridir.

2.4. Dövriyyə balansı – hesablar və subhesablar üzrə dövrün əvvəlinə və sonuna qalıqları, habelə dövr ərzində onların debet və kredit üzrə dövriyyələrini özündə əks etdirən uçot registridir.

2.5. Sintetik uçot - baş vermiş maliyyə-təsərrüfat əməliyyatları üzrə məlumatların ilkin uçot sənədləri və analitik uçot registrləri əsasında sistemləşdirilmiş şəkildə toplanması, mühasibat uçotu registrlərində əks etdirilməsi və ümumiləşdirilməsidir

2.6. Qeyri-maddi aktivlər – təşkilatın təsərrüfat fəaliyyətində bir ildən artıq müddətdə istifadə edilən, gəlir gətirən və fiziki formaya malik olmayan, tanına bilən qeyri-monetary aktivlərdir.

2.7. Ehtiyatlar – təşkilatın adı fəaliyyəti zamanı satış məqsədilə saxlanılan, satış üçün istehsal prosesində hazırlanmaqda olan, habelə istehsal və xidmət prosesində sərf edilən xammal və material formasında olan aktivlərdir.

3. Təşkilatlarda tətbiq edilən memorial order formaları

3.1. Təşkilatlarda baş vermiş maliyyə təsərrüfat əməliyyatları üzrə aşağıdakı memorial orderlər tərtib edilir:

3.1.1. memorial order № 1 (kassa əməliyyatları üzrə);

3.1.2. memorial order №2 (bank əməliyyatları üzrə);

3.1.3. memorial order №3 (əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə);

3.1.4. memorial order № 4 (təhtəlhesab şəxslərlə hesablaşmalar üzrə);

3.1.5. memorial order № 5 (ehtiyatlar üzrə);

3.1.6. memorial order № 6 (qeyri-maddi aktivlər, torpaq, tikili və avadanlıqlar, daşınmaz əmlaka investisiyalar, bioloji aktivlər, təbii sərvətlər, digər uzunmüddətli aktivlər və sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri üzrə);

3.1.7. memorial order № 7 (xidmətlər və işlər üzrə);

3.1.8. memorial order № 8 (fəaliyyətin nəticələri və bununla bağlı digər əməliyyatlar üzrə).

3.2. Təşkilatlar onlar üçün əhəmiyyət kəsb edən istiqamətlər üzrə əlavə memorial orderlər tərtib etmək, maliyyətəsərrüfat əməliyyatlarının həcmindən asılı olaraq bu Qaydanın 3.1-ci bəndində göstərilmiş memorial orderləri birləşdirmək hüququna malikdirlər.

3.3. Memorial orderlər əməliyyat həyata keçirilən günün növbəti gündündən gec olmayıaraq (ilkin uçot sənədlərinin daxil olması ardıcılılığı üzrə) həm ayrı-ayrı sənədlərin, həm də eyniadlı sənədlərin əsasında tərtib edilir. İlkin uçot sənədi yalnız bir memorial orderdə bir dəfə uçota alınmalıdır.

3.4. Memorial orderlərdə mühasibat yazılışları (mükabirləşmələr) baş vermiş maliyyə təsərrüfat əməliyyatının xarakterindən asılı olaraq, bir hesabın (subhesabın) debeti və digər hesabın (subhesabın) krediti üzrə yazılır.

3.5. Memorial orderlərdə mühasibat yazılışlarının (mükabirləşmələrin) verilməsi ilkin uçot sənədlərinə əsasən aşağıdakı kimi uçota alınır (Əlavə 1):

3.5.1. memorial orderlərin A) hissəsində mühasibat yazılışının (mükabirləşmənin) sıra nömrəsi, əməliyyatlar üzrə ilkin uçot sənədinin tarixi və nömrəsi, əməliyyatın adı, təsnifat maddəsinin nömrəsi (mövcud olduqda), əməliyyatın ikili yazılış üsulu ilə hesabların (subhesabların) debet və krediti üzrə mühasibat yazılışı (mükabirləşməsi) və məbləği göstərilir;

3.5.2. memorial orderlərin A) hissəsində uçota alınmış əməliyyatlar üzrə mühasibat yazılışları (mükabirləşmələr) qruplaşdırılmaqla B) hissəsində eks etdirilir;

3.5.3. memorial orderlərin B) hissəsində eks etdirilmiş qruplaşdırılmış əməliyyatlar üzrə mühasibat yazılışlarına (mükabirləşmələrə) uyğun olaraq göstərilmiş hər hesabın

(subhesabın) debeti və krediti üzrə dövriyyəsi C) hissəsində qeyd olunur.

3.6. memorial orderlərin A), B) və C) hissələrində hesabların (subhesabların) dövriyyələri üzrə cəmi məbləğlər bir-birinə bərabər olmalıdır.

3.7. Aparılmış maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının çoxluğundan asılı olaraq istiqamətlərə görə müəyyən edilmiş memorial orderlər üzrə ay ərzində ardıcılıqla bir neçə memorial order tərtib edilə bilər.

3.8. Ay ərzində tərtib edilmiş memorial orderlərin C) hissəsində göstərilmiş ayrı-ayrı hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə dövriyyələrə uyğun olaraq aşağıdakı yiğim cədvəlləri tərtib edilir:

- 3.8.1. yiğim cədvəli № 1 (1№-li memorial orderlər üzrə);
- 3.8.2. yiğim cədvəli № 2 (2№-li memorial orderlər üzrə);
- 3.8.3. yiğim cədvəli № 3 (3№-li memorial orderlər üzrə);
- 3.8.4. yiğim cədvəli № 4 (4№-li memorial orderlər üzrə);
- 3.8.5. yiğim cədvəli № 5 (5№-li memorial orderlər üzrə);
- 3.8.6. yiğim cədvəli № 6 (6№-li memorial orderlər üzrə);
- 3.8.7. yiğim cədvəli № 7 (7№-li memorial orderlər üzrə);
- 3.8.8. yiğim cədvəli № 8 (8№-li memorial orderlər üzrə);

3.9. Memorial orderlərə əsasən hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə dövriyyələri yiğim cədvəllərində aşağıdakı kimi eks etdirilir (Əlavə 2):

3.9.1. yiğim cədvəlinin A) hissəsinin “Memorial orderlərin nömrəsi və tarixi” sütunlarında qeydiyyata alınan müvafiq memorial orderin nömrəsi və tarixi göstərilir;

3.9.2. yiğim cədvəlinin A) hissəsinin “memorial orderin cəmi məbləği” sütununda müvafiq memorial orderlərin C) hissələrində göstərilmiş cəmi məbləğ əks etdirilir;

3.9.3. yiğim cədvəlinin A) hissəsinin “Sintetik hesablar (subhesablar) üzrə məbləğlər” sütunlarında memorial orderlərin C) hissəsində göstərilmiş hesabların (subhesabaların) debeti və krediti üzrə dövriyyələri əks etdirilir;

3.9.4. yiğim cədvəlinin A) hissəsinin “Cəmi” sətri üzrə sintetik hesabların (subhesabaların) ayrılıqda debeti və krediti üzrə cəmi dövriyyələri “Memorial orderin cəmi məbləği” sütununun yekununa bərabər olmalıdır;

3.9.5. yiğim cədvəlinin A) hissəsinin “Cəmi” sətri üzrə hər hesabın (subhesabın) debeti və krediti üzrə cəmi dövriyyələri Yiğim cədvəlinin B) hissəsində eks etdirilir.

3.10. Aparılmış maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının çoxluğundan asılı olaraq müəyyən edilmiş memorial-orderlər üzrə ay ərzində yalnız bir memorial order tərtib edildiyi halda yiğim cədvəlləri tərtib edilmir. Bu zaman memorial orderlər üzrə məlumatlar baş kitabda uçota alınır.

3.11. Hesabat ayı bitdikdən sonra bütün memorial orderlər, yiğim cədvəlləri və onlara aid edilən müvafiq sənədlər xronoloji qaydada yişilmalı və tikilməlidir.

3.12. Yiğim cədvəllərinin B) hissələrində qeyd olunan hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə aylıq dövriyyələri, yiğim cədvəlləri tərtib edilmədiyi hallarda memorial orderlərin C) hissələrində qeyd olunan hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə aylıq dövriyyələri aşağıdakı kimi Baş Kitabda uçota alınır (Əlavə 3):

3.12.1. Baş Kitabın “yiğim cədvəli (memorial order) üzrə sıra nömrəsi və aylar” sütununda yiğim cədvəllərinin sıra nömrələri və bu cədvəllərin tərtib edildiyi müvafiq ay, yiğim cədvəlləri tərtib edilmədiyi hallarda memorial orderlərin sıra nömrələri və onların tərtib edildiyi müvafiq ay göstərilir;

3.12.2. Baş Kitabın “yiğim cədvəli (memorial order) üzrə cəmi məbləğ” sütununda müvafiq yiğim cədvəlinin cəmi məbləği, yiğim cədvəli tərtib edilmədiyi hallarda memorial orderin C) hissəsində göstərilmiş cəmi məbləğ eks etdirilir;

3.12.3. Baş Kitabın “Sintetik hesablar (subhesablar) üzrə dövriyyələr” sütunlarında yiğim cədvəllərinin B) hissələrində göstərilmiş hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə cəmi dövriyyələri, yiğim cədvəlləri tərtib edilmədiyi hallarda memorial orderlərin C) hissələrində göstərilmiş hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə dövriyyələri eks etdirilir.

3.13. Baş Kitabın “Cəmi” sətirlərində aylıq yiğim cədvəllerinə, yiğim cədvəlləri tərtib edilmədiyi hallarda memorial orderlərə əsasən toplanmış yekun məbləğlər hesablanılır.

3.14. Baş Kitabın “cəmi rüb üzrə” sətrində həmin rüb üzrə toplanmış məbləğlər eks etdirilir.

3.15. Baş Kitabın “yekun il üzrə” sətrində həmin il üzrə toplanmış məbləğlər eks etdirilir.

3.16. Hesabat dövrünə uyğun olaraq Baş Kitaba əsasən hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə aylıq, rüblük və illik dövriyyələri aşağıdakı kimi Dövriyyə Balansında uçota alınır (Əlavə 4):

3.16.1. Dövriyyə Balansında ötən ilin yekun balansına müvafiq olaraq ilin əvvəlinə olan hər hesabın (subhesabın) debeti və ya krediti üzrə qalıq məbləği müvafiq sütuna yazılır;

3.16.2. Hesabat dövrünə uyğun olaraq Baş Kitaba əsasən hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə aylıq, rüblük və illik dövriyyələri Dövriyyə Balansının müvafiq debet və kredit sütunlarında eks etdirilir;

3.16.3. Hesabat dövrünə uyğun olaraq Dövriyyə Balansında hesabların (subhesabların) debeti və krediti üzrə dövrün əvvəlinə olan qalıqları və həmin dövrdə dövriyyələri nəzərə alınmaqla dövrün sonuna yekun qalıqlar çıxarılır.

4. Təşkilatlarda kassa əməliyyatları üzrə sintetik uçotun aparılması

4.1. Təşkilatlarda kassa əməliyyatları üzrə sintetik uçotun əsas məqsədi kassada olan pul vəsaitlərinin hərəkətinin və düzgün istifadəsinin təmin edilməsindən, qalıq məbləğ barədə dəqiq məlumatın əldə edilməsindən və onların qorunmasından ibarətdir.

4.2. Kassa əməliyyatları üzrə mühasibat yazılışları (müxbərləşmələr) memorial order № 1-də aparılır.

4.3. Kassa əməliyyatları üzrə mühasibat yazılışlarının (müxbərləşmələrin) verilməsi aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

4.3.1. kassir (xəzinədar) tərəfindən kassa kitabında pul vəsaitləri üzrə yazılışlar hər bir kassa mədaxil orderi, kassa məzaric orderi və ya onu əvəz edən sənədlər üzrə əməliyyat baş verdikdən dərhal sonra həyata keçirilir;

4.3.2. kassada milli və xarici valyutada olan pul vəsaitlərinin mövcudluğu və hərəkəti uçota alınır. "Kassa" sintetik hesabı üzrə valyutada olan pul vəsaitlərinin uçotu, əməliyyat tarixinə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyənləşdirdiyi məzənnəyə uyğun olaraq manatla aparılır;

4.3.3. iş gününün sonunda kassir (xəzinədar) gün ərzində əməliyyatların yekununu hesablayaraq, növbəti iş gününün əvvəlinə kassada olan pul vəsaitlərinin qalığını çıxarır, mədaxil

və məxaric sənədləri ilə birlikdə kassa hesabatının surətini (gün ərzində kassa kitabında yazılışların surətini) kassa kitabına imza etdirməklə mühasibatlıqda məsul şəxsə təqdim edir;

4.3.4. məsul şəxs tərəfindən kassa əməliyyatları üzrə sənədlərin tamlığı və imzaların mövcudluğu, hüquqi aktlara uyğun tərtibati və digər məlumatlar yoxlanıldıqdan sonra gün ərzində aparılan kassa əməliyyatları üzrə ilkin uçot sənədləri əlavə edilməklə mühasibat yazılışları (müxbirləşmələr) verilir.

4.4. Hər hesabat gününün sonuna "Kassa" sintetik hesabı üzrə qalıq, kassa kitabında olan qalığa uyğun gəlməlidir.

4.5. Kassa sənədləri az olan təşkilatlarda 3 gün üçün kassirin tərtib etdiyi hesabatlar əsasında oxşar əməliyyatlar üzrə bir mühasibat yazılışı (müxbirləşmə) ilə memorial orderə daxil edilməsinə yol verilir. Bu halda memorial orderin "Əməliyyatlar üzrə ilkin uçot sənədinin tarixi" qrafasında yazılışın həyata keçirildiyi dövrün başlangıç və son tarixləri göstərilir.

5. Təşkilatlarda bank əməliyyatları üzrə sintetik uçotun aparılması

5.1. Təşkilatlarda bank əməliyyatları üzrə sintetik uçotun əsas məqsədi bankda olan pul vəsaitlərinin hərəkətinin, düzgün istifadəsinin təmin edilməsindən və onların qalıq məbləği barədə dəqiq məlumatın əldə olunmasından ibarətdir.

5.2. "Bank hesablaşma hesabları" sintetik hesabında milli və xarici valyutada olan pul vəsaitlərinin mövcudluğu və hərəkəti uçota alınır. "Bank hesablaşma hesabları" sintetik hesabı üzrə valyutada olan pul vəsaitlərinin uçotu əməliyyat tarixinə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyənləşdirdiyi məzənnəyə uyğun olaraq manatla aparılır.

5.3. Təşkilatlarda bank əməliyyatları üzrə mühasibat yazılışları (müxbirləşmələr) memorial order № 2-də aparılır.

5.4. Bank əməliyyatları üzrə mühasibat yazılışlarının (müxbirləşmələrin) verilməsi aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

5.4.1. bağlanmış müqavilənin şərtlərinə əsasən vəsaitin köçürülməsi üçün əsasverici sənədlər (hesab-faktura, elektron vergi hesab-faktura və sairə) xəzinədarlıq orqanlarına və ya müvafiq banklara təqdim olunur;

5.4.2. alınmış mallara, görülmüş işlərə və göstərilmiş xidmətlərə görə ödənişlər üzrə sənədlər, həmçinin bank

çıxarışları və onlara əlavə edilmiş sənədlərə əsasən mühasibat yazılışları (müxbirləşmələr) verilir.

5.5. Bir neçə xəzinə və ya bank hesabları olduğu halda pul vəsaitlərinin hərəkətinin uçotu hər bir hesab üzrə ayrı-ayrılıqda tərtib edilmiş memorial orderlərdə aparılır və həmin memorial orderlərə müvafiq sıra nömrələri verilir.

5.6. Bank əməliyyatı başa çatdıqdan sonra xəzinədarlıq orqanları və ya banklar tərəfindən təqdim edilmiş çıxarışlara və ona əlavə edilmiş sənədlərə əsasən "Bank hesablaşma hesabları" sintetik hesabının müvafiq subhesabı üzrə pul vəsaitinin qalığı banklarda (xəzinədarlıq orqanlarında) olan hesablardakı pul vəsaitinin qalığına uyğun olmalıdır.

5.7. Bank əməliyyatları az olan təşkilatlarda bir neçə bank çıxarışının əsasında oxşar əməliyyatlar üzrə mühasibat yazılışları (müxbirləşmələr) edilən zaman memorial orderin "Əməliyyatlar üzrə ilkin uçot sənədinin tarixi" qrafasında yazılışın həyata keçirildiyi dövrün başlanğıc və son tarixləri göstərilir.

6. Təşkilatlarda əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə sintetik uçotun aparılması

6.1. Təşkilatlarda əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə sintetik uçotun əsas məqsədi əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə hesablanmış, ödənilmiş, deponentləşdirilmiş və qalıq məbləğin müəyyən edilməsindən ibarətdir.

6.2. Əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə mühasibat yazılışları (müxbirləşmələr) memorial order № 3-də aparılır.

6.3. Əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə mühasibat yazılışlarının (müxbirləşmələrin) verilməsi aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

6.3.1. əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər qüvvədə olan normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla aşağıdakı sənədlər əsasında hesablanır:

6.3.1.1. işə (xidmətə) qəbul, işdən (xidmətdən) azad edilməsi, iş (xidmət) yerlərinin (vəzifələrinin) dəyişdirilməsi barədə əmək müqavilələrinə əsasən tərtib edilmiş əmrlər, pul təminatı və əmək haqqının ödənişi ilə bağlı digər əmrlər;

6.3.1.2. iş vaxtının uçotunu özündə eks etdirən tabellər (tabellərdə işçilərin işə davamiyəti dəqiq göstərilməlidir);

6.3.1.3. ştat cədvəlləri və əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlərin hesablanması ilə əlaqədar digər sənədlər.

6.3.2. tabellər üzrə iş vaxtının uçotu struktur bölmənin rəhbəri tərəfindən imzalanır. Struktur bölmənin rəhbərləri tabel uçotunun düzgünlüyünə cavabdeh olurlar;

6.3.3. tabellər hər ay müəyyən edilmiş müddətlərdə doldurulur, müvafiq şəxslər tərəfindən imzalanır və əmək haqqının hesablanması üçün mühəsibatlığa təhvil verilir;

6.3.4. əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə hesablamalar şəxsi hesab vərəqəsində həyata keçirilir;

6.3.5. əmək haqqının, pul təminatının və ona bərabər tutulan ödənişlərin hesablanması “Hesablama cədvəli”ndə (Forma №HC-1) aparılır (Əlavə 5). Əmək haqqının, pul təminatının və ona bərabər tutulan ödənişlərin qabaqcadan verilməsi (yəni məzuniyyətə çıxma, xidmətdən buraxılma və digər hallarda) “Birdəfəlik haqq-hesab”-da (Forma №BH-1) aparılmaqla (Əlavə 6), “Hesablama cədvəli”ndə (Forma №HC-1) eks etdirilir;

6.3.6. əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlərin hesablanması üçün əsasverici ilkin uçot sənədləri “Hesablama cədvəli”nə (Forma № HC-1) və ya “Birdəfəlik haqq-hesab”a (Forma №BH-1) əlavə edilir;

6.3.7. əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə işçilərə ödəniləcək məbləğlər təşkilatın “Bankda olan hesablaşma hesabları” hesabından işçilərin əmək haqqı kartlarına köçürürlər;

6.3.8. təşkilatın işçilərinin əmək haqqı kartları olmayan hallarda əmək haqqı, pul təminatı və ona bərabər tutulan ödənişlər üzrə işçilərə ödəniləcək məbləğlər “Ödəniş cədvəli” (Forma №ÖC-1) əsasında onlara verilir (Əlavə 7). Ayrı-ayrı şəxslərə birdəfəlik ödənişlər “Kassa məxaric orderi” (Forma № KO-2) və ya “Birdəfəlik haqq-hesab” (Forma №HC-1) vasitəsi ilə verilir;

6.3.9. ödənişin müddəti qurtardıqdan sonra “Ödəniş cədvəli”ndə (Forma №ÖC-1), əmək haqqının və ona bərabər tutulan ödənişləri almayan şəxslərin soyadlarının qarşısında

«deponentləşdirilib» qeydiyyatı aparılır və deponentləşdirilmiş məbləğlərin reyestri tərtib edilir;

6.3.10. cədvəlin sonunda faktiki ödənilmiş məbləğlər və ödənilməyən məbləğlər haqda qeydlər edilir. Bu məbləğlər “Ödəniş cədvəli”nin ümumi yekunu ilə tutuşdurulur və qeydlər ödənişi həyata keçirən şəxsin imzası ilə təsdiq edilir;

6.3.11. deponentləşdirilmiş və banka təhvil verilmiş məbləğlər üçün bir ümumi kassa məxaric orderi tərtib olunur. Deponentləşdirilmiş məbləğlər üçün tərtib olunmuş Reyestr həmin kassa məxaric orderinə əlavə edilməlidir;

6.3.12. əmək haqqının, pul təminatının və ona bərabər tutulan ödənişlərin hesablanması və onlardan tutulmalar üzrə müvafiq sənədlər əsasında tərtib olunmuş “Hesablama cədvəli”nə (bəzi təşkilatlarda “Hesablama cədvəli (icmal)”a əsasən mühasibat yazılışları (müxbirləşmələr) ayda bir dəfə verilir.

7. Təşkilatlarda təhtəlhesab şəxslərlə hesablaşmalar üzrə sintetik uçotun aparılması

7.1. Təşkilatlarda təhtəlhesab şəxslərlə hesablaşmalar üzrə sintetik uçotun aparılmasının əsas məqsədi təhtəlhesab şəxslərlə hesablaşmalar üzrə hesablanmış, ödənilmiş və qalıq məbləğin müəyyən edilməsindən ibarətdir.

7.2. Təşkilatlarda təhtəlhesab şəxslərlə hesablaşmalar üzrə mühasibat yazılışları (müxbirləşmələr) memorial order № 4-də aparılır.

7.3. Təhtəlhesab şəxslərlə hesablaşmalar üzrə mühasibat yazılışlarının (müxbirləşmələrin) verilməsi aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

7.3.1. təhtəlhesab şəxslərə avans olaraq pul vəsaitləri təşkilatın kassasından nağd şəkildə və ya bankda olan hesablarından onların əmək haqqı kartlarına köçürmə yolu ilə ödənilir;

7.3.2. təhtəlhesab şəxslər aldiqları avansların təyinatından asılı olaraq beş iş günü müddətində onların xərclənməsi barədə mühasibatlılığı avans hesabatı təqdim etməlidirlər və xərclənməyən pul qalığını kassaya qaytarmalıdırlar. Eyni şəxsə yeni avans məbləği yalnız əvvəl verilmiş avans məbləği haqda

hesabat təqdim edildikdən və pulun qalığı qaytarıldıqdan sonra verilir;

7.3.3. ezamiyyə məqsədləri üçün verilən avans məbləğləri üzrə avans hesabatları isə təhtəlhesab şəxs ezamiyyətdən qayıtdıqdan sonra onun tərəfindən üç iş günü müddətində mühasibatlığa təhvıl verilmelidir;

7.3.4. təhtəlhesab məbləğlərin uçotunu aparan mühasib avans hesabatına əlavə edilmiş sənədlərin, avansın təyinatı üzrə xərclənməsinin və avans hesabatının özünün düzgünlüyünü yoxlayır, imza edir və təsdiq edilməsi üçün baş mühasibə təqdim edir;

7.3.5. avans hesabatı təsdiq edildikdən sonra həmin hesabat üzrə təhtəlhesab şəxslə haqq-hesab aparılır. Xarici valyuta ilə təhtəlhesab şəxslərə verilmiş məbləğlər üzrə uçot əməliyyatın aparıldığı tarixə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyənləşdirdiyi məzənnəyə uyğun manatla aparılır;

7.3.6. təhtəlhesab məbləğlərin avans hesabatı müəyyən olunmuş müddətdə təqdim edilmədikdə və ya istifadə edilməmiş avans qalığı kassaya qaytarılmadıqda bu borclar qüvvədə olan qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq avans məbləğini alan şəxsin əmək haqqından tutulur;

7.3.7. təşkilatın struktur bölmələri üzrə pul təminatı və əmək haqqı ödənişinin və digər ödənişlərin aparılması üçün nağd pul, həmin struktur bölmələrin rəhbərləri tərəfindən müvafiq etibarnamə verilməklə təyin edilən məsul şəxsə (təhtəlhesab şəxsə) verilir. Məsul şəxs (təhtəlhesab şəxs) pul təminatı, əmək haqqı və digər ödənişləri üç iş günü müddətində payladıqdan sonra həmin ödənişlər üzrə cədvəlləri və ya digər ilkin uçot sənədlərini struktur bölmə rəhbərləri ilə birlikdə imzalayaraq mühasibatlığa qaytarır;

7.3.8. təhtəlhesab şəxslərə verilmiş pul vəsaitlərinin istifadəsinə dair ilkin uçot sənədləri ilə birlikdə təqdim olunan avans hesabatları üzrə mühasibat yazılışları (müxbirləşmələr) verilir.

8. Təşkilatlarda ehtiyatlar üzrə sintetik uçotun aparılması

8.1. Ehtiyatlar üzrə sintetik uçotun aparılmasının əsas məqsədi ehtiyatların hərəkətinin və düzgün istifadəsinin təmin edilməsindən, ehtiyatların müəyyən olunmuş normalar üzrə

xərcə silinməsindən, uzun müddət istifadə olunmayan ehtiyatların, habelə anbarda olan qalıq məbləği barədə məlumatın müəyyən edilməsindən, ehtiyatların qorunmasından və ehtiyatlar üzrə hər ay üçün debitor borcların və alınmış avanslar şəklində sair öhdəliklərin, verilmiş avanslar şəklində sair aktivlərin və kreditor borcların müəyyən edilməsindən ibarətdir.

8.2. Təşkilatlarda ehtiyatlar üzrə mühasibat yazılışları (müxabirləşmələr) memorial order № 5-də aparılır.

8.3. Ehtiyatlar üzrə mühasibat yazılışlarının (müxabirləşmələrin) verilməsi aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

8.3.1. ehtiyatların mədaxili və məxarici ilkin uçot sənədləri əsasında həyata keçirilir;

8.3.2. ilkin uçot sənədlərinə əsasən baş vermiş maliyyə-təsərrüfat əməliyyatları üzrə ehtiyatların hərəkətinə dair mühasibat yazılışları (müxabirləşmələr) verilir.

8.4. Hesabat dövrünün sonuna Dövriyyə Balansında ehtiyatların hər bir hesab (subhesab) üzrə qalıqları həmin dövr üçün analitik uçot kitablarına (jurnallarına) və ya kartlarına əsasən mühasib tərəfindən çıxarılmış ehtiyatların qalıqlarına uyğun gəlməlidir.

8.5. Malsatanlar tərəfindən verilmiş sənədlərin göstəriciləri ilə faktiki qəbul edilən ehtiyatlar üzrə uyğunsuzluq olduğu hallarda (səhv olduqda, mal çatışmadıqda və sairə) malsatanın, alıcıının və marağı olmayan təşkilat nümayəndələrinin iştirakı ilə üç nüsxədən ibarət olmaqla akt tərtib edilir və istifadəçilərə təqdim edilir.

9. Təşkilatlarda qeyri-maddi aktivlər, torpaq, tikili və avadanlıqlar, daşınmaz əmlaka investisiyalar, bioloji aktivlər, təbii sərvətlər, digər uzunmüddətli aktivlər və sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri üzrə sintetik uçotun aparılması

9.1. Təşkilatlarda qeyri-maddi aktivlər, torpaq, tikili və avadanlıqlar, daşınmaz əmlaka investisiyalar, bioloji aktivlər, təbii sərvətlər, digər uzunmüddətli aktivlər və sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri (bu qaydada bundan sonra əsas fondlar) üzrə sintetik uçotun aparılmasının əsas məqsədi uçota alınmış, o cümlədən anbarda olan əsas fondların məbləği barədə dəqiq məlumatın əldə edilməsindən, istifadə olunmayan əsas fondların

məbləğinin və onların hərəkətinin müəyyən edilməsindən, onların qorunmasından, əsas fondlar üzrə qanunvericiliklə müəyyən olunmuş amortizasiya normalarına əsasən amortizasiyanın hesablanmasından, habelə əsas fondlar üzrə kapitallaşdırılmış məsrləflərin və onların istifadəyə verilməsinin, silinmiş, fəaliyyəti dayandırılmış və satılmış əsas fondların uçotunun aparılmasından, əsas fondlar üzrə hər ay üçün debitor borcların və alınmış avanslar şəklində sair öhdəliklərin, verilmiş avanslar şəklində sair aktivlərin və kreditor borcların müəyyən edilməsindən ibarətdir.

9.2. Əsas fondlar üzrə mühasibat yazılışları (müxabirləşmələr) memorial order № 6-da aparılır.

9.3. Əsas fondlar üzrə mühasibat yazılışlarının (müxabirləşmələrin) verilməsi aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

9.3.1. əsas fondların mədaxili və ya məzarıcı ilkin uçot sənədləri əsasında həyata keçirilir;

9.3.2. işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi ilə əlaqədar müvafiq hesablarda (subhesablarda) uçota alınan əsas fondların uçotunu aparan maddi-məsul şəxs tərafından təşkilatın digər maddi-məsul şəxslərinə istismara və ya istifadəyə verildikdən sonra bu əsas fondlar üzrə hesablanmış amortizasiya məbləği xərc kimi tanınır;

9.3.3. əsas fondların anbardan buraxılması təşkilatın rəhbərinin, baş mühasibinin və aidiyyəti üzrə maddi-texniki təminat struktur bölmələrinin rəislərinin imzaladığı müvafiq sənədlər əsasında həyata keçirilir;

9.3.4. birbaşa quraşdırılması tələb olunan və ya struktur bölmənin istifadəsinə verilməli olan əsas fondlar anbara mədaxil edilmədən birbaşa müvafiq struktur bölmənin maddi məsul şəxslərinə təhvil verilir. Bu zaman həmin əsas fondların ilkin uçot sənədləri maddi-texniki təminat strukturlarında aidiyyəti qaydada qeydiyyata alınır və müvafiq mühasibat yazılışları (müxabirləşmələr) verilməsi üçün mühasibatlığa təhvil verilir;

9.3.5. əsas fondlar istismara verildikdən sonra hesabat dövrünün sonunda onlara Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 114-cü maddəsinə və "Büdcə Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun illik maliyyə hesabatlarını tərtib edən təşkilatlarda əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə tətbiq edilən amortizasiya normaları barədə Təlimat"la müəyyən olunmuş qaydada amortizasiya hesablanır;

9.3.6. əsas fondlar üzrə təmir işləri ilə əlaqədar məsrəflerin kapitallaşdırılması və uçotda əks etdirilməsi Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyasının 23 sentyabr 2014-cü il tarixli Q-19 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Təmir məsrəflərinin mühasibat uçotunda əks etdirilməsinə dair Qaydalar”a uyğun həyata keçirilir;

9.3.7. mühasib tərəfindən “Əmlakın (qiymətlilərin) uçot kartı” forma № 1Q-də əsas fondların mədaxili və ya məxarici haqqında qeydlər uçot sənədlərinə əsasən əməliyyat baş verdikdən dərhal sonra aparılır;

9.3.8. əmlakın (qiymətlilərin) uçot kartlarından biri yekun kart kimi tərtib edilir və əsas fondlar üzrə hər hesab (subhesab) üçün açılmış müvafiq uçot kartının bütün göstəriciləri ayrı-ayrılıqda toplanılaraq yekun kartın eyni adlı göstəricilərində əks etdirilir;

9.3.9. ilkin uçot sənədlərinə əsasən baş vermiş maliyyə-təsərrüfat əməliyyatları üzrə əsas fondlara dair mühasibat yazılışları (müxbəirləşmələr) verilir.

9.4. Əsas fondlar üzrə sintetik uçotun aparılmasının əsas məqsədi aşağıdakılardan ibarətdir:

9.4.1. uçota alınmış, o cümlədən anbarda olan əsas fondların məbləği barədə dəqiq məlumatın əldə edilməsindən;

9.4.2. istifadə olunmayan əsas fondların məbləğinin müəyyən edilməsindən;

9.4.3. əsas fondların qorunmasından;

9.4.4. əsas fondların hərəkətinin müəyyən edilməsindən;

9.4.5. əsas fondlar üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərin və onların istifadəyə verilmiş məbləğlərinin müəyyən olunmasından;

9.4.6. silinmiş əsas fondların məbləğinin müəyyən olunmasından;

9.4.7. fəaliyyəti dayandırılmış və satılmış əsas fondların məbləğinin müəyyən olunmasından;

9.4.8. əsas fondlar üzrə Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 114-cü maddəsinə və “Büdcə Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun illik maliyyə hesabatlarını tərtib edən təşkilatlarda əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə tətbiq edilən amortizasiya normaları barədə Təlimat”a əsasən amortizasiyanın hesablanmasından.

9.5. Hesabat dövrünün sonuna Dövriyyə Balansında əsas fondların hər bir hesab (subhesab) üzrə uçota alınmış qalıqları

həmin dövr üçün əmlakın (qiymətlilərin) uçot kartlarına əsasən onların mühasib tərəfindən çıxarılmış qalıqlarına uyğun gəlməlidir.

9.6. Malsatanlar tərəfindən verilmiş sənədlərin göstəriciləri ilə faktiki qəbul edilən əsas fondlar üzrə uyğunsuzluq olduğu hallarda (səhv olduqda, mal çatışmadıqda və sairə) malsatanın, alıcıının və marağı olmayan təşkilat nümayəndələrinin iştirakı ilə üç nüsxədən ibarət olmaqla akt tərtib edilir və istifadəçilərə təqdim edilir.

10. Təşkilatlarda xidmətlər və işlər üzrə sintetik uçotun aparılması

10.1. Xidmətlər və işlər üzrə sintetik uçotun aparılmasının əsas məqsədi göstərilmiş xidmətlərin, görülmüş işlərin təqdim edilməsi və ödənilməsi, habelə xidmətlərin, işlərin alınması və ödənilməsi barədə dəqiq məlumatın əldə edilməsindən, hər ay üçün debitor borcların və alınmış avanslar şəklində sair öhdəliklərin, verilmiş avanslar şəklində sair aktivlərin və kreditor borcların müəyyən edilməsindən ibarətdir.

10.2. Təşkilatlarda xidmətlər və işlər üzrə mühasibat yazılışları (müzəkərləşmələr) memorial order № 7-də aparılır.

10.3. İlkin uçot sənədlərinə əsasən xidmətlərin və işlərin təqdim olunması, alınması və ödənilməsi ilə bağlı baş vermiş maliyyə-təsərrüfat əməliyyatları üzrə mühasibat yazılışları verilir.

10.4. Mühasib ay ərzində uçot kitablarına (jurnallarına) və ya kartlarına əsasən təqdim olunmuş və alınmış xidmətlər və işlər üzrə hər ay üçün debitor və kreditor borclarının, habelə sair aktivlərinin və öhdəliklərinin aylıq qalıqlarını çıxarır və bu məlumatları müvafiq ilkin uçot sənədləri ilə üzləşdirir.

10.5. Hesabat dövrünün sonuna Dövriyyə Balansında xidmətlərin və işlərin hər bir hesab (subhesab) üzrə uçota alınmış debitor və kreditor borclarının, habelə sair aktivlərinin və öhdəliklərinin qalıqları həmin dövrün sonuna uçot kitablarına (jurnallarına) və ya kartlarına əsasən bu Qaydanın 10.4-cü bəndinə müvafiq olaraq mühasib tərəfindən çıxarılmış qalıqlara uyğun gəlməlidir.

10.6. İcraçının sənədlərinin göstəriciləri ilə faktiki yerinə yetirilmiş xidmətlər və işlər arasında uyğunsuzluq olduğu hallarda (xidmətlərin və işlərin adı, dəyəri düzgün göstərilmədikdə)

icraçının, sifarişçinin ve marağı olmayan təşkilat nümayəndələrinin iştirakı ilə üç nüsxədən ibarət olmaqla akt tərtib edilir və istifadəçilərə təqdim edilir.

11. Təşkilatda fəaliyyətin nəticələri və bununla bağlı digər əməliyyatlar üzrə sintetik uçotun aparılması

11.1. Fəaliyyətin nəticələri və bununla bağlı digər əməliyyatlar üzrə sintetik uçotun aparılmasının əsas məqsədi hesabat dövrü ərzində göstərilmiş xidmətlərin, görülmüş işlərin təqdim edilməsi üzrə tanınmış gəlirlərin, xərclərin, hesablanmış mənfəətin, hesablanmış kapital ehtiyatının, bölüşdürülməyən mənfəətin (ödənilməyən zərərin) cəmi məbləğləri barədə dəqiqlik məlumatın əldə edilməsindən ibarətdir.

11.2. Təşkilatlarda fəaliyyətin nəticələri və bununla bağlı digər əməliyyatlar üzrə mühasibat yazılışları (müxabirləşmələr) memorial order № 8-də aparılır.

11.3. Fəaliyyətin nəticələri və bununla bağlı digər əməliyyatlar üzrə mühasibat yazılışlarının (müxabirləşmələrin) verilməsi aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

11.3.1. fəaliyyətin nəticələri və bununla bağlı digər əməliyyatlar üzrə sintetik uçot hər hesab (subhesab) üzrə memorial orderlərə əsasən aparılır;

11.3.2. memorial orderlərdə gəlirlərin, xərclərin, mənfəətin (zərərin), o cümlədən kapital ehtiyatının, bölüşdürülməyən mənfəətin (ödənilməyən zərərin) hesabat dövrü ərzində əldə edilmiş cəmi məbləğləri barədə məlumatlar öz əksini tapmalıdır.

“Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq memorial order forması əsasında sintetik uçotun aparılması Qaydası”na 1 nömrəli əlavə

(təşkilatın adı)

Memorial order №

A) _____ əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

_____ 20__-ci il

Sır a Nö si	Əməliyya tlar üzrə ilkin uçot sənədini n		Əməliyyatın adı	Təsnif at maddə sinin nömrə si	Sintetik hesabın (subhesa bın) nömrəsi		Məb leğ
	tari xi	nömr əsi			Dt	Kt	
			CƏMI				

**B) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış mühəbirləşmələrin cəmi
məbləğləri**

**C) Qruplaşdırılmış müxabirləşmələrə əsasən sintetik hesablar
(subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)**

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə yekun dövriyyələr

İcraçı

(imza və tarix)

“Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Milli Mühəsibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq memorial order forması əsasında sintetik uçotun aparılması Qaydası”na 2 nömrəli əlavə

(təşkilatın adı)

20___-ci ilin _____ ayı üçün

Yığım cədvəli №

A)

Memorial orderin		Memorial orderin cəmi məbləği	sintetik hesablar (subhesablar) üzrə məbləğlər						
Nösi	tarixi		sintetik hesabın (subhesabın) nömrəsi		sintetik hesabın (subhesabın) nömrəsi		sintetik hesabın (subhesabın) nömrəsi		
			debit üzrə	kredit üzrə	debit üzrə	kredit üzrə	debit üzrə	kredit üzrə	
CƏMI									

B)

sintetik hesablar (subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sıra nömrəsi	Sintetik hesabın (subhesabın) nömrəsi	Dt	Kt

İcraçı _____
(imza və tarix)

“Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Milli Mühəsibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq memorial order forması əsasında sintetik uçotun aparılması Qaydasi”na 3 nömrəli əlavə

(təşkilatın adı)

Baş kitab _____ 20__-ci i

(manatla)

1.										
2.										
3.										
4.										
5.										
6.										
7.										
8.										
Cəmi										
Cəmi	rüb üzrə									
Yekun	il üzrə									

Baş mühasib _____

(imza və tarix)

İcraçı _____

(imza və tarix)

QEYD: Memorial orderlərin və ya yiğim cədvəllərinin sayından asılı olaraq, "Baş kitab" a sətirlər əlavə edilə bilər.

“Maliyye Hesabatlarının Beynelxalq Standartlarına ve Milli Münasibat Uçotu Standartlarına uygun olaraq memorial order forması esasında sintetik uçotun aparılması Qaydasi”na 4 nömreli əlavə

(təşkilatın adı)

Dövriyyə balansı

Baş mühasib

(imza və tarix)

Ícraci _____

(imza və tarix)

"Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Milli Mütəmadiyyət Uçotu Standartlarına uyğun olaraq memorial order forması əsasında sintetik uçotun aparılması Qaydasi"na 5 nömrəli əlavə

Forma № HC-1

(idarənin, müəssisənin və təşkilatın adı)

20 ilin ayı üçün

HESABLAMA CƏDVƏLİ №

" " 20 il.

Rəhbər _____
(imza və tarix)

Baş mühasib _____
(İmza ve tarih)

İcraçı _____
(imza və tarix)

QEYD: 1. Hesablama cədvəllərini icmal cədvəlləri kimi də istifadə etmək olar, bu zaman cədvəlin adına "(icmal)" sözünü əlavə etmək lazımdır.
2. Cədvəldən icmal cədvəllər kimi istifadə edərək "vəzifəsi" rekvizitində "heyətlər üzrə reyestri" ilə, "soyadı a.a" rekвизitləri isə struktur bölmələri üzrə rekviziti ilə əvəz etmək olar.

“Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq memorial order forması əsasında sintetik uçotun aparılması Qaydası”na 6 nömrəli əlavə

(təşkilatın adı)

Forma № BH-1

BİRDƏFƏLİK HAQQ-HESAB №

Kime

(vəzifəsi, soyadı, adı, atasının adı)

(nə üçün və əsas)

" " 20 ill

					Aylıq maaş	
					İş günləri	
					1 günlük Ə/H	
CƏMI						

4. Hesablanmışdır:

	Tarixdən	Tarixdək	Günlərin sayı	Məbləğ
1. _____ vaxtadək işlədiyi günə görə maaş				
_____ əlaqədar bləğ				
Müavinət				
CƏMI				
_____ əlaqədar bləğ				
_____ əlaqədar bləğ				
YEKUN hesablanmışdır.				

5. Tutulmuşdur:

Tutulmuşdur		Ayın I yarısı fürün	Gəlir vergisi	MDSSH	HİT	Əla və
	ay					
	ay					
	ay					

YEKUN:

6. Ödənilməlidir:

Ödəniş:	Məbləğ (rəqəmlə)	Məbləğ (yazı ilə)

O cümlədən: ödənilmiş məzuniyyət -		ödənilmiş müavinət	
---------------------------------------	--	--------------------	--

Haqq - hesabı hazırlayan
icraçı _____ (vəzifəsi, soyadı, adı
və imzası)

“Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq memorial order forması əsasında sintetik uçotun aparılması Qaydası”na 8 nömrəli əlavə

Forma № ÖC-1

(müəssisənin, idarəenin təşkilatın adı)

ÖDƏNİŞ CƏDVƏLİ №

" " 20 il

Əlavə qeyd

(Ödənişin adı və s. qeydlər)

--	--	--	--	--	--

Yekunu

Məbləğ _____

(yazı ilə)

Ödənilib _____

(yazı ilə)

Deponentləşib

Rəhbər

(imza və tarix)

Baş mühasib

(imza və tarix)

İcraçı

(imza və tarix)

PRAKTİKİ MƏSƏLƏLƏR

Bu metodiki vəsaitdə təqdim olunan məsələlər “Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 7-ci maddəsinə əsasən formallaşan yeli büdcənin gəlir istiqamətlərinə və bələdiyyələrin gündəlik fəaliyyəti ərzində baş verən təsərrüfat əməliyyatları əsasında tərtib edilərək, mühasibat uçotunun təşkilini mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qurulmasına köməklik məqsədini daşıyır.

Məsələ 1: Aran regional bələdiyyəsi

Bu məsələdə “Aran regional” bələdiyyəsinin cari il ərzində təşkil edildiyini və bu səbəbdən ilin əvvəlinə hesablarının qalıqlarının olmaması nəzərə alınaraq müxtəlif gəlir mənbələri və təsərrüfat əməliyyatları əhatə olunmuşdur.

“Aran regional” bələdiyyəsinin 2013-cü il ərzində baş vermiş əməliyyatları aşağıdakı kimi olmuşdur:

Gəlir mənbələri üzrə:

1. İlin əvvəlində yerli icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən ilkin dəyəri 50000 manat dəyərində olan bina bələdiyyəyə əvəzsiz olaraq verilmişdir.

2. İl ərzində fiziki şəxslərin torpaq vergisi üzrə 3700 manat hesablanaraq müvafiq qaydada bildirişlər təqdim edilmiş və bank hesabına 3300 manat daxil olmuşdur.

3. Bələdiyyə mülkiyyətində olan müəssisə tərəfindən bələdiyyənin bank hesabına 800 manat mənfəət vergisi daxil olmuşdur.

4. Fiziki şəxslərin emlak vergisi üzrə 1500 manat hesablanaraq müvafiq qaydada bildirişlər təqdim edilmiş və bank hesabına 1500 manat daxil olmuşdur.

5. Dövlət büdcəsində 4500 manat dotsiya daxil olmuşdur.

6. Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə 2000 manat mədən vergisi hesabata uyğun olaraq tam ödənilmişdir.

Xərc istiqamətləri üzrə:

1. 800 manat dəyərində dəftərxana malları alınaraq istifadəyə verilmiş və sonradan dəyəri tam ödənilmişdir.

2. Fevral ayında qiyməti 1000 manat olan 2 ədəd komputer, qiyməti 200 manat olan 2 ədəd printer, qiyməti 200 manat olan 5 ədəd kompüter masası və qiyməti 90 manat olan 5 ədəd oturacaq alınmış və ilin sonunadək dəyərləri tam ödənilmişdir.

3. Bələdiyyə ərazisində 3000 manat məbləğində abadlıq işləri aparılmış və dəyəri tam ödənilmişdir;

4. İşçilərə 2500 manat əmək haqqı hesablanıb. Hesablanmış əmək haqqı məbləğindən tutulmalar- 14% gəlir vergisi 150 manat, 3% məcburi sosial ayırmalar 75 manat, 0,5% işsizlikdən sığorta 12,5 manat hesablanıb. Ümumi əmək haqqı fondunda 22% məcburi sosial atırmalar 550 manat, 0,5% 12,5 manat işsizlikdən sığorta hesablanıb. İlin sonunda bank hesabından əmək haqqı, vergilər və sosial sığorta haqqı tamamilə ödənilib. Bank xərci-0.40 % təşkill edir

5. İl ərzində elektrik enerjisini görə 400 manat, təbii qaza görə - 250 manat, içmeli su və çirkab suların axıdılmasına görə 230 manat məbləğində bildirişlər təqdim olunub və kommunal xərclər ilin sonunadək tam ödənilmişdir.

Əlavə qeydlər:

Uçot siyasetinə əsasən ilin sonunda alınmış əsas vəsaitlərə amortizasiya hesablanmır. Amortizasiya düz xətt metodu ilə və aşağıdakı illik normalara əsasən hesablanır:

Binalar	- 1.7%
Avadanlıq və inventarlar	- 11.1%

Tələb olunur:

Baş verən əməliyyatları memorial orderlərdə qeyd etmək və maliyyə hesabatlarını hazırlamaq.

Memorial order № 1

"Aran regional" bələdiyyəsi

a) Kassa və Bank əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2013-31.12.2013

S/s	Əməliyyatın (sənədin)		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	3 300.0
2			Mənfeət vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	800.0
3			Əmlak vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	1 500.0
4			Mədən vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	2 000.0
5			Dotasiya daxil olub	103-1	111	4 500.0
6			Dəftərxana və təsərrüfat mallarına görə borc ödənilib	301-1	103-1	800.0
7			Texniki avadanlığa görə borc ödənilib	301-2	103-1	2 400.0
8			Masa və oturacaqlara görə borc ödənilib	301-2	103-1	1 450.0
9			Abadlıq xidmətləri üzrə borc ödənilib	309-1	103-1	3 000.0
10			Elektrik enerjisinə görə borc ödənilib	309-1	103-1	400.0
11			Təbii qaza görə borc ödənilib	309-1	103-1	250.0
12			İçməli su və çirkəb suların axıdılmasına görə hborc ödənilib	309-1	103-1	230.0
13			Əmək haqqı köçürüllüb	307-1	103-1	2 262.5
14			Bank xərci ödənilib	309-1	103-1	9.0
15			Sosial sığortaya ayırmaları-3% ödənilib	308-2.1	103-1	75.0
16			Ə/h fondunun 22%- DSMF-yə köçürüllüb	308-2.2	103-1	550.0
17			Ə/h fondunun 0.5 % DSMF-yə köçürüllüb	308-2.4	103-1	12.5
18			İşçilərin ə/h-dan İşsizlikdən sığorta 0.5% ödənilib	308-2.3	103-1	12.5
19			İşçilərin ə/h-dan gəlir vergisi ödənilib	308-1	103-1	150.0
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			23 701.5

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələrin cəmi məbləğləri

103-1	111	12 100.00
301-2	103-1	3 850.00
307-1	103-1	2 262.50
308-1	103-1	150.00
308-2.1	103-1	75.00
308-2.2	103-1	550.00
308-2.3	103-1	12.50
301-1	103-1	800.00
308-2.4	103-1	12.50
309-1	103-1	3 889.00

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ 23 701.50

c) Qruplaşdırılmış müxabirləşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
103-1	12100.0	11601.50
111	0.00	12100.00
301-1	800.00	0.00
301-2	3850.00	0.00
307-1	2262.50	0.00
308-1	150.00	0.00
308-2.1	75.00	0.00
308-2.2	550.00	0.00
308-2.3	12.50	0.00
308-2.4	12.50	0.00
309-1	3889.00	0.00

**Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə
yekun dövriyyələr**

23701.50

23701.50

Memorial order № 2

"Aran regional" bələdiyyəsi

a) Əmək haqqı əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2013-31.12.2013

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			İşçilərə əmək haqqı hesablanıb	122-4	307-1	2500.0
2			Əmək haqqı fondunda 22% sosial ayırmalar hesablanıb	122-4	308-2.2	550.0
3			Əmək haqqı fondunda 0.5% sosial ayırmalar hesablanıb	122-4	308-2.4	12.5
4			İşçilərin əmək haqqından gəlir vergisi hesablanıb	307-1	308-1	150.0
5			İşçilərin əmək haqqından 3% sosial ayırmalar hesablanıb	307-1	308-2.1	75.0
6			İşçilərin əmək haqqından 0.5 % sosial ayırmalar hesablanıb	307-1	308-2.3	12.5
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			3300.0

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələrin cəmi məbləğləri

122-4	307-1	2500.0
122-4	308-2.2	550.0
122-4	308-2.4	12.5
307-1	308-2.1	75.0
307-1	308-1	150.0
307-1	308-2.3	12.5
122-4-1	307-1	0.0

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ **3 300.0**

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə
cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab - subhesab	Dt	Kt
122-4	3062.5	0.0
307-1	237.5	2500.0
308-1	0.0	150.0
308-2.1	0.0	75.0
308-2.2	0.0	550.0
308-2.3	0.0	12.5
308-2.4	0.0	12.5

**Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun
dövriyyələr**

3 300.0	3 300.0
---------	---------

**Memorial order № 3
"Aran regional" bələdiyyəsi
Ehtiyatlar və əsas fondlar üzrə müxabirleşmələr**

01.01.2013-31.12.2013

S/s	Əməliyyatın (sənədin)		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Yerli İcra hakimiyəti tərəfindən bina əvəzsiz verilib	231-2.1	631-3	50000.0
2			Dəftərxana və təsərrüfat malları alınıb	121-1	301-1	800.0
3			Dəftərxana malları istifadəyə verilib	122-3	121-1	800.0
4			Kompüter və printer alınıb	231-2.4	301-2	2400.0
5			Inventar 5 masa və 5 oturacaq alınıb	231-4	301-2	1450.0
6			Texniki avadanlıqlara amortizasiya hesablanır	122-5	232-2.4	244.2
7			inventarlara amortizasiya hesablanır	122-5	232-4	161.0
8			Binaya amortizasiya hesablanır	122-5	232-2.1	850.0
9			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			56705.2

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirleşmələrin cəmi məbləğləri

231-2.1	631-3	50000.00
122-5	232-2.1	850.00
121-1	301-1	800.00
122-3	121-1	800.00
231-2.4	301-2	2400.00

122-5	232-2.4	244.20
231-4	301-2	1450.00
122-5	232-4	161.00
Yekun məbləğ		56705.20

c) Qruplaşdırılmış müxabirleşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
231-2.1	50000.0	0.0
231-2.4	2400.0	0.0
231-4	1450.0	0.0
232-2.1	0.0	850.0
232-2.4	0.0	244.2
232-4	0.0	161.0
121-1	800.0	800.0
122-3	800.0	0.0
122-5	1255.2	0.0
301-1	0.0	800.0
301-2	0.0	3850.0
631-3	0.0	50000.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	56705.2	56705.2
---	----------------	----------------

**Memorial order № 4
"Aran regional" bələdiyyəsi**

A) Xidmətlərin alınması əməliyyatları üzrə müxabirleşmələr

01.01.2013-31.12.2013

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarix i	Nəsi		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi hesablanıb	111.00	621-1.1	3700.0
2			Mənfəət vergisi hesablanıb	111.00	621-1.3	800.0
3			Əmlak vergisi hesablanıb	111.00	621-1.2	1500.0
4			Mədən vergisi hesablanıb	111.00	621-1.4	2000.0
5			Dotasiya üzrə daxilolma hesablanıb	111.00	622-1	4500.0

6			Elektrik enerjisi xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	400.0
7			Təbii qaza görə hesablanıb	122-9	309-1	250.0
8			İcməli su və çirkəb suların axıdılmasına görə hesablanıb	122-9	309-1	230.0
9			Abadlıq xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	3000.0
10			Bank xərci hesablanıb	122-9	309-1	9.0
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			16389.0

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələr üzrə cəmi məbləğlər

111	621-1.1	3700.0
111	621-1.2	1500.0
111	621-1.3	800.0
111	622-1	4500.0
111	621-1.4	2000.0
122-9	309-1	3889.0

Yekun məbləğ

16389.0

c) Qruplaşdırılmış müxabirləşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab - subhesab	Dt	Kt
111	12500.0	0.0
111-2	0.0	0.0
122-9	3889.0	0.0
309-1	0.0	3889.0
622-1	0.0	4500.0
621-1.1	0.0	3700.0
621-1.2	0.0	1500.0
621-1.3	0.0	800.0
621-1.4	0.0	2000.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr

16389.0

**Sınaq Balans
Aran bələdiyyəsi**

01.01.13-31.12.2013

Hesabın №-si	01.01.2013 tarixə qalıq		2013-cü il ərzində dövriyyə		31.12.2013 tarixə qalıq	
	Dt	Kt	Dt	Kt	Dt	Kt
101-1			0.0	0.0	0.0	
103-1			12100.0	11601.5	498.5	
111			12500.0	12100.0	400.0	
121-1			800.0	800.0	0.0	
122-3			800.0	800.0	0.0	
122-4			3062.5	3062.5	0.0	
122-5			1255.2	1255.2	0.0	
122-9			3889.0	3889.0	0.0	
231-2.1			50000.0	0.0	50000.0	
231-2.4			2400.0	0.0	2400.0	
231-4			1450.0	0.0	1450.0	
232-2.1			0.0	850.0	(850.0)	
232-2.4			0.0	244.2	(244.2)	
232-4			0.0	161.0	(161.0)	
301-1			800.0	800.0	0.0	0.0
301-2			3850.0	3850.0	0.0	0.0
307-1			2500.0	2500.0		0.0
308-1			150.0	150.0		0.0
308-2.1			75.0	75.0		0.0
308-2.2			550.0	550.0		0.0
308-2.3			12.5	12.5		0.0
308-2.4			12.5	12.5		0.0
309-1			3889.0	3889.0		0.0
535			0.0	53493.3		53493.3
621-1.1			3700.0	3700.0		0.0
621-1.2			1500.0	1500.0		0.0
621-1.3			800.0	800.0		0.0
621-1.4			2000.0	2000.0		0.0
622-1			4500.0	4500.0		0.0
631-3			50000.0	50000.0		0.0
733-1			9006.7	9006.7	0.0	0.0
743-1			0.0	0.0	0.0	0.0

801			62500.0	62500.0		0.0
	0.0	0.0	234102.4	234102.4	53493.3	53493.3

MALIYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

Forma 1

31.12.2013-ci il tarixə

Aran bələdiyyəsi (manat)

Bölmə maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Qeyd -lər	Hesabat dövrü üzrə		Əvvəlki dövr üzrə	
1	2	3	4	5	6	7
AKTİVLƏR						
1 Qısamüddətli aktivlər						
10	Pul vəsaitləri ve onların ekvivalentləri		498.50		0.00	
11	Qısamüddətli debitor borcları		400.00		0.00	
12	Ehtiyatlar		0.00		0.00	
13	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri					
14	Sair qısamüddətli aktivlər		0.00		0.00	
Cəmi qısamüddətli aktivlər			898.50			0.00
2 Uzunmüddətli aktivlər						
20	Uzunmüddətli debitor borcları					
21	İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar					
22	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri					
23	Torpaq, tikili və avadanlıq və digər uzunmüddətli aktivlər		52594.8		0.00	
24	Qeyri-maddi aktivlər		0.00		0.00	
25	Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri		0.00		0.00	
26	Təxirə salınmış vergi aktivləri					

	Sair uzunmüddətli aktivlər				
27	Cəmi uzunmüddətli aktivlər		52594.8		0.00
	CƏMI AKTİVLƏR		53493.3		0.00
	ÖHDƏLİKLƏR				
3	Qisamüddətli öhdəliklər				
30	Qisamüddətli kreditor borcları				
31	Qisamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər				
32	Qisamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər				
33	Sair qisamüddətli öhdəliklər				
	Cəmi qisamüddətli öhdəliklər				
4	Uzunmüddətli öhdəliklər				
40	Uzunmüddətli kreditor borcları				
41	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər				
42	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər				
43	Sair uzunmüddətli öhdəliklər				
	Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		0.00		00
	Cəmi öhdəliklər		0.00		0.00
5	Xalis Aktivlər və Kapital				
50	Ödənilmiş (nizamnamə) kapitalı				
51	Emissiya geliri				
52	Geri alınmış kapital				
53	Kapital ehtiyatları		53493.3		0.00

54	Bölüşdürülməmiş mənfəət		0.00			
	Cəmi xalis aktivlər (kapital)			53493.3		0.00
	Cəmi xalis aktivlər (kapital) və öhdəliklər			53493.3		0.00

Forma 2.

MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT

31 dekabr 2013-cu il tarixə

Aran bələdiyyəsi

	Qeyd -lər	Hesabat dövrü üzrə		Əvvəlki dövr üzrə	
Gəlirlər					
Qeyri-birja əməliyyatlarından gəlir		12500.00			
Birja əməliyyatlarından gəlir		0.00			
Sair əməliyyat gəliri		50000.00			
Cəmi gəlirlər			62500.00		
Xərclər					
Əmək haqqı, maaş və işçilərin mükafatlandırılması (DSMF)		3062.50			
Maliyyə yardımçıları və sair transfer ödənişləri					
Təchizat və istehsal prosesində sərf edilən xammal və materiallar		800.00			
Amortizasiya (köhnəlmə) xərcləri		1255.20			
Sair əməliyyat xərcləri		3889.00			
Maliyyə xərcləri					
Cəmi Xərclər			9006.70		
Ümumi mənfəət			53493.30		
Əmlakın əvəzsiz verilməsindən (alınmasından) qazanc (itkilər)					
Kapital Ehtiyatları			53493.30		
Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət (zərər)					
Asılı müəssisələrin Mənfəət və ya Zərərinin payı					

XALIS AKTİVLƏR/KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

Forma 3

**31 dekabr 2013-cü il
tarixə
Aran regional
bələdiyyəsi**

Xarici ölkələrdə aparılan fəaliyyətlərindən yaranan məzənnə fərqi							
Xalis Aktivlərdə/Kapitalda tanınan gəlir							
Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət (zərər)							
Dövrə aid cəmi tanınan gəlirlər və xərclər							
Əvvəlki hesabat dövrünün sonuna balans							
Hesabat dövrü üzrə Xalis Aktivlər/Kapitalda dəyişikliklər							
Əmlakın yenidən qiymətləndirilməsindən qazanc və itkilər							
Əmlakın əvəzsiz verilməsindən (alınmasından) qazanc (itkilər)							
İnvestisiyaların yenidən qiymətləndirilməsindən qazanc və itkilər							
Xarici ölkələrdə aparılan fəaliyyətlərindən yaranan məzənnə fərqi							
Xalis Aktivlərdə/Kapitalda tanınan gəlir			5349 3.3			534 93.3	53493. 3
Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət (zərər)							
Dövrə aid cəmi tanınan gəlirlər və xərclər			5349 3.3			534 93.3	53493. 3
Hesabat dövrünün sonuna balans			5349 3.3			534 93.3	53493. 3

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

(birbaşa metod)

Forma 4

31 dekabr 2013-cü il tarixə

Aran bələdiyyəsi

	Qeydlər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Vergiler, rüsumlar və cərimələr nəticəsində yaranan pul vəsaiti daxilolmaları		7600.0	
Təsərrüfat subyektləri tərəfindən təmin edilən mal və xidmətlərin qiymətləri üzrə yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0.0	
Qrantlar və ya transfertlər və mərkəzi hökumət və ya dövlət sektorunun digər qurumu tərəfindən həyata keçirilən digər vəsaitlər və bündə ayırmaları nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		4500.0	
Royalti, haqlar, komisyon yığımları və digər gəlirlərdən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolması			
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMI DAXİLOLMALAR		12100.0	
<i>Pul xariclolmaları:</i>			
Fəaliyyətin maliyyələşdirilməsi üçün ictimai sektorun digər təsərrüfat subyektlərinə pul vəsaitlərinin ödənilməsi (kreditlər istisna olmaqla)			
Mallara və xidmətlərə görə təchizatçılara pul vəsaitlərinin ödənişləri		4689.0	
İşçilərə və onların adından pul vəsaitlərinin ödənişləri		3062.5	
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Əməliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar olan əmlak vergisi və ya menfəət vergisi ilə bağlı (müvafiq olan təqdirdə) pul vəsaiti ödənişləri			

Mehkeme prosesleri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Büdcəyə qaytarılan vəsait		0.0	
CƏMI XARİCOLMALAR		7751.5	
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		4348.5	
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin satılmasından əldə olunan pul vəsaitləri		0.0	
Diger tərəflərə təqdim edilmiş avansların və kreditlərin qaytarılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları (maliyyə institutlarının avans və kreditləri istisna olmaqla)			
İnvestisiyaların satılmasından gəlirlər			
CƏMI DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricilmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi məqsədilə pul vəsaitlərinin ödənişləri. Bu ödənişlər təsərrüfat subyekti tərəfindən öz gücünə inşa edilmiş tikili və avadanlıqlar, habelə layihələr üzrə kapitallaşdırılan xərclərə aid ödənişləri daxil edir.		3850.0	
Diger tərəflərə təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri (dövlət maliyyə qurumlarına təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri istisna olmaqla)			
Xarici valyutada qiymətli kağızların alınması			
CƏMI XARİCOLMALAR		3850.0	
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		-3850.0	
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları</i>			
İstiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, istiqraz vərəqələrinin, girov (ipoteka) kağızlarının və digər qısamüddətli və uzunmüddətli istiqrazların buraxılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları			

Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMİ DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricəlmaları</i>			
Hökumətə verilən Dividendlər /Bölüşdürmələr			
Maliyyə icarəsi üzrə yerinə yetirilməmiş öhdəliyin qalıq məbləğinin azaldılması üçün icarəyə götürən tərəfindən pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricəlmaları			
CƏMİ XARİCOLMALAR			
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin xalis artması (azalması)		498.5	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin əvveline olan qalıq		0.0	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin sonuna olan qalıq		498.5	0

Məsələ 2 (məsələ 1-in davamıdır):

"Aran regional" bələdiyyəsinin 2014-cü il ərzində baş vermiş əməliyyatları aşağıdakı kimi olmuşdur:

Gelir mənbələri üzrə:

7. Əhaliyə 4000 manat torpaq vergisi hesablanıb və bank hesabına keçən ildən qalan borcda ödənilmək 4400 manat daxil olmuşdur.

8. Bələdiyyə mülkiyyətində olan müəssisə tərəfindən bələdiyyənin bank hesabına 1200 manat cari il üçün mənfəət vergisi daxil olmuşdur.

9. Əhaliyə 1900 manat əmlak vergisi hesablanıb, lakin bank hesabına cari ildə 1500 manat daxil olmuşdur.

10. Dövlət bütçəsindən 4000 manat dotasiya daxil olmuşdur.

11. 3000 manat mədən vergisi hesablanıb, və ilin sonunadək mədən vergisi üzrə məbləğ bank hesabına daxil olmuşdur.

12. Bələdiyyənin ərazisində yerləşən mehmanxana və otellərə 1000 manat dəyərində bildirişlər təqdim olunub, ilin sonunadək bu məbləğin 800 manatı bank hesabına daxil olub.

13. Yanvar ayında yerli icra hakimiyyəti tərəfindən ilkin dəyəri 25000 manat, 3 il istifadədə olmuş və yiğilmiş amortizasiyası 7500 manat təşkil edən xidməti minik avtomobili "Aran regional" bələdiyyəsinə əvəzsiz verilmişdir

Xərc istiqamətləri üzrə:

6. 1000 manat dəyərində dəftərxana və təsərrüfat malları alınmışdır və dəyəri ödənilmişdir. Onlardan 800 manatlıq hissəsi istifadəyə verilmişdir. Qalan hissəsi növbəti ildə istifadə üçün anbarda saxlanılmışdır.

7. Mart ayında dəstinin qiyməti 1000 manat olan 3 komputer, ədədinin qiyməti 150 manat olan 4 sənəd dolabı alınmışdır və dəyərləri tam ödənilmişdir.

8. Mart ayında birinin qiyməti 25 manat olan 5 antivirus programı kompüterlərə quraşdırılmış və dəyəri ödənilmişdir

9. Eyni zamanda kompüterlərə qeyri müəyyən vaxta birinini qiyməti 300 manat olan 5 Microsoft –Office program quraşdırılmışdır və dəyəri ödənilmişdir.

10. Bələdiyyə ərazisində abadlıq işlərilə əlaqədar podratçı təşkilat tərəfindən 1500 manat xidmət göstərilmiş və dəyəri tam ödənilmişdir;

11. İl ərzində işçilərə 3500 manat əmək haqqı hesablanıb. Hesablanmış 14% gelir vergisi 490 manat, 3% DSMF- 105 manat, 0,5% 17,5 manat işsizlikdən siğorta, 22% DSMF 770 manat, 0,5% 17,5 manat işsizlikdən siğorta hesablanıb. İlin sonunda bank hesabından əmək haqqı, vergilər və sosial siğorta haqqı tamamilə ödənilib. Bank xərçi-0,40% təşkillərdir

12. Rabitə xətlərinin çəkilməsinə və 3 ədəd telefon aparatlarının quraşdırılmasına 500,0 manat xərclənib.

13. Ədədinin qiyməti 28 manat olan 3 ədəd telefon aparatı alınır.

14. Telefonların illik abunə haqlarının ödənilməsinə 180 manat, telefon danışışq haqlarına 90 manat və internet xidmətlərinin haqqının ödənilməsinə 200 manat xərclənmişdir.

15. İl ərzində elektrik enerjisində görə 480 manat, təbii qaza görə - 240 manat, içməli su və çirkəb suların axıdılmasına görə 260 manat ödənilmişdir. İlin sonuna kommunal xərclərə görə bor qalmamışdır

16. İlin sonundan 1000 manata soyuducu alınaraq istifadəyə verilib, lakin vəsait çatmadığından ödənişin növbəti ildə edilməsi razılaşdırılıb

Əlavə qeydlər:

Uçot siyasetinə əsasən ilin sonunda alınmış əsas vəitlərə amortizasiya hesablanır. Amortizasiya düz xətt metodu ilə və aşağıdakı illik normalarla hesablanır:

Binalar	- 1.7%
Minik avtomobiləri	- 10 %
Avadanlıq və inventarlar	- 11.1%
Qeri-maddi aktivlər	-

Tələb olunur:

Baş verən əməliyyatları memorial orderlərdə qeyd etmək və maliyyə hesabatlarını hazırlamaq.

Memorial Order № 1

"Aran regional" bələdiyyəsi

a) Kassa və Bank əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2014-31.12.2014

S/s	Əməliyyati n və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	№		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi üzrə daxil olma	103-1	111	4 400.0
2			Mənfəət vergisi üzrə daxil olma	103-1	111	1 200.0
3			Əmlak vergisi üzrə bank hesabına daxil olma	103-1	111	1 500.0
4			Mədən vergisi üzrə daxil olma	103-1	111	3 000.0
5			Mehmanxana və otellərdən rüsum daxil olub	103-1	111	800.0
6			Dövlət bütçəsindən dotasiya daxil olub	103-1	111	4 000.0
7			Daftərxana və təsərrüfat mallarına görə borc ödənilib	301-1	103-1	1 000.0
8			Texniki avadanlığa görə borc ödənilib	301-2	103-1	3 000.0
9			Sənəd dolabına görə borc ödənilib	301-2	103-1	600.0
10			Antivirus program təminatı üzrə borc ödənilib	301-2	103-1	125.0
11			Program təminatı üzrə borc ödənilib	301-2	103-1	1 500.0

12			Abadlıq xidmətləri üzrə borc ödənilib	309-1	103-1	1 500.0
13			Rabitə xətlərini çekilişinə görə borc ödənilib	309-1	103-1	500.0
14			İllik rabitə xərcləri ödənilib	309-1	103-1	270.0
15			İllik internet xərcləri ödənilib	309-1	103-1	200.0
16			Telefon apartlarına görə borc ödənilib	301-1	103-1	84.0
17			Elektrik enerjisinə görə borc ödənilib	309-1	103-1	480.0
18			Təbii qaza görə borc ödənilib	309-1	103-1	240.0
19			İçməli su və çirkab suların axıdılmasına görə borc ödənilib	309-1	103-1	260.0
20			İşçilərin hesablarına əmək haqqı köçürüлüb	307-1	103-1	2 887.5
21			Bank xərci ödənilib	309-1	103-1	11.6
22			Ə/h-dan və sosial sığortaya görə tutulma- 3% ödənilib	308-2.1	103-1	105.0
23			Əmək haqqı fondunun 22%-i DSMF-yə köçürülüb	308-2.2	103-1	770.0
24			Əmək haqqı fondunun 0.5 %-i DSMF-yə köçürülüb	308-2.4	103-1	17.5
25			İşçilərin əmək haqqından İssizlikdən sığorta 0.5% ödənilib	308-2.3	103-1	17.5
26			İşçilərin əmək haqqından gəlir vergisi ödənilib	308-1	103-1	490.0
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			28 958.1

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələrin cəmi məbləğləri

103-1	111	14 900.0
301-2	103-1	5 225.0
307-1	103-1	2 887.5
308-1	103-1	490.0

308-2.1	103-1	105.0
308-2.2	103-1	770.0
308-2.3	103-1	17.5
301-1	103-1	1 084.0
308-2.4	103-1	17.5
122-9	103-1	0.0
309-1	103-1	3 461.6

Qruplaşdırılmış müxabirleşmələr üzrə yekun məbləğ	28 958.1
--	-----------------

c) Qruplaşdırılmış müxabirleşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
103-1	14900.0	14058.1
111	0.0	14900.0
122-9	0.0	0.0
301-1	1084.0	0.0
301-2	5225.0	0.0
307-1	2887.5	0.0
308-1	490.0	0.0
308-2.1	105.0	0.0
308-2.2	770.0	0.0
308-2.3	17.5	0.0
308-2.4	17.5	0.0
309-1	3461.6	0.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	28 958.1
---	-----------------

Memorial order № 2
"Aran regional" bələdiyyəsi

a) Əmək haqqı və tehtəlhesab şəxslər üzrə müxabirələşmələr

01.01.2014-31.12.2014

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarix	Nö		Dt	Kt	
1			İşçilərə əmək haqqı hesablanması	122-4	307-1	3500.0
2			Əmək haqqı fondunda 22% sosial ayırmalar hesablanması	122-4	308-2.2	770.0
3			Əmək haqqı fondunda 0.5% sosial ayırmalar hesablanması	122-4	308-2.4	17.5
4			İşçilərin əmək haqqından gəlir vergisi tutulub	307-1	308-1	490.0
5			İşçilərin əmək haqqından 3% sosial ayırmalar hesablanması	307-1	308-2.1	105.0
7			İşçilərin əmək haqqından 0.5 % sosial ayırmalar hesablanması	307-1	308-2.3	17.5
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			4900.0

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələrin cəmi məbləğləri

122-4	307-1	3500.0
122-4	308-2.2	770.0
122-4	308-2.4	17.5
307-1	308-2.1	105.0
307-1	308-1	490.0
307-1	308-2.3	17.5
122-4-1	307-1	0.0

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ **4 900.0**

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə
cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
122-4	4287.5	0.0
307-1	612.5	3500.0

	308-1	0.0	490.0
	308-2.1	0.0	105.0
	308-2.2	0.0	770.0
	308-2.3	0.0	17.5
	308-2.4	0.0	17.5
Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr		4 900.0	4 900.0

Memorial order № 3
"Aran regional" bələdiyyəsi
Ehtiyatlar və əsas fondlar üzrə müxabirləşmələr

01.01.2014-31.12.2014

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Yerli icra hakimiyyəti tərefindən 3 il istifadədə olmuş nəqliyyat vasitəsi əvəzsiz verilib	231-3.6	631-3	17500.0
2			dəftərxana malları alınıb	121-1	301-1	1000.0
3			Dəftərxana malları istifadəyə verilib	122-3	121-1	800.0
			Telefon aparatları alınıb	126-1	301-1	84.0
4			3 ədəd kompüter alınıb	231-2.4	301-2	3000.0
5			4 sənəd dolabı alınıb	231-4	301-2	600.0
6			Antivirus programı quraşdırılıb	241-3.1	301-2	125.0
7			Microsoft –Office program quraşdırılıb	241-3.2	301-2	1500.0
			Soyuducu alınıb	231-2.4.1	301-2	1000.0
8			Texniki avadanlıqlara amortizasiya hesablanır (2014-cü ildə alınanlar)	122-5	232-2.4	333.0
9			Texniki avadanlıqlara amortizasiya hesablanır (2013-cü ildə alınanlar)	122-5	232-2.4	244.2

10		İnventarlara amortizasiya hesablanır (2014-cü ildə alınanlar)	122-5	232-4	66.6
11		İnventarlara amortizasiya hesablanır (2013-cü ildə alınanlar)	122-5	232-4	161.2
12		Nəqliyyat vasitesinə amortizasiya hesablanır	122-5	232-3.6	2500.0
13		Antivirus programının aşınması (2014)	122-5	242-3.1	41.7
14		Binaya amortizasiya hesablanır (2013-cu ildə alınıb)	122-5	232-2.1	850.0
15		Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			29805.67

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələrin cəmi məbləğləri

231-2.1	631-3	0.00
122-5	232-2.1	850.00
231-3.6	631-3	17500.00
122-5	232-3.6	2500.00
121-1	301-1	1000.00
126-1	301-1	84.00
122-3	121-1	800.00
231-2.4	301-2	3000.00
122-5	232-2.4	577.20
122-5	232-2.4.1	0.00
231-4	301-2	600.00
122-5	232-4	227.80
122-5	242-3.2	0.00
241-3.2	301-2	1500.00
241-3.1	301-2	125.00
231-2.4.1	301-2	1000.00
122-5	242-3.1	41.67
Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ		29805.67

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
231-2.1	0.0	0.0
231-2.4	3000.0	0.0
231-2.4.1	1000.0	0.0
231-3.6	17500.0	0.0
231-4	600.0	0.0
241-3.1	125.0	0.0
241-3.2	1500.0	0.0
232-2.1	0.0	850.0
232-2.4	0.0	577.2
232-2.4.1	0.0	0.0
232-3.6	0.0	2500.0
232-4	0.0	227.8
242-3.1	0.0	41.7
242-3.2	0.0	0.0
121-1	1000.0	800.0
122-3	800.0	0.0
122-5	4196.7	0.0
126-1	84.0	0.0
301-1	0.0	1084.0
301-2	0.0	6225.0
631-3	0.0	17500.0
Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	29805.7	29805.7

Memorial order № 4
"Aran regional" bələdiyyəsi

A) Xidmətlərin alınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2014-31.12.2014

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nösi		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisindən daxiolma hesablanıb	111	621-1.1	4000.0
2			Mənfeət vergisindən daxiolma hesablanıb	111	621-1.3	1200.0
3			Əmlak vergisindən daxiolma hesablanıb	111	621-1.2	1900.0
4			Mədən vergisindən daxiolma hesablanıb	111	621-1.4	3000.0
5			mehmnxana və otellərtdən daxiolmalar hesablanıb	111	621-1.5	1000.0
6			Dovlət budcəsindən alınmış dotasiya üzrə hesablama	111	622-1	4000.0
7			Rabitə xətlərinin çekilməsi və telefonların qoşulması xidmətləri hesablanıb	122-9	309-1	500.0
8			Rabitə xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	270.0
9			İnternet xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	200.0
10			Elektrik enerjisi xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	480.0
11			Təbii qaza görə hesablanıb	122-9	309-1	240.0
12			içmeli su və çirkab suların axıdılmasına görə xərclər hesablanıb	122-9	309-1	260.0
13			Abadlıq xidmətləri üzrə hesablanıb	122-9	309-1	1500.0
14			Bank xərci hesablanıb	122-9	309-1	11.6
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			18561.6

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə cəmi məbləğlər

111	621-1.1	4000.0
111	621-1.2	1900.0
111	621-1.3	1200.0
111	622-1	4000.0
111	621-1.4	3000.0

111	621-1.5	1000.0
122-9	309-1	3461.6

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ **18561.6**

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab - subhesab	Dt	Kt
111	15100.0	0.0
122-9	3461.6	0.0
309-1	0.0	3461.6
622-1	0.0	4000.0
621-1.1	0.0	4000.0
621-1.2	0.0	1900.0
621-1.3	0.0	1200.0
621-1.4	0.0	3000.0
621-1.5	0.0	1000.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	18561.6	18561.6
---	----------------	----------------

Memorial order № 5

"Aran regional" bələdiyyəsi

a) Gəlir və xərclərin tanınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2014-31.12.2014

s/ s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarix i	Nəsi		Dt	Kt	
1			Material məsrəfləri xərc kimi tanınır	733	122-3	800.00
2			Əmək haqqı məsrəfləri xərc kimi tanınır	733	122-4	4287.50
3			Amortizasiya məbləğləri xərc kimi tanınır	733	122-5	4196.67
4			Sair məsrəflər xərc kimi tanınır	733	122-9	3461.55
5			Büdcə ilə bağlı xərclərin zərərə aid edilməsi	801	733	12745.7 2

6			Fiziki şəxslərin torpaq vergisi üzrə daxilolmalar gəlir kimi tanınır	621-1.1	801	4000.00
7			Fiziki şəxslərin əmklak vergisi üzrə daxilolmalar gəlir kimi tanınır	621-1.2	801	1900.00
8			bələdiyyənin mülkiyyətində olan müəssisə tərəfdən mənfəət vergisi üzrə daxilolmalar gəlir kimi tanınır	621-1.3	801	1200.00
9			Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi gəlir kimi tanınır	621-1.4	801	3000.00
10			Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi gəlir kimi tanınır	621-1.5	801	1000.00
11			Alınmış dotsasiya gəlir kimi tanınır	622-1	801	4000.00
12			Əvəzsiz alınmış aktivlər gəlir kimi tanınır	631-3	801	17500.00
13			Maliyyə nəticəsi kapital ehtiyatlarına aid edilir	801	535	19854.28
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			77945.72

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxbərləşmələr üzrə cəmi məbləğlər

621-1.1	801	4000.00
621-1.2	801	1900.00
621-1.3	801	1200.00
621-1.4	801	3000.00
621-1.5	801	1000.00
622-1	801	4000.00
631-3	801	17500.00
733	122-3	800.00
733	122-4	4287.50
733	122-5	4196.67
733	122-9	3461.55
801	733.00	12745.72

	801	535	19854.28
	541-1	801	0.00
Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ		77945.72	

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
122-3	0.0	800.0
122-4	0.0	4287.5
122-5	0.0	4196.7
122-9	0.0	3461.6
535.0	0.0	19854.3
621-1.1	4000.0	0.0
621-1.2	1900.0	0.0
621-1.3	1200.0	0.0
621-1.4	3000.0	0.0
621-1.5	1000.0	0.0
622-1	4000.0	0.0
631-3	17500.0	0.0
733	12745.7	12745.7
801	32600.0	32600.0
	77945.7	77945.7

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə yekun dövriyyələr

Hesab	Aran regional bələdiyyəsi		2014-cü il ərzində dövriyyə		31.12.2014-cü ilə qalıq	
	Sınaq Balansı	Kt	Dt	Kt	Dt	Kt
1	3	4	5	6	7	8
101-1			0.0	0.0	0.0	
103-1	498.50		14900.00	14058.05	1340.45	
111	400.00		15100.00	14900.00	600.00	
121-1			1000.00	800.00	200.00	
121-2			0.00	0.00	0.00	
126-1			84.00	0.00	84.00	
122-3			800.00	800.00	0.00	
122-4			4287.50	4287.50	0.00	
122-5			4196.67	4196.67	0.00	
122-9			3461.55	3461.55	0.00	
231-2.1	50000.0		0.0	0.0	50000.0	
231-2.4	2400.0		3000.0	0.0	5400.0	
231- 2.4.1	0.0		1000.0	0.0	1000.0	
231-3.6	0.0		17500.0	0.0	17500.0	
231-4	1450.0		600.0	0.0	2050.0	
232-2.1	(850.0)		0.00	850.00	(1 700.0)	
232-2.4	(244.2)		0.00	577.20	(821.4)	
232- 2.4.1			0.00	0.00	-	
232-4	(161.0)		0.00	227.80	(388.8)	
232-3.6			0.00	2500.00	(2 500.0)	
241-3.1	0.00		125.00	0.00	125.0	
241-3.2	0.00		1500.00	0.00	1 500.0	
242-3.1			0.00	41.67	(41.67)	

242-3.2			0.00	0.00	0.00	0.00
301-1			1084.00	1084.00	0.00	0.00
301-2			5225.00	6225.00	0.00	1000.00
307-1			3500.00	3500.00		0.00
308-1			490.00	490.00		0.00
308-2.1			105.00	105.00		0.00
308-2.2			770.00	770.00		0.00
308-2.3			17.50	17.50		0.00
308-2.4			17.50	17.50		0.00
309-1			3461.55	3461.55		0.00
335-1			0.00	0.00		0.00
535		53493.30	0.00	19854.28		73347.58
541			0.00	0.00		0.00
621-1.1			4000.00	4000.00		0.00
621-1.2			1900.00	1900.00		0.00
621-1.3			1200.00	1200.00		0.00

621-1.4			3000.00	3000.00		0.00
621-1.5			1000.00	1000.00		0.00
622-1			4000.00	4000.00		0.00
631-3			17500.00	17500.00		0.00
733-1			12745.72	12745.72	0.00	0.00
743-1			0.00	0.00	0.00	0.00
801			32600.00	32600.00		0.00
Yekun	53493.30	53493.30	160170.99	160170.99	74347.58	74347.58

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2014-cü il tarixə****Aran regional bələdiyyəsi**

Forma 1

(manat)

Bölmə /maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Qeydlər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
	AKTİVLƏR			
1	Qısamüddətli aktivlər			
10	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		1340.45	498.50
11	Qısamüddətli debitor borcları		600.00	400.00
12	Ehtiyatlar		284.00	0.00
13	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri			
14	Sair qısamüddətli aktivlər		0.00	0.00
	Cəmi qısamüddətli aktivlər		2224.45	898.50
2	Uzunmüddətli aktivlər			
20	Uzunmüddətli debitor borcları			
21	İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar			
22	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri			
23	Torpaq, tikili və avadanlıq və digər uzunmüddətli aktivlər		70539.80	52594.80
24	Qeyri-maddi aktivlər		1583.33	0.00
25	Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri		0.00	0.00
26	Təxirə salınmış vergi aktivləri			
27	Sair uzunmüddətli aktivlər			
	Cəmi uzunmüddətli aktivlər		72123.13	52594.80
	CƏMI AKTİVLƏR		74347.58	53493.30
	ÖHDƏLİKLƏR			

3	Qisamüddətli öhdəliklər			
30	Qisamüddətli kreditor borcları		1000.00	0.00
31	Qisamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
32	Qisamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
33	Sair qisamüddətli öhdəliklər		0.00	0.00
	Cəmi qisamüddətli öhdəliklər		1000.00	0.00
4	Uzunmüddətli öhdəliklər			
40	Uzunmüddətli kreditor borcları			
41	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
42	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
43	Sair uzunmüddətli öhdəliklər			
	Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər			
	Cəmi öhdəliklər		1000.00	0.00
5	Xalis Aktivlər və Kapital			
50	Ödənilmiş (nizamnamə) kapitalı			
51	Emissiya gəliri			
52	Geri alınmış kapital			
53	Kapital ehtiyatları		73347.58	53493.30
54	Bölüsdürülməmiş mənfəət			
	Cəmi xalis aktivlər (kapital)		73347.58	53493.30
	Cəmi xalis aktivlər (kapital) və öhdəliklər		73347.58	53493.30

MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT

**31 dekabr 2014-cü il tarixə
Aran regional bələdiyyəsi**

Forma № 2
(manat)

	Qeyd-lərə istinad	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
Gəlirlər			
Qeyri-birja əməliyyatlarından gəlir		15100.00	12500.00
Birja əməliyyatlarından gəlir			
Sair əməliyyat gəliri		17500.00	50000.00
Cəmi gəlirlər		32600.00	62500.00
Xərclər			
Əmək haqqı, maaş və işçilərin mükafatlandırılması (DSMF)		4287.50	3062.50
Maliyyə yardımları və sair transfer ödənişləri			
Təchizat və istehsal prosesində sərf edilən xammal və materiallar		800.00	800.00
Amortizasiya (köhnəlmə) xərcləri		4196.67	1255.20
Sair əməliyyat xərcləri		3461.55	3889.00
Maliyyə xərcləri			
Cəmi Xərclər		12745.72	9006.70
Ümumi mənfəət		19854.28	53493.30
Əmlakin əvəzsiz verilməsindən (alınmasından) qazanc (itkilər)			
Kapital Ehtiyatları		19854.28	53493.30
Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət (zərər)			

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

(birbaşa metod)

Forma 4

31 dekabr 2014-cü il tarixə

Aran regional bələdiyyəsi

(manat)

Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti	Qeyd-lər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Vergilər, rüsumlar və cərimələr nəticəsində yaranan pul vəsaiti daxilolmaları		10900.0	7600
Təsərrüat subyektləri tərəfindən təmin edilən mal və xidmətlərin qiymətləri üzrə yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0.0	0
Qrantlar və ya transfertlər və mərkəzi hökumət və ya dövlət sektorunun digər qurumu tərəfindən həyata keçirilən digər vəsaitlər və bündəcə ayırmaları nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		4000.00	4500.00
Royalti, haqlar, komisyon yiğimləri və digər gəlirlərdən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolması			
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMİ DAXİLOLMALAR		14900.00	12100.00
<i>Pul xaric olmaları:</i>			
Fəaliyyətin maliyyələşdirilməsi üçün ictimai sektorun digər təsərrüfat subyektlərinə pul vəsaitlərinin ödənilməsi (kreditlər istisna olmaqla)			
Mallara və xidmətlərə görə təchizatçılara pul vəsaitlərinin ödənişləri		4545.55	4689.00
İşçilərə və onların adından pul vəsaitlərinin ödənişləri		4287.50	3062.50
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Əməliyyat fəaliyəti ilə əlaqədar olan əmlak vergisi və ya mənfəət vergisi ilə bağlı (müvafiq olan təqdirdə) pul vəsaiti ödənişləri			

Məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Büdcəyə qaytarılan vəsait		0.00	0.00
CƏMİ XARİCOLMALAR		8833.05	7751.50
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		6066.95	4348.50
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin satılmasından əldə olunan pul vəsaitləri		0.00	
Diger tərəflərə təqdim edilmiş avansların və kreditlərin qaytarılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları (maliyyə institutlarının avans və kreditləri istisna olmaqla)			
İnvestisiyaların satılmasından gəlirlər			
CƏMİ DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricilmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi məqsədilə pul vəsaitlərinin ödənişləri. Bu ödənişlər təsərrüfat subyekti tərəfindən öz gücünə inşa edilmiş tikili və avadanlıqlar, habelə layihələr üzrə kapitallaşdırılan xərclərə aid ödənişləri daxil edir.		5225.00	3850.00
Diger tərəflərə təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri (dövlət maliyyə qurumlarına təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri istisna olmaqla)			
Xarici valyutada qiymətli kağızların alınması			
CƏMİ XARİCOLMALAR		5225.00	3850.00
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		(5 225.0)	(3 850.0)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları</i>			

İstiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, istiqraz vərəqələrinin, girov (ipoteka) kağızlarının və digər qısamüddətli və uzunmüddətli istiqrazların buraxılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMI DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricəlmaları</i>			
Hökumətə verilen Dividendlər /Bölüşdürmələr			
Maliyyə icarəsi üzrə yerinə yetirilməmiş öhdəliyin qalıq məbləğinin azaldılması üçün icarəyə götürən tərəfindən pul vəsaitlərinin ödənişleri			
Borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarmasına görə pul vəsaitlərinin xaricəlmaları			
CƏMI XARİCOLMALAR			
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin xalis artması (azalması)		841.95	498.50
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin əvvəlinə olan qalıq		498.50	0.00
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin sonuna olan qalıq		1340.45	498.50

Məsələ 3 (məsələ 1 və 2 davamıdır):

“Aran regional” bələdiyyəsinin 2015-cü il ərzində baş vermiş əməliyyatları aşağıdakı kimi olmuşdur:

Gəlir mənbələri üzrə:

1. Əhaliyə 4500 manat torpaq vergisi hesablanıb və bank hesabına 4500 manat daxil olmuşdur.

2. Bələdiyyə mülkiyyətində olan müəssisə tərəfindən bələdiy-yənin bank hesabına cari il üzrə 1500 manat mənfəət vergisi daxil olmuşdur.

3. Əhaliyə 2500 manat əmlak vergisi hesablanıb və keçən ildən qalan borcda ödənilməklə bank hesabına 2900 manat daxil olmuşdur.

4. Dövlət bütçəsində 5000 manat dotsiya daxil olmuşdur.

5. Yerli əhəmiyyətli tikinti materiallarının istehsal edən şirkət üzrə 3200 manat mədən vergisi hesablanıb. Lakin ilin sonunadək bank hesabına mədən vergisi üzrə 3000 manat daxil olub.

6. İl ərzində bələdiyyənin ərazisində yerləşən mehmanxana və otellərə 1200 manat dəyərində bildirişlər təqdim olunub, ilin sonunadək bank hesabına keçən ildən qalan borc da ödənilməklə 1400 manat daxil olub.

Xərc istiqamətləri üzrə:

7. 900 manat dəyərində dəftərxana və təsərrüfat malları alınaraq dəyəri ödənilmişdir. Keçən ildən qalan və cari ildə alınmış dəftərxana və təsərrüfat malları tam istifadə olunmuş və balansdan silinmişdir.

8. Aprel ayında 2500 manat məbləğində vəsait bələdiyyənin inzibati binasının təmirinə xərclənmişdir.

9. May ayında 1000 manat dəyərində mətbəx mebeli quraşdırılaraq istifadəyə verilmişdir.

10. Ümumi məbləği 300 manat olan mətbəx ləvazimatları (stakan, qasıq, çaynik, boşqab, süfrə və s.) alınmış və dəyəri ödənilmişdir.

11. İyun ayında 450 manat dəyərində sürətçixarma aparatı, 280 manat dəyərində mikrodalğalı soba, 250 manat dəyərində dispenser aparatı alılmışdır.

12. İl ərzində dispenser aparatı üçün qiyməti 3.50 manat olan 30 ədəd içməli su podratçıdan alınmış və dəyəri ödənilmişdir

13.Bələdiyyə ərazisində abadlıq işlərilə əlaqədar podratçı təşkilat tərəfindən 1500 manat xidmət göstərilmiş və dəyəri tam ödənilmişdir.

14.İl ərzində işçilərə 3800 manat əmək haqqı hesablanıb. Hesablanmış 14% gəlir vergisi 532 manat, 3% DSMF- 114 manat, 0,5% 19 manat işsizlikdən siğorta, 22% DSMF 836 manat, 0,5% 19 manat işsizlikdən siğorta hesablanıb. İlın sonunda bank hesabından əmək haqqı, vergilər və sosial siğorta haqqı tamamilə ödənilib. Bank xərci-0.40 % təşkill edir.

15.Teləfonların illik abunə haqlarının ödənilməsinə 180 manat, telefon danışiq haqlarına 75 manat və internet xidmətlərinin haqqının ödənilməsinə 200 manat xərclənmişdir.

16.İl ərzində elektrik enerjisini görə 500 manat, təbii qaza görə - 230 manat, içməli su və çirkəb suların axıdılmasına görə 220 manat ödənilmişdir. İlın sonuna kommunal xərclərə görə borc qalmamışdır

17.İl ərzində 500 manat minik avtomobilinin təmirinə və 800 manat yanacağın alınmasına xərclənib .

18.2014-cü ildə alınmış soyuducunun dəyəri cari ildə tam ödənilmişdir.

19.Növbəti ildə bələdiyyənin ərazisində olan yolların təmiri ilə bağlı podratçı təşkilatla 3500 dəyərində müqavilə bağlanmış və həmin podratçıya cari ilin dekabr ayında 1500 manat avans ödənilmişdir.

Əlavə qeydlər:

Uçot siyasetinə əsasən ilin sonunda alınmış əsas vəsaitlərə amortizasiya hesablanır. Amortizasiya düz xətt metodu ilə və aşağıdakı illik normalarla hesablanır:

Binalar	- 1.7%
Minik avtomobilləri	- 10 %
Avadanlıq və inventarlar	- 11.1%
Qeyri-maddi aktivlər	

Tələb olunur:

Baş verən əməliyyatları memorial orderlərdə qeyd etmək və maliyyə hesabatlarını hazırlamaq.

Memorial Order № 1
"Aran regional" bələdiyyəsi
a) Kassa və Bank əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr
01.01.2015-31.12.2015

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	4 500.0
2			Mənfeət vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	1 500.0
3			Əmlak vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	2 900.0
4			Mədən vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	3 000.0
5			Mehmanxana və otellərdən daxilolma	103-1	111	1 400.0
6			Dövlət büdcəsindən dotsiya daxil olub	103-1	111	5 000.0
7			Xidmet üzrə bank hesablndan qabaqcadan ödəniş	143	103-1	1 500.0
8			Dəftərxana və təsərrüfat mallarına görə tborc ödənilib	301-1	103-1	900.0
9			İnzibati binanın təmiri üzrə borc ödənilib	309-1	103-1	2 500.0
10			Mətbəx mebeli üzrə borc ödənilib	301-2	103-1	1 000.0
11			Mətbəx ləvazimatları üzrə borc ödənilib	301-1	103-1	300.0
12			surətçixartma aparatı, dispenser və mikrodalğalı soba üzrə borc ödənilib	301-2	103-1	980.0
13			dispenser aparatı üçün içmeli su alınıb	301-1	103-1	105.0
14			Abadlıq xidmətləri üzrə ödəniş edilib	309-1	103-1	1 500.0

15		Nəqliyyatın təmir xərcləri ödənilib	309-1	103-1	500.0
16		yanacaq xərcləri ödənilib	301-1	103-1	800.0
17		Keçən ildə alınmış soyuducunun dəyəri ödənilib	301-2	103-1	1 000.0
18		Rabitə xərcləri ödənilib	309-1	103-1	255.0
19		İnternet xərcləri ödənilib	309-1	103-1	200.0
21		Elektrik enerjisinə görə borc ödənilib	309-1	103-1	500.0
22		Təbii qaza görə borc ödənilib	309-1	103-1	230.0
23		İçmeli su və çirkab suların axıdılmasına görə borc ödənilib	309-1	103-1	220.0
24		işçilərin bankomat kartlarına əmək haqqı köçürüлüb	307-1	103-1	3 135.0
25		Bank xərci ödənilib	309-1	103-1	12.5
26		ə/h-dan və sair pul ödənişlərindən sosial sığortaya görə tutulma-3%	308-2.1	103-1	114.0
27		əmək haqqı fondunun 22%-i DSMF-yə köçürülüb	308-2.2	103-1	836.0
28		Əmək haqqı fondunun 0.5 %-i DSMF-yə köçürülüb	308-2.4	103-1	19.0
29		işçilərin əmək haqqından işsizlikdən sığorta 0.5% ödənilib	308-2.3	103-1	19.0
30		işçilərin əmək haqqından gəlir vergisi ödənilib	308-1	103-1	532.0
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ					35 457.5

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələrin cəmi məbləğləri

103-1	111	18 300.0
143	103-1	1 500.0
301-2	103-1	2 980.0
307-1	103-1	3 135.0
308-1	103-1	532.0

308-2.1	103-1	114.0
308-2.2	103-1	836.0
308-2.3	103-1	19.0
301-1	103-1	2 105.0
308-2.4	103-1	19.0
122-9	103-1	0.0
309-1	103-1	5 917.5

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ

35 457.5

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
103-1	18300.0	17157.5
111	0.0	18300.0
143	1500.0	0.0
122-9	0.0	0.0
301-1	2105.0	0.0
301-2	2980.0	0.0
307-1	3135.0	0.0
308-1	532.0	0.0
308-2.1	114.0	0.0
308-2.2	836.0	0.0
308-2.3	19.0	0.0
308-2.4	19.0	0.0
309-1	5917.5	0.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun
dövriyyələr

35 457.5

35 457.5

Memorial order № 2
"Aran regional" bələdiyyəsi
a) Əmək haqqı əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr
01.01.2015-31.12.2015

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			İşçilərə əmək haqqı hesablanması	122-4	307-1	3800.0
2			Əmək haqqı fondunda 22% sosial ayırmalar hesablanması	122-4	308-2.2	836.0
3			Əmək haqqı fondunda 0.5% sosial ayırmalar hesablanması	122-4	308-2.4	19.0
4			İşçilərin əmək haqqından gelir vergisi tutulub	307-1	308-1	532.0
5			İşçilərin əmək haqqından 3% sosial ayırmalar hesablanması	307-1	308-2.1	114.0
6			İşçilərin əmək haqqından 0.5 % sosial ayırmalar hesablanması	307-1	308-2.3	19.0
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			5320.0

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələrin cəmi məbləğləri

122-4	307-1	3800.0
122-4	308-2.2	836.0
122-4	308-2.4	19.0
307-1	308-2.1	114.0
307-1	308-1	532.0
307-1	308-2.3	19.0
122-4-1	307-1	0.0

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ **5 320.0**

**c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)**

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
122-4	4655.0	0.0
307-1	665.0	3800.0

	308-1	0.0	532.0
	308-2.1	0.0	114.0
	308-2.2	0.0	836.0
	308-2.3	0.0	19.0
	308-2.4	0.0	19.0
Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr		5 320.0	5 320.0

Memorial order № 3
"Aran regional" bələdiyyəsi
Ehtiyatlar və əsas fondlar üzrə müxabirləşmələr

01.01.2015-31.12.2015

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Defterxana və təsərrüfat malları alınıb	121-1	301-1	900.0
2			Yanacaq alınıb	121-1.1	301-1	800.0
3			Yanacaq silinib	122-3	121-1.1	800.0
4			Dispenser aparatı fürün içməli su alınıb	121-2	301-1	105.0
5			Defterxana malları istifadəyə verilib	122-3	121-1	1100.0
6			Mətbəx ləvazimatları alınıb	126-1	301-1	300.0
7			Surətçixartma aparatı, dispenser və mikrodalğalı soba alınıb	231-2.4	301-2	980.0
8			Mətbəx mebeli quraşdırılıb	231-4	301-2	1000.0
9			Texniki avadanlıqlara amortizasiya hesablanır (2013- 2014-cü illərdə alınanlar)	122-5	232-2.4	599.4
10			Soyuducuya amortizasiya hesablanır (2014-cü ildə alınıb)	122-5	232- 2.4.1	111.0

11		İnventarlara amortizasiya hesablanır (2013-2014)	122-5	232-4	227.6
12		Mətbəx mebelinə amortizasiya hesablanıb (2015)	122-5	232-4	111.0
13		Nəqliyyat vasitəsinə amortizasiya hesablanır (2014-cü ildə alınan)	122-5	232-3.6	2500.0
14		Antivirüsün aşınması (2014-cü ildə alınan)	122-5	242-3.1	41.7
15		Binaya amortizasiya hesablanır (2013-cü ildə alınan)	122-5	232-2.1	850.0
		Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			10425.62

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələrin cəmi məbləğləri

231-2.1	631-3	0.00
122-5	232-2.1	850.00
231-3.6	631-3	0.00
122-5	232-3.6	2500.00
121-1	301-1	900.00
121-1.1	301-1	800.00
121-2	301-1	105.00
126-1	301-1	300.00
122-3	121-1	1100.00
122-3	121-1.1	800.00
231-2.4	301-2	980.00
122-5	232-2.4	599.40
122-5	232-2.4.1	111.00
231-4	301-2	1000.00
122-5	232-4	338.55
122-5	242-3.2	0.00
241-3.2	301-2	0.00
241-3.1	301-2	0.00
231-2.3	301-2	0.00

	122-5	242-3.1	41.67
Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ		10425.62	

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
231-2.1	0.0	0.0
231-2.4	980.0	0.0
231-2.4.1	0.0	0.0
231-3.6	0.0	0.0
231-4	1000.0	0.0
241-3.1	0.0	0.0
241-3.2	0.0	0.0
232-2.1	0.0	850.0
232-2.4	0.0	599.4
232-2.4.1	0.0	111.0
232-3.6	0.0	2500.0
232-4	0.0	338.6
242-3.1	0.0	41.7
242-3.2	0.0	0.0
121-1	900.0	1100.0
121-1.1	800.0	800.0
121-2	105.0	0.0
122-3	1900.0	0.0
122-5	4440.6	0.0
126-1	300.0	0.0
301-1	0.0	2105.0
301-2	0.0	1980.0
631-3	0.0	0.0
Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	10425.62	10425.62

Memorial order № 4
"Aran regional" bələdiyyəsi

A) Xidmətlərin alınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2015-31.12.2015

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi üzrə daxilolma hesablanıb	111	621-1.1	4500.00
2			Mənfəət vergisi üzrə daxilolmalar hesablama aparılıb	111	621-1.3	1500.00
3			Əmlak vergisi üzrə daxiolmalar hesablanıb	111	621-1.2	2500.00
4			Mədən vergisi üzrə daxilolmalar hesablanıb	111	621-1.4	3200.00
5			Mehmnxana və otellərdən daxiolmalar hesablanıb	111	621-1.5	1200.00
6			Dovlet budcəsindən alınmış dotsiya hesablanıb	111	622-1	5000.00
7			İnzibati binanın təmiri hesablanıb	122-9	309-1	2500.00
8			Nəqliyyat vasitəsinin cari təmiri hesablanıb	122-9	309-1	500.00
9			Rabitə xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	255.00
10			İnternet xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	200.00
11			Elektrik enerjisi xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	500.00
12			təbii qaza görə hesablanıb	122-9	309-1	230.00
13			İçməli su və çirkab suların axıdılmasına görə hesablanıb	122-9	309-1	220.00
14			Abadlıq xidmətləri üzrə hesablanıb	122-9	309-1	1500.00
15			Bank xərci hesablanıb	122-9	309-1	12.54

		Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			23817.5
--	--	---	--	--	----------------

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə cəmi məbləğlər

111	621-1.1	4500.0
111	621-1.2	2500.0
111	621-1.3	1500.0
111	622-1	5000.0
111	621-1.4	3200.0
111	621-1.5	1200.0
122-9	309-1	5917.5

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ	23817.5
---	----------------

**c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar
(subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)**

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
111	17900.0	0.0
111-2	0.0	0.0
122-9	5917.5	0.0
309-1	0.0	5917.5
622-1	0.0	5000.0
621-1.1	0.0	4500.0
621-1.2	0.0	2500.0
621-1.3	0.0	1500.0
621-1.4	0.0	3200.0
621-1.5	0.0	1200.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	23817.5	23817.5
---	----------------	----------------

Memorial order № 4
"Aran regional" bələdiyyəsi

A) Xidmətlərin alınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2015-31.12.2015

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi üzrə daxilolma hesablanması	111	621-1.1	4500.00
2			Mənfəət vergisi üzrə daxilolmalar hesablama aparılıb	111	621-1.3	1500.00
3			Əmlak vergisi üzrə daxiolmalar hesablanması	111	621-1.2	2500.00
4			Mədən vergisi üzrə daxilolmalar hesablanması	111	621-1.4	3200.00
5			Mehmnxana və otellərtən daxiolmalar hesablanması	111	621-1.5	1200.00
6			Dovlet budçesindən alınmış dotasiya hesablanması	111	622-1	5000.00
7			İnzibati binanın təmiri hesablanması	122-9	309-1	2500.00
8			Nəqliyyat vasitəsinin cari təmiri hesablanması	122-9	309-1	500.00
9			Rabitə xərcləri hesablanması	122-9	309-1	255.00
10			İnternet xərcləri hesablanması	122-9	309-1	200.00
11			Elektrik enerjisi xərcləri hesablanması	122-9	309-1	500.00
12			təbii qaza görə hesablanması	122-9	309-1	230.00
13			İçməli su və çirkab suların axıdılmasına görə hesablanması	122-9	309-1	220.00
14			Abadlıq xidmətləri üzrə hesablanması	122-9	309-1	1500.00
15			Bank xərci hesablanması	122-9	309-1	12.54

		Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			23817.5
--	--	---	--	--	----------------

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə cəmi məbləğlər

111	621-1.1	4500.0
111	621-1.2	2500.0
111	621-1.3	1500.0
111	622-1	5000.0
111	621-1.4	3200.0
111	621-1.5	1200.0
122-9	309-1	5917.5

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ	23817.5
---	----------------

**c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)**

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
111	17900.0	0.0
111-2	0.0	0.0
122-9	5917.5	0.0
309-1	0.0	5917.5
622-1	0.0	5000.0
621-1.1	0.0	4500.0
621-1.2	0.0	2500.0
621-1.3	0.0	1500.0
621-1.4	0.0	3200.0
621-1.5	0.0	1200.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	23817.5	23817.5
---	----------------	----------------

Memorial order № 5
"Aran regional" bələdiyyəsi

a) Gəlir və xərclərin tanınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2015-31.12.2015

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Material məsrəflri xərc kimi tanınır	733	122-3	1900.00
2			Əmək haqqı məsrəfləri xərc kimi tanınır	733	122-4	4655.00
3			Amortizasiya məbləğləri xərc kimi tanınır	733	122-5	4440.62
4			Sair məsrəflər xərc kimi tanınır	733	122-9	5917.54
5			Büdcə ilə bağlı xərclərin zərərə aid edilməsi	801	733	16913.16
6			Fiziki şəxslərin torpaq vergisi üzrə daxilolmalar gelir kimi tanınır	621-1.1	801	4500.00
7			Fiziki şəxslərin əməklak vergisi üzrə daxilolmalar gelir kimi tanınır	621-1.2	801	2500.00
8			bələdiyyənin mülkiyyətində olan müəssisə tərəfdən mənfəət vergisi üzrə daxilolmalar gelir kimi tanınır	621-1.3	801	1500.00
9			Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi gəlir kimi tanınır	621-1.4	801	3200.00
10			Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi gəlir kimi tanınır	621-1.5	801	1200.00
11			Alınmış dotsiya gəlir kimi tanınır	622-1	801	5000.00

12			Əvəzsiz alınmış aktivlər gəir kimi tanınır	631-3	801	0.00
13			Maliyyə nəticəsi kapital ehtiyatlarına aid edilir	801	535	986.84
14						
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			52713.16

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirleşmələr üzrə cəmi məbləğlər

621-1.1	801	4500.00
621-1.2	801	2500.00
621-1.3	801	1500.00
621-1.4	801	3200.00
621-1.5	801	1200.00
622-1	801	5000.00
631-3	801	0.00
733	122-3	1900.00
733	122-4	4655.00
733	122-5	4440.62
733	122-9	5917.54
801	733.00	16913.16
801	535	986.84
541-1	801	0.00

Qruplaşdırılmış müxabirleşmələr üzrə yekun məbləğ **52713.16**

**c) Qruplaşdırılmış müxabirleşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)**

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
122-3	0.0	1900.0
122-4	0.0	4655.0
122-5	0.0	4440.6
122-9	0.0	5917.5
535.0	0.0	986.8
541-1	0.0	0.0
621-1.1	4500.0	0.0
621-1.2	2500.0	0.0
621-1.3	1500.0	0.0
621-1.4	3200.0	0.0

	621-1.5	1200.0	0.0
	622-1	5000.0	0.0
	631-3	0.0	0.0
	733	16913.2	16913.2
	801	17900.0	17900.0
Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr		52713.16	52713.16

SINAQ BALANS

**31 dekabr 2015-ci il tarixə
"Aran regional" bələdiyyəsi**

(manat)

Hesab	01.01.2015-ci ilə qalıq		il ərzində dövriyyə		30.12.2015-ci ilə qalıq	
	Dt	Kt	Dt	Kt	Dt	Kt
101-1			0.00	0.00	0.00	
103-1	1340.50		18300.00	17157.54	2482.96	
111.00	600.0		17900.00	18300.00	200.00	
121-1	200.0		900.00	1100.00	0.00	
121-1.1			800.00	800.00	0.00	
121-2			105.00	0.00	105.00	
126-1	84.0		300.00	0.00	384.00	
122-3			1900.00	1900.00	0.00	
122-4			4655.00	4655.00	0.00	
122-5			4440.62	4440.62	0.00	
122-9			0.00	0.00	0.00	
143.00			1500.00	0.00	1500.00	
231-2.1	50000.0		0.00	0.00	50000.00	
231-2.4	5400.0		980.00	0.00	6380.00	
231- 2.4.1	1000.0		0.00	0.00	1000.00	
231-3.5	17500.0		0.00	0.00	17500.00	
231-4	2050.0		1000.00	0.00	3050.00	
232-2.1	(1 700.0)		0.00	850.00	(2 550.0)	
232-2.4	(821.4)		0.00	599.40	(1 420.8)	
232- 2.4.1			0.00	111.00	(111.0)	

232-4	(388.8)		0.00	338.55	(727.4)	
232-3.6	(2 500.0)		0.00	2500.00	(5 000.0)	
241-3.1	125.0		0.00	0.00	125.0	
241-3.2	1 500.0		0.00	0.00	1 500.0	
242-3.1	(41.7)		0.00	41.67	(83.4)	
242-3.2	0.00		0.00	0.00	0.00	
301-1			2105.00	2105.00	0.00	0.00
301-2		1000.00	2980.00	1980.00	0.00	0.00
307-1			3800.00	3800.00		0.00
308-1			532.00	532.00		0.00
308-2.1			114.00	114.00		0.00
308-2.2			836.00	836.00		0.00
308-2.3			19.00	19.00		0.00
308-2.4			19.00	19.00		0.00
309-1			5917.54	5917.54		0.00
332-1			0.00	0.00		0.00
334-1			0.00	0.00		0.00
335-1			0.00	0.00		0.00
535.00		73347.58	0.00	986.84		74334.42
541.00			0.00	0.00		0.00
621-1.1			4500.00	4500.00		0.00
621-1.2			2500.00	2500.00		0.00
621-1.3			1500.00	1500.00		0.00
621-1.4			3200.00	3200.00		0.00
621-1.5			1200.00	1200.00		0.00
622-1			5000.00	5000.00		0.00
631-3			0.00	0.00		0.00
733-1			16913.16	16913.16		0.00
743-1			0.00	0.00		0.00
801.00			17900.00	17900.00		0.00
	74347.60	74347.58	121816.32	121816.32	74334.44	74334.42

MALIYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 dekabr 2015-ci il tarixə

"Aran regional" bələdiyyəsi

Forma 1

(manat)

Bölmə maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Qeydlər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
	AKTİVLƏR			
1	Qısamüddətli aktivlər			
10	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		2482.96	1340.50
11	Qısamüddətli debitor borcları		200.00	600.00
12	Ehtiyatlar		489.00	200.00
13	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri			
14	Sair qısamüddətli aktivlər		0.00	0.00
	Cəmi qısamüddətli aktivlər		3171.96	2140.50
2	Uzunmüddətli aktivlər			
20	Uzunmüddətli debitor borcları			
21	İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar			
22	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri			
23	Torpaq, tikili və avadanlıq və digər uzunmüddətli aktivlər		68120.85	70539.80
24	Qeyri-maddi aktivlər		1541.63	0.00
25	Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri		0.00	0.00
26	Təxirə salınmış vergi aktivləri			
27	Sair uzunmüddətli aktivlər			
	Cəmi uzunmüddətli aktivlər		69662.48	70539.80
	CƏMI AKTİVLƏR		72834.44	72680.30
	ÖHDƏLİKLƏR			
3	Qısamüddətli öhdəliklər			
30	Qısamüddətli kreditor borcları		0.00	1000.00
31	Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			

32	Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
33	Sair qısamüddətli öhdəliklər		0.00	0.00
	Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		0.00	1000.00
4	Uzunmüddətli öhdəliklər			
40	Uzunmüddətli kreditor borcları			
41	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
42	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
43	Sair uzunmüddətli öhdəliklər			
	Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər			
	Cəmi öhdəliklər			
5	Xalis Aktivlər və Kapital			
50	Ödənilmiş (nizamnamə) kapitalı			
51	Emissiya gəliri			
52	Geri alınmış kapital			
53	Kapital ehtiyatları		74334.42	73347.58
54	Bölüşdürülməmiş mənfəət			
	Cəmi xalis aktivlər (kapital)		74334.42	73347.58
	Cəmi xalis aktivlər (kapital) və öhdəliklər		74334.42	74347.58

MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT

**31 dekabr 2015-ci il tarixə
"Aran regional" bələdiyyəsi**

Forma 2

(manat)

	Qeydlərə istinad	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
Gelirlər			
Qeyri-birja əməliyyatlarından gəlir		17900.0	15100.0
Birja əməliyyatlarından gəlir		0.0	
Sair əməliyyat gəliri		0.0	17500.0
Cəmi gəlirlər		17900.0	32600.0
Xərclər			
Əmək haqqı, maaş və işçilərin mükafatlandırılması (DSMF)		4655.0	4287.5
Maliyyə yardımçıları və sair transfer ödənişləri			
Təchizat və istehsal prosesində sərf edilən xammal və materiallar		1900.0	800.0
Amortizasiya (köhnəlmə) xərcləri		4440.6	4196.7
Sair əməliyyat xərcləri		5917.5	3461.6
Maliyyə xərcləri			
Cəmi Xərclər		16913.2	12745.7
Ümumi mənfəət			
Əmlakin əvəzsiz verilməsindən (alınmasından) qazanc (itkilər)			
Kapital Ehtiyatları		986.8	19854.3
Xalis mənfəət (zərər)			

PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
 (birbaşa metod)

**31 dekabr 2015-cü il tarixə
 Aran regional" bələdiyyəsi**

Forma 4
 (manat)

Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti	Qeyd lər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Vergiler, rüsumlar və cərimələr nəticəsində yaranan pul vəsaiti daxilolmaları		13300.0	10900
Təsərrüat subyektləri tərəfindən təmin edilən mal və xidmətlərin qiymətləri üzrə yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0.0	0
Qrantlar və ya transfertlər və mərkəzi hökumət və ya dövlət sektorunun digər qurumu tərəfindən həyata keçirilən digər vəsaitlər və bündəcə ayırmaları nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		5000.0	4000
Royalti, haqlar, komisyon yiğimləri və digər gəlirlərdən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolması			
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMİ DAXİLOLMALAR		18300.0	14900.0
<i>Pul xaricilmaları:</i>			
Fəaliyyətin maliyyələşdirilməsi üçün ictimai sektorun digər təsərrüfat subyektlərinə pul vəsaitlərinin ödənilməsi (kreditlər istisna olmaqla)			
Mallara və xidmətlərə görə təchizatçılara pul vəsaitlərinin ödənişləri		9522.54	4545.55
İşçilərə və onların adından pul vəsaitlərinin ödənişləri		4655.00	4287.50
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Əməliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar olan əmlak vergisi və ya mənfəət vergisi ilə bağlı (müvafiq olan təqdirdə) pul vəsaiti ödənişləri			

Məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Büdcəyə qaytarılan vəsait		0.0	0
CƏMİ XARİCOLMALAR		14177.54	8833.05
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		4122.46	6066.95
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin satılmasından əldə olunan pul vəsaitləri		0.0	
Digər tərəflərə təqdim edilmiş avansların və kreditlərin qaytarılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları (maliyyə institutlarının avans və kreditləri istisna olmaqla)			
İnvestisiyaların satılmasından gəlirlər			
CƏMİ DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricilmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi məqsədilə pul vəsaitlərinin ödənişləri. Bu ödənişlər təsərrüfat subyekti tərəfindən öz gücünə inşa edilmiş tikili və avadanlıqlar, habelə layihələr üzrə kapitallaşdırılan xərclərə aid ödənişləri daxil edir.		2980.0	5225.0
Digər tərəflərə təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri (dövlət maliyyə qurumlarına təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri istisna olmaqla)			
Xarici valyutada qiymətli kağızların alınması			
CƏMİ XARİCOLMALAR		2980.0	5225.0
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		(2 980.0)	(5 225.0)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları</i>			

İstiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, istiqraz vərəqələrinin, girov (ipoteka) kağızlarının və digər qısamüddətli və uzunmüddətli istiqrazların buraxılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMİ DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricəlmaları</i>			
Hökumətə verilən Dividendlər /Bölüşdürmələr			
Maliyyə icarəsi üzrə yerinə yetirilməmiş öhdəliyin qalıq məbləğinin azaldılması üçün icarəyə götürən tərəfindən pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Borc şəklində alınmış məbleğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricəlmaları			
CƏMİ XARİCOLMALAR			
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin xalis artması (azalması)		1142.46	841.95
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin əvvəline olan qalıq		1340.50	498.50
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin sonuna olan qalıq		2482.96	1340.45

Məsələ 4 (yeni): "Şirvan regional bələdiyyəsi"

Aşağıda verilmiş cədvəldə 01.01.2016-cı il tarixə sınaq balansı təqdim olunub:

Hesab nömrəsi	Hesabın adı	Debet	Kredit
101	Kassa	0	0
103	Bank hesabı	3000	
111	Qisamüddətli debitor borcu	1500	
121-2	Ehtiyatlar	300	
231.2.1	Binalar	80.000	
232.2.1	Binaların yiğilmiş amortizasiyası		4800
231-3.6	Minik avtomobili	20000	
232-3.6	Minik avtomobilinin yiğilmiş amortizasiyası		4000
231-2.4	Avadanlıq	10000	
232-2.4	Avadanlığın yiğilmiş amortizasiyası		3330
231-4	Mebel və inventarlar	8000	
232-4	Mebel və inventarların yiğilmiş amortizasiyası		2664
535	Digər ehtiyat fondlar		108006
		122800	122800

"Şirvan bələdiyyəsi" nin 2016-cı il ərzində baş vermiş əməliyyatları aşağıdakı kimi olmuşdur:

1. 5300 manat fiziki şəxslərə torpaq hesablanıb və bank hesabına əvvəlki illərdə torpaq vergisi üzrə ödənilməyən borc daxil olmaqla 6000 manat daxil olmuşdur.
2. 3800 manat fiziki şəxslərə əmlak vergisi hesablanıb və ilin sonunadək məbləğ tam bank hesabına daxil olub.
3. Dövlət büdcəsindən 7000 manat dotsasiya daxil olmuşdur. Həmin vəsaitin 5000 manatı kassaya mədaxil olunub.
4. Yerli əhəmiyyətli tikinti materiallarının istehsal edən şirkət 3400 manat mədən vergisi üzrə hesabatlar təqdim edib. İlin sonunadək bank hesabına keçən ildən qalan borc da daxil olmaqla mədən vergisi üzrə 4000 manat ödənilmişdir.

5. Bələdiyyənin ərazisində yerləşən mehmanxana və otellərdən 1800 manat dəyərində bildirişlər təqdim olunub, ilin sonuna dək bank hesabına keçən ildən qalan borc daxil olmaqla 2100 manat daxil olub.

6. Bələdiyyənin ərazisində yerləşdirilən reklamlardan 900 manat vəsaitin daxil olması hesablanıb. İlin sonunda 700 manat daxil olub

7. Bələdiyyənin ərazisində yerləşən dayanacaqlar üzrə 460 manat vəsaitin daxil olması hesablanıb və həmin məbləğ kassaya mədaxil olunub.

Xərc istiqamətləri üzrə:

1. 1280 manat dəyərində dəftərxana və təsərrüfat malları alınmışdır və dəyəri kassadan ödənilmişdir. Keçən ildən qalan və cari ildə alınmış dəftərxana və təsərrüfat mallarının 30% anbarda saxlanılmışdır, qalan hissəsi istifadə olunmuş və balansdan silinmişdir.

2. Bələdiyyə ərazisində yerləşən yolların təmirinə 3000 manat vəsait bank hesabından köçürürlüb

3. Bələdiyyənin ərazisində yerləşən parklarda 2360 manat dəyərində təmir işləri aparılmışdır və borc ödənilmişdir.

4. İşçilərə 7200 manat əmək haqqı hesablanıb və əmək haqqından vergi güzəştleri nəzərə alınmaqla 345 manat gəlir vergisi, 216 manat (3%), 36 manat (0.5%) sosial ayırmalar tutulub. Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna 1584 manat (22 %) məcburi sosial sığorta haqqı və 36 manat (0.5) işsizlikdən sığorta haqqı hesablanıb. İlin sonunda bank hesabından əmək haqqı, vergilər və sosial ayırmalar tamamilə ödənilib. Bank xərci-0.40 % təşkillədir.

5. Rabitə xərcləri üzrə 360 manat, elektrik enerjisinə görə 473 manat, istilik enerjisinə görə - 530 manat, içməli su və çirkab suların axıdılmasına görə 385 manat bilirlər təqdim olunub. İlin sonuna kommunal xərclərə görə borc qalmamışdır

6. 788 manat dəyərində nəqliyyat vasitəsi üzrə təmir xərcləri hesablanıb və 1200 manat dəyərində yanacaq istifadə olunub və dəyəri tam ödənilib

Əlavə qeydlər:

Uçot siyasetinə əsasən illin sonunda alınmış əsas vəsaitlərə amortizasiya hesablanmır. Amortizasiya düz xətt metodu ilə və aşağıdakı illik normalarla hesablanır:

Binalar	- 1.7%
Minik avtomobiləri	- 10 %
Avadanlıq və inventarlar	- 11.1%

Tələb olunur:

Baş verən əməliyyatları memorial orderlərdə qeyd etmək və maliyyə hesabatlarını hazırlamaq.

Memorial Order № 1

"Şirvan regional" bələdiyyəsi

a) Kassa və Bank əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2016-31.12.2016

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	6000.00
2			Reklamlardan daxilolma	103-1	111	700.00
3			Əmlak vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	3800.00
4			Mədən vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	4000.00
5			Mehmanxana və otellərdən daxilolma	103-1	111	2100.00
6			Dayanacaqlardan daxilolma	103-1	111	460.00
7			Dövlət büdcəsindən dotsasiya daxil olub	103-1	111	7000.00
8			5000 manat cassaya mədaxil olub	101-1	103-1	5000.00
9			Dəftərxana və təsərrüfat mallarına görə təchizatçıya ödəniş olunub	301-1	101-1	1280.00

10		Yolların təmir xərcləri ödənilib	309-1	103-1	3000.00
11		Parkların təmir xərcləri ödənilib	309-1	103-1	2360.00
12		Nəqliyyatın təmiri üzrə borc ödənilib	309-1	103-1	788.00
13		Yanacaq xərcləri ödənilib	301-1	103-1	1200.00
14		İllik rabitə xərcləri ödənilib	309-1	103-1	360.00
15		Elektrik enerjisine görə borc ödənilib	309-1	103-1	473.00
16		İstilik enerjisine görə borc ödənilib	309-1	103-1	530.00
17		İcməli su və çirkab suların axıdılmasına görə ödənilib	309-1	103-1	385.00
18		İşçilərin bankomat kartlarına əmək haqqı köçürüлüb	307-1	103-1	6603.00
19		Bank xərci ödənilib	309-1	103-1	26.42
20		Ə/h-dan və sair pul ödənişlərindən sosial sığortaya görə tutulma- 3% ödənilib	308-2.1	103-1	216.00
21		Əmək haqqı fondunun 22%-i DS MF-yə köçürülüb	308-2.2	103-1	1584.00
22		Əmək haqqı fondunun 0.5 %-i DS MF-yə köçürülüb	308-2.4	103-1	36.00
23		İşçilərin əmək haqqından işsizlikdən sığorta 0.5% ödənilib	308-2.3	103-1	36.00
24		İşçilərin əmək haqqından gəlir vergisi ödənilib	308-1	103-1	345.00
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ					48282.42

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələrin cəmi məbləğləri

101-1	103-1	5000.00
301-1	101-1	1280.00
103-1	111	24060.00

143	103-1	0.00
301-2	103-1	0.00
307-1	103-1	6603.00
308-1	103-1	345.00
308-2.1	103-1	216.00
308-2.2	103-1	1584.00
308-2.3	103-1	36.00
301-1	103-1	1200.00
308-2.4	103-1	36.00
122-9	103-1	0.00
309-1	103-1	7922.42

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ

48282.42

0.00

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
101-1	5000.00	1280.00
103-1	24060.00	22942.42
111	0.00	24060.00
143	0.00	0.00
122-9	0.00	0.00
301-1	2480.00	0.00
301-2	0.00	0.00
307-1	6603.00	0.00
308-1	345.00	0.00
308-2.1	216.00	0.00
308-2.2	1584.00	0.00
308-2.3	36.00	0.00
308-2.4	36.00	0.00
309-1	7922.42	0.00

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə
yekun dövriyyələr

48282.42

48282.42

"Şirvan regional" bələdiyyəsi
a) Əmək haqqı əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2016-31.12.2016

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			İşçilərə əmək haqqı hesablanıb	122-4	307-1	7200.0
2			Əmək haqqı fondunda 22% sosial ayırmalar hesablanıb	122-4	308-2.2	1584.0
3			Əmək haqqı fondunda 0.5% sosial ayırmalar hesablanıb	122-4	308-2.4	36.0
4			İşçilərin əmək haqqından gəlir vergisi tutulub	307-1	308-1	345.0
5			İşçilərin əmək haqqından 3% sosial ayırmalar hesablanıb	307-1	308-2.1	216.0
6			İşçilərin əmək haqqından 0.5 % sosial ayırmalar hesablanıb	307-1	308-2.3	36.0
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ						9417.0
b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələrin cəmi məbləğləri						
				122-4	307-1	7200.0
				122-4	308-2.2	1584.0
				122-4	308-2.4	36.0
				307-1	308-2.1	216.0
				307-1	308-1	345.0
				307-1	308-2.3	36.0
				122-4-1	307-1	0.0
Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ						9 417.0

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
 üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
122-4	8820.0	0.0
307-1	597.0	7200.0
308-1	0.0	345.0

	308-2.1	0.0	216.0
	308-2.2	0.0	1584.0
	308-2.3	0.0	36.0
	308-2.4	0.0	36.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	9 417.0	9 417.0
---	----------------	----------------

**Memorial order № 3
"Şirvan regional" bələdiyyəsi
Ehtiyatlar və əsas fondlar üzrə müxabirleşmələr**

01.01.2016-31.12.2016

S/ s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarix i	Nösi		Dt	Kt	
1			Yanacaq alınıb	121-1.1	301-1	1200.0
2			Yanacaq silinib	122-3	121-1.1	1200.0
3			Dəftərxana malları alınıb	121-2	301-1	1280.0
4			Dəftərxana malları istifadəyə verilib	122-3	121-2	1106.0
5			Texniki avadanlıqlara amortizasiya hesablanır	122-5	232-2.2	1110.0
6			İnventarlara amortizasiya hesablanır	122-5	232-4	2664.0
7			Nəqliyyat vasitəsinə amortizasiya hesablanır	122-5	232-3	2000.0
8			Binaya amortizasiya hesablanır	122-5	232-2.1	1600.0
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ					12160.00	

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələrin cəmi məbləğləri

231-2.1	631-3	0.00
122-5	232-2.1	1600.00
231-3	631-3	0.00
122-5	232-3	2000.00
121-1	301-1	0.00
121-1.1	301-1	1200.00
121-2	301-1	1280.00
126-1	301-1	0.00
122-3	121-1.1	1200.00
122-3	121-2	1106.00
231-2.2	301-2	0.00
122-5	232-2.2	1110.00
122-5	232-2.2	0.00
231-4	301-2	0.00
122-5	232-4	2664.00
122-5	242-3.2	0.00
241-3.2	301-2	0.00
241-3.1	301-2	0.00
231-2.3	301-2	0.00
122-5	242-3.1	0.00
Qruplaşdırılmış müxabirleşmələr üzrə yekun məbləğ		12160.00

c) Qruplaşdırılmış müxabirleşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesa b)	Dt	Kt
231-2.1	0.0	0.0
231-2.2	0.0	0.0
231-2.3	0.0	0.0
231-3	0.0	0.0
231-4	0.0	0.0
241-3.1	0.0	0.0
241-3.2	0.0	0.0
232-2.1	0.0	1600.0

232-2.2	0.0	1110.0
232-2.3	0.0	0.0
232-3	0.0	2000.0
232-4	0.0	2664.0
242-3.1	0.0	0.0
242-3.2	0.0	0.0
121-1	0.0	0.0
121-1.1	1200.0	1200.0
121-2	1280.0	1106.0
122-3	2306.0	0.0
122-5	7374.0	0.0
126-1	0.0	0.0
301-1	0.0	2480.0
301-2	0.0	0.0
631-3	0.0	0.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə
yekun dövriyyələr

12160.00

12160.00

Memorial order № 4

"Şirvan regional" bələdiyyəsi

A) Xidmətlərin alınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2016-31.12.2016

S/s	Əməliyyatı n və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarix i	Nəsi		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi üzrə daxilolmalar hesablanıb	111	621-1.1	5300.0 0
2			Reklamlardan daxilolmalar hesablanıb	111	621-1.6	900.00
3			Əmlak vergisi hesablanıb	111	621-1.2	3800.0 0
4			Mədən vergisi hesablanıb	111	621-1.4	3400.0 0
5			Mehmnxana və otellərdən üzrə rüsum hesablanıb	111	621-1.5	1800.0 0

6		Dayanacaqlardan daxiolma hesablanıb	111	621-1.7	460.00
7		Dovlet budçesindən alınmış dotsasiya üzrə hesablama	111	622-1	7000.00
8		Yolların təmir xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	3000.00
9		Nəqliyyat vasitesinin təmir xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	788.00
10		Rabitə xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	360.00
11		Elektrik enerjisi xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	473.00
12		İstilik enerjisini xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	530.00
13		İçməli su və çirkab suların axıdılması xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	385.00
14		Parkların təmiri xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	2360.00
15		Bank xərci hesablanıb	122-9	309-1	26.42
		Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			30582.4

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələr üzrə cəmi məbləğlər

111	621-1.1	5300.0
111	621-1.2	3800.0
111	621-1.3	0.0
111	622-1	7000.0
111	621-1.4	3400.0
111	621-1.5	1800.0
111	621-1.6	900.0
111	621-1.7	460.0
122-9	309-1	7922.4

Qruplaşdırılmış müxabirləşmələr üzrə yekun məbləğ

30582.4

c) Qruplaşdırılmış müxabirləşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
111	22660.	0.0

	0	
111-2	0.0	0.0
122-9	7922.4	0.0
309-1	0.0	7922.4
622-1	0.0	7000.0
621-1.1	0.0	5300.0
621-1.2	0.0	3800.0
621-1.3	0.0	0.0
621-1.4	0.0	3400.0
621-1.5	0.0	1800.0
621-1.6	0.0	900.0
621-1.7	0.0	460.0
Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	30582. 4	30582. 4

Memorial order № 5

"Şirvan regional" bələdiyyəsi

a) Gəlir və xərclərin tanınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2016-31.12.2016

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Material məsrəfləri xərc kimi tanınır	733	122-3	2306.00
2			Əmək haqqı məsrəfləri xərc kimi tanınır	733	122-4	8820.00
3			Amortizasiya məbləğləri xərc kimi tanınır	733	122-5	7374.00
4			Sair məsrəflər xərc kimi tanınır	733	122-9	7922.42
5			Xərclərin zərərə aid edilir	801	733	26422.42
6			Torpaq vergisi üzrə daxilolmalar gəlir kimi tanınır	621-1.1	801	5300.00
7			Əmkənlik vergisi üzrə daxilolmalar gəlir kimi tanınır	621-1.2	801	3800.00
8			Mədən vergisi gəlir kimi tanınır	621-1.4	801	3400.00

9		Mehmanxana və otellərdən daxiolma gəlir kimi tanınır	621-1.5	801	1800.00
10		Reklamlardan daxiolmar gəlir kimi tanınır	621-1.6	801	900.00
11		Dayanacaqlardan daxiolmar gəlir kimi tanınır	621-1.7	801	460.00
12		Alınmış dotsasiya gəlir kimi tanınır	622-1	801	7000.00
13		Əvəzsiz alınmış aktivlər gəir kimi tanınır	631-3	801	0.00
14		Maliyyə nəticəsi kapital ehtiyatlarına aid edilir	801	535	-3762.42
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ					71742.42

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə cəmi məbləğlər

621-1.1	801	5300.00
621-1.2	801	3800.00
621-1.3	801	0.00
621-1.4	801	3400.00
621-1.5	801	1800.00
621-1.6	801	900.00
621-1.7	801	460.00
622-1	801	7000.00
631-3	801	0.00
733	122-3	2306.00
733	122-4	8820.00
733	122-5	7374.00
733	122-9	7922.42
801	733.00	26422.42
801	535	-3762.42
541-1	801	0.00

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ **71742.42**

**c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)**

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
122-3	0.0	2306.0

122-4	0.0	8820.0
122-5	0.0	7374.0
122-9	0.0	7922.4
535.0	0.0	-3762.4
541-1	0.0	0.0
621-1.1	5300.0	0.0
621-1.2	3800.0	0.0
621-1.3	0.0	0.0
621-1.4	3400.0	0.0
621-1.5	1800.0	0.0
621-1.6	900.0	0.0
621-1.7	460.0	0.0
622-1	7000.0	0.0
631-3	0.0	0.0
733	26422.4	26422.4
801	22660.0	22660.0
Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	71742.42	71742.42

SINAQ BALANS

31 dekabr 2015-ci il tarixə

"Aran regional" bələdiyyəsi

(manat)

Hesab	01.01.2015-ci ilə qalıq		il ərzində dövriyyə		30.12.2015-ci ilə qalıq	
	Dt	Kt	Dt	Kt	Dt	Kt
101-1			5000.0	1280.00	3720.00	
103-1	3000.0		24060.00	22942.42	4117.58	
111	1500.0		22660.00	24060.00	100.00	
121-1			0.00	0.00	0.00	
121-1.1			1200.00	1200.00	0.00	
121-2	300.0		1280.00	1106.00	474.00	
126-1			0.00	0.00	0.00	
122-3			2306.00	2306.00	0.00	
122-4			8820.00	8820.00	0.00	
122-5			7374.00	7374.00	0.00	
122-9			0.00	0.00	0.00	
143			0.00	0.00	0.00	
231-2.1	80000.0		0.00	0.00	80000.00	

231-2.2	10000.0		0.00	0.00	10000.00	
231-2.3			0.00	0.00	0.00	
231-3	20000.0		0.00	0.00	20000.00	
231-4	8000.0		0.00	0.00	8000.00	
232-2.1	(4800.0)		0.00	1600.00	(6400.0)	
232-2.2	(3330.0)		0.00	1110.00	(4440.0)	
232-2.3			0.00	0.00	-	
232-4	(2664.0)		0.00	2664.00	(5328.0)	
232-3	(4000.0)		0.00	2000.00	(6000.0)	
241-3.1			0.00	0.00	0.00	
241-3.2			0.00	0.00	0.00	
242-3.1			0.00	0.00		0.00
242-3.2			0.00	0.00		0.00
301-1		2480.00	2480.00	0.00	0.00	
301-2		0.00	0.00	0.00	0.00	
307-1		7200.00	7200.00		0.00	
308-1		345.00	345.00		0.00	
308-2.1		216.00	216.00		0.00	
308-2.2		1584.00	1584.00		0.00	
308-2.3		36.00	36.00		0.00	
308-2.4		36.00	36.00		0.00	
309-1		7922.42	7922.42		0.00	
332-1		0.00	0.00		0.00	
334-1		0.00	0.00		0.00	
335-1		0.00	0.00		0.00	
535	108006.0	0.00	(3762.42)		104243.58	
541		0.00	0.00		0.00	
621-1.1		5300.00	5300.00		0.00	
621-1.2		3800.00	3800.00		0.00	
621-1.3		0.00	0.00		0.00	
621-1.4		3400.00	3400.00		0.00	
621-1.5		1800.00	1800.00		0.00	
621-1.6		900.00	900.00		0.00	
621-1.7		460.00	460.00		0.00	
622-1		7000.00	7000.00		0.00	
631-3		0.00	0.00		0.00	
733-1		26422.42	26422.42	0.00	0.00	

743-1			0.00	0.00	0.00	0.00
801			22660.00	22660.00		0.00
	108006.0	108006.0	164261.84	164261.84	104243.5	104243.58

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 dekabr 2015-ci il tarixə
"Şirvan regional"
bələdiyyəsi

Forma 1

(manat)

Bölmə maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Qeyd lər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
AKTİVLƏR				
1	Qısamüddətli aktivlər			
10	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		7837.58	
11	Qısamüddətli debitor borcları		100.00	
12	Ehtiyatlar		474.00	
13	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri			
14	Sair qısamüddətli aktivlər		0.00	
	Cəmi qısamüddətli aktivlər		8411.58	0.00
2	Uzunmüddətli aktivlər			
20	Uzunmüddətli debitor borcları			
21	İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar			
22	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri			
23	Torpaq, tikili və avadanlıq və digər uzunmüddətli aktivlər		95832.00	
24	Qeyri-maddi aktivlər			
25	Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri			
26	Təxire salınmış vergi aktivləri			
27	Sair uzunmüddətli aktivlər			
	Cəmi uzunmüddətli aktivlər		95832.00	0.00
	CƏMI AKTİVLƏR			104243.58
ÖHDƏLİKLƏR				
3	Qısamüddətli öhdəliklər			
30	Qısamüddətli kreditor borcları		0.00	0.00

31	Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
32	Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
33	Sair qısamüddətli öhdəliklər		0.00	0.00
	Cəmi qısamüddətli öhdəliklər			
4	Uzunmüddətli öhdəliklər			
40	Uzunmüddətli kreditor borcları			
41	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
42	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
43	Sair uzunmüddətli öhdəliklər			
	Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər			
	Cəmi öhdəliklər			
5	Xalis Aktivlər və Kapital			
50	Ödənilmiş (nizamnamə) kapitalı			
51	Emissiya gəliri			
52	Geri alınmış kapital			
53	Kapital ehtiyatları		104 243.58	0.00
54	Bölüşdürülməmiş mənfəət		0.00	
	Cəmi xalis aktivlər (kapital)			
	Cəmi xalis aktivlər (kapital) və öhdəliklər			

MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT

31 dekabr 2015-ci il tarixə

Forma 2

"Şirvan regional" bələdiyyəsi

(manat)

	Qeydlərə istinad	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
Gəlirlər			
Vergilər			
Qeyri-birja əməliyyatlarından gəlir		22 660.00	
Birja əməliyyatlarından gəlir		-	
Sair əməliyyat gəliri		-	
Cəmi gəlirlər		22 660.00	

Xərclər			
Əmək haqqı, maaş və işçilərin mükafatlandırılması (DSMF)		8 820.00	
Maliyyə yardımçıları və sair transfer ödənişləri			
Təchizat və istehsal prosesində sərf edilən xammal və materiallar		2 306.00	
Amortizasiya (köhnəlmə) xərcləri		7 374.00	
Sair əməliyyat xərcləri		7 922.42	
Maliyyə xərcləri			
Cəmi Xərclər		26 422.42	
Ümumi mənfəət		(3 762.42)	
Əmlakın əvəzsiz verilməsindən (alınmasından) qazanc (itkilər)			
Kapital Ehtiyatları		(3 762.42)	
Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət (zərər)			
Asılı müəssisələrin Mənfəət və ya Zərərinin payı			

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

(birbaşa metod)

Əlavə 4

31 dekabr 2015-ci il tarixə

"Şirvan regional" bələdiyyəsi

(manat)

Əməliyyat fealiyyətindən yaranan pul vəsaитlərinin hərəkəti	Qeydlər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Vergilər, rüsumlar və cərimələr nəticəsində yaranan pul vəsaiti daxilolmaları		17060.0	
Təsərrütat subyektləri tərəfindən təmin edilən mal və xidmətlərin qiymətləri üzrə yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0.0	
Qrantlar və ya transfertlər və mərkəzi hökumət və ya dövlət sektorunun digər qurumu tərəfindən həyata keçirilən digər vəsaitlər və büdcə ayırmaları nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		7000.0	

Royalti, haqlar, komisyon yiğimları ve digər gəlirlərdən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolması			
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMI DAXİLOLMALAR		24060.0	
<i>Pul xaricəlmaları:</i>			
Fəaliyyətin maliyyələşdirilməsi üçün ictimai sektorun digər təsərrüfat subyektlərinə pul vəsaitlərinin ödənilməsi (kreditlər istisna olmaqla)			
Mallara və xidmətlərə görə təchizatçılarla pul vəsaitlərinin ödənişləri		10402.4	
İşçilərə və onların adından pul vəsaitlərinin ödənişləri		8820.0	
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Əməliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar olan əmlak vergisi və ya mənfəət vergisi ilə bağlı (müvafiq olan təqdirdə) pul vəsaiti ödənişləri			
Mehkəmə prosesləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Büdcəyə qaytarılan vəsait		0.0	
CƏMI XARİCOLMALAR		19222.4	
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		4837.6	
<i>İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti</i>			
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin satılmasından əldə olunan pul vəsaitləri		0.0	
Digər tərəflərə təqdim edilmiş avansların və kreditlərin qaytarılmasıdan pul vəsaitlərinin daxilolmaları (maliyyə institutlarının avans və kreditləri istisna olmaqla)			
İnvestisiyaların satılmasından gəlirlər			

CƏMİ DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricilmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi məqsədilə pul vəsaitlərinin ödənişləri. Bu ödənişlər təsərrüfat subyekti tərefindən öz gücünə inşa edilmiş tikili və avadanlıqlar, habelə layihələr üzrə kapitallaşdırılan xərclərə aid ödənişləri daxil edir.		0.0	
Digər təreflərə təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri (dövlət maliyə qurumlarına təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri istisna olmaqla)			
Xarici valyutada qiymətli kağızların alınması			
CƏMİ XARİCOLMALAR		0.0	
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		0.0	
Maliyyəlaşdırma fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları</i>			
İstiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, istiqraz vərəqələrinin, girov (ipoteka) kağızlarının və digər qısamüddətli və uzunmüddətli istiqrazların buraxılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMİ DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricilmaları</i>			
Hökumətə verilən Dividendlər /Bölüşdürmələr			
Maliyyə icarəsi üzrə yerinə yetirilməmiş öhdəliyin qalıq məbləğinin azaldılması üçün icarəyə götürən tərefindən pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricilmaları			
CƏMİ XARİCOLMALAR			

Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin xalis artması (azalması)		4837.6	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin əvvəlinə olan qalıq		3000.0	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin sonuna olan qalıq		7837.6	0

Məsələ 5 (yeni): "Cənub regional" bələdiyyəsi

Aşağıda verilmiş cədvəldə 01.01.2017-ci il tarixə sınaq balansı təqdim olunub:

Hesabi	Hesabın adı	Debet	Kredit
101	Kassa	1000	0
103	Bank hesabı	800	
111	Qısamüddətli debitor borcu	2500	
121-2	Ehtiyatlar	0	
231.2.1	Binalar	100.000	
232.2.1	Binaların yiğilmiş amortizasiyası		17000
231-2.4	Texniki avadanlıq	22000	
232-2.4	Texniki avadanlığının yiğilmiş amortizasiyası		16700
231-3.5	Traktor	90000	
232-3.5	Traktorun yiğilmiş amortizasiyası		90000
231-3.6	Xidməti minik avtomobili	15000	
232-3	Xidməti minik avtomobilinin yiğilmiş amortizasiyası		6000
231-4	Mebel və inventarlar	11000	
232-4	Mebel və inventarların yiğilmiş amortizasiyası		8500
309-1	Kreditor borc (istilik enerjisi)		322
535	Digər ehtiyat fondları		103778
		242300	242300

"Cənub regional" bələdiyyəsi üzrə 2017-ci il ərzində baş vermiş əməliyyatlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

Gəlir istiqamətləri üzrə:

7. Əhaliyə 13200 manat torpaq vergisi və 8500 manat əmlak vergisi hesablanıb. İlın sonunda əvvəlki illərdə yaranmış borclar da ödənilərək bank hesabına qeyd olunmuş vergilərə görə müvafiq olaraq 14500 və 9200 manat vəsait daxil olmuşdur.

8. Dövlət büdcəsindən 8000 manat dotsasiya daxil olub və daxil olan məbləğin 50 % kassaya mədaxil edilib.

9. Bələdiyyənin ərazisində yerləşən mehmanxana və otellər üzrə 1700 manat dəyərində rüsum hesablanıb, ilin sonunadək bank hesabına keçən ildən qalan borc da ödənilməklə 1900 manat daxil olub.

10. Bələdiyyənin ərazisində yerləşdirilən reklamlardan 1050 manat vəsaitin daxil olması hesablanıb. İlin sonunda 780 manat daxil olub.

11. Bələdiyyənin ərazisində yerləşən dayanacaqlardan 500 manat vəsaitin daxil olması hesablanıb və həmin məbləğ kassaya mədaxil olunub.

Xərc istiqamətləri üzrə:

12. 1500 manat dəyərində dəftərxana və təsərrüfat malları alınıb və tam dəyəri kassadan ödənilib. Alınmış dəftərxana və təsərrüfat mallarının 40% anbarda saxlanılmışdır, qalan hissəsi istifadə olunaraq balansdan silinmişdir.

13. İlin ərzində ezamiyyə gedən şəxslərə 500 manat ezamiyyə xərcləri avans olaraq kassadan ödənilmişdir. Ezamiyyədən qayidan şəxslər lazımı sənədlərlə birlikdə avans hesabat təqdim ediblər.

14. İl ərzində bələdiyyə ərazisində keçirilmiş müxtəlif tədbirlərin təşkilinə 4500 manat vəsait kassadan ödənilib.

15. Bələdiyyənin ərazisində aparılmış abadlıq işlərinə 6000 manat vəsait xərclənib.

16. İl ərzində işçilərə 10000 manat əmək haqqı hesablanıb və əmək haqqında vergi güzəştəri nəzərə alınmaqla 520 manat gəlir vergisi, 300 manat (3%), 50 manat (0.5%) sosial ayırmalar tutulub. Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna 2200 manat (22 %) məcburi sosial sığorta haqqı və 50 manat (0.5) işsizlikdən sığorta haqqı hesablanıb. İlin sonunda bank hesabından əmək haqqı, vergilər və sosial ayırmalar tamamilə ödənilib. Bank xərci-0.40 % təşkill edir.

17. Rabitə xərclərinə görə 300 manat, elektrik enerjisini görə 600 manat, istilik enerjisini görə 500 manat, içməli su və çirkab suların axıdılmasına görə 300 manat bildirişlər təqdim olunub. İlin sonuna keçən ildən istilik enerjisini olan borcda daxil olmaqla bütün kommunal xərclər ödənilmişdir.

18. Nəqliyyat vasitəsinin təmirinə və ehtiyat hissələrin dəyişdirilməsinə görə 1280 manat qaimə-faktura təqdim olunub və ilin sonunadək borc ödənilib.

19. 1100 manat dəyərində nəqliyyat vasitəsi üçün yanacaq istifadə olunub və dəyəri tam ödənilib
20. Müəyyən olmuşdur ki, balans dəyəri 0 manat olan traktor artıq tam yararsız vəziyyətə düşüb. Bununla bağlı qərar alınıb ki növbəti ildə həmin traktor müvafiq prosedurlardan sonra balansdan silinsin.
21. Digər dövlət qurumu tərəfindən bələdiyyənin balansına ilin sonunda əvəzsiz olaraq 120000 manat məbləğində yeni traktor əvəzsiz olaraq verilmişdir.

Əlavə qeydlər:

Uçot siyasetinə əsasən ilin sonunda alınmış əsas vəitlərə amortizasiya hesablanmasıdır. Amortizasiya düz xətt metodu ilə və aşağıdakı illik normalarla hesablanır:

Binalar	- 1.7%
Traktorlar	- 11.1%
Minik avtomobili	- 10 %
Avadanlıq və inventarlar	- 11.1%

Tələb olunur:

Baş verən əməliyyatları memorial orderlərdə qeyd etmək və maliyyə hesabatlarını hazırlamaq.

Memorial order № 1

"Cənub regional " bələdiyyəsi

a) Kassa və Bank əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2017-31.12.2017

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	14 500.0
2			Reklamlardan daxilolma	103-1	111	780.0
3			Əmlak vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	9 200.0
4			Mədən vergisi üzrə daxilolma	103-1	111	1 000.0
5			Mehmanxana və otellərdən rüsum daxil	103-1	111	1 900.0

		olub			
6		Dayanacaqlardan kassaya daxil olub	101-1	111	500.0
7		Dövlət büdcəsindən dotsasiya daxil olub	103-1	111	8 000.0
8		Dotsasiyanın 50 faizi kassaya mədaxil manat kassaya mədaxil olub	101-1	103-1	4 000.0
9		Ezamiyyə xərci qabaqcadan ödənilib	144	101-1	500.0
10		Dəftərxana və təsərrüfat mallarına borc kassadan ödənilib	301-1	101-1	1 500.0
11		Tədbirlərin keçirilməsi üzrə borc ödənilib	309-1	103-1	4 500.0
12		Abadlıq işləri üzrə borc ödənilib	309-1	103-1	6 000.0
13		Yanacaq xərcləri ödənilib	301-1	103-1	1 100.0
14		Rabitə xərcləri üzrə borc ödənilib	309-1	103-1	300.0
16		Nəqliyyatın təmirinə və ehtiyat hisselerin dəyişdirilməsinə görə borc ödənilib	301-1	103-1	1 280.0
17		Elektrik enerjisi üzrə borc ödənilib	309-1	103-1	600.0
18		İstilik enerjisine görə köhnə ildə yaranmış borc ve cari il üzrə borc dənilib	309-1	103-1	822.0
19		İçmeli su və çirkab suların axıdılmasına görə borc ödənilib	309-1	103-1	300.0
20		İşçilərin bankomat kartlarına əmək haqqı köçürülüüb	307-1	103-1	9 130.0
21		Bank xərci ödənilib	309-1	103-1	36.52
22		ə/h-dan və sair pul ödənişlərindən sosial sigortaya görə tutulma-3%	308-2.1	103-1	300.0

23		Əmək haqqı fondunun 22%-i DSMF-yə köçürülüüb	308-2.2	103-1	2 200.0
24		əmək haqqı fondunun 0.5 %-i DSMF-yə köçürülüüb	308-2.4	103-1	50.0
25		İşçilərin əmək haqqından işsizlikdən sığorta 0.5% ödənilib	308-2.3	103-1	50.0
26		İşçilərin əmək haqqından gəlir vergisi ödənilib	308-1	103-1	520.0
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ				69 068.5	

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirleşmələrin cəmi məbləğləri

101-1	103-1	4 000.0
301-1	101-1	1 500.0
103-1	111	35 380.0
101-1	111	500.0
144	101-1	500.0
301-2	103-1	0.0
307-1	103-1	9 130.0
308-1	103-1	520.0
308-2.1	103-1	300.0
308-2.2	103-1	2 200.0
308-2.3	103-1	50.0
301-1	103-1	2 380.0
308-2.4	103-1	50.0
122-9	103-1	0.0
309-1	103-1	12 558.5

Qruplaşdırılmış müxabirleşmələr üzrə yekun məbləğ	69 068.5
--	-----------------

**c) Qruplaşdırılmış müxabirleşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)**

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
101-1	4500.0	2000.0
103-1	35380.0	31188.5
111	0.0	35880.0
144	500.0	0.0

122-9	0.0	0.0
301-1	3880.0	0.0
301-2	0.0	0.0
307-1	9130.0	0.0
308-1	520.0	0.0
308-2.1	300.0	0.0
308-2.2	2200.0	0.0
308-2.3	50.0	0.0
308-2.4	50.0	0.0
309-1	12558.5	0.0
Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr		69 068.5
		69 068.5

Memorial order № 2

"Cənub regional " bələdiyyəsi

a) Əmək haqqı və təhtəhesab şəxslər əməliyyatları üzrə müxbərələşmələr

01.01.2017-31.12.2017

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	
1			İşçilərə əmək haqqı hesablanıb	122-4	307-1	10000.0
2			Əmək haqqı fondunda 22% sosial ayırmalar hesablanıb	122-4	308-2.2	2200.0
3			Əmək haqqı fondunda 0.5% sosial ayırmalar hesablanıb	122-4	308-2.4	50.0
4			İşçilərin əmək haqqından gəlir vergisi tutulub	307-1	308-1	520.0
5			İşçilərin əmək haqqından 3% sosial ayırmalar hesablanıb	307-1	308-2.1	300.0
6			İşçilərin əmək haqqından 0.5 % sosial ayırmalar hesablanıb	307-1	308-2.3	50.0
			ezamiiyyə xərcləri hesablanıb	122-9	335	500.00

			ezamiiye xərcləri avans hesabatı üzrə son hesablama	335	144	500.00
			Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ			14120.0

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələrin cəmi məbləğləri

122-4	307-1	10000.0
122-4	308-2.2	2200.0
122-4	308-2.4	50.0
122-9	335	500.0
307-1	308-2.1	300.0
307-1	308-1	520.0
307-1	308-2.3	50.0
335	144	500.0

Qruplaşdırılmış müxabirləşmələr üzrə yekun məbləğ **14 120.0**

c) Qruplaşdırılmış müxabirləşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
122-4	12250.0	0.0
122-9	500.0	0.0
144	0.0	500.0
307-1	870.0	10000.0
308-1	0.0	520.0
308-2.1	0.0	300.0
308-2.2	0.0	2200.0
308-2.3	0.0	50.0
308-2.4	0.0	50.0
335	500.0	500.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr **14 120.0** **14 120.0**

Memorial order № 3

"Cənub regional " bələdiyyəsi

Ehtiyatlar və əsas fondlar üzrə müxabirləşmələr

01.01.2017-31.12.2017

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nö		Dt	Kt	

1			yanacaq alınıb	121-1.1	301-1	1100.0
2			yanacaq silinib	122-3	121-1.1	1100.0
3			dəftərxana ve təsərrüfat malları alınıb	121-2	301-1	1500.0
4			Dəftərxana malları istifadəyə verilib	122-3	121-2	900.0
5			yeni traktor əvəzsiz alınıb	231-3.5	631-3	120000.0
6			Texniki avadanlıqlara amortizasiya hesablanır	122-5	232-2.4	2442.0
7			İnventarlara amortizasiya hesablanır	122-5	232-4	1221.0
8			Xidməti minik avtomobilinə amortizasiya hesablanır	122-5	232-3.6	1500.0
9			Binaya amortizasiya hesablanır	122-5	232-2.1	1700.0
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ						131463.00

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirəleşmələrin cəmi məbləğləri

231-3.5	631-3	120000.00
232-3.5	231-3.5	0.00
122-5	232-2.1	1700.00
122-5	232-3.5	0.00
121-1.1	301-1	1100.00
121-2	301-1	1500.00
126-1	301-1	0.00
122-3	121-1.1	1100.00
122-3	121-2	900.00
231-2.2	301-2	0.00
122-5	232-2.4	2442.00
122-5	232-2.2	0.00
231-4	301-2	0.00
122-5	232-4	1221.00
122-5	232-3.6	1500.00
241-3.2	301-2	0.00
241-3.1	301-2	0.00
231-2.3	301-2	0.00

	122-5	242-3.1	0.00
Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ		131463.00	

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
231-2.1	0.0	0.0
231-3.5	120000.0	0.0
231-2.4	0.0	0.0
231-2.3	0.0	0.0
231-3.6	0.0	0.0
231-4	0.0	0.0
241-3.1	0.0	0.0
241-3.2	0.0	0.0
232-2.1	0.0	1700.0
232-2.4	0.0	2442.0
232-2.3	0.0	0.0
232-3.5	0.0	0.0
232-3.5	0.0	0.0
232-3.6	0.0	1500.0
232-4	0.0	1221.0
242-3.1	0.0	0.0
242-3.2	0.0	0.0
121-1	0.0	0.0
121-1.1	1100.0	1100.0
121-2	1500.0	900.0
122-3	2000.0	0.0
122-5	6863.0	0.0
126-1	0.0	0.0
301-1	0.0	2600.0
301-2	0.0	0.0
631-3	0.0	120000.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	131463.00	131463.00
---	------------------	------------------

**Memorial order № 4
"Cənub regional " bələdiyyəsi**

A) Xidmətlərin alınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2017-31.12.2017

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nösi		Dt	Kt	
1			Torpaq vergisi hesablanıb	111	621-1.1	13200.0
2			Reklamlardan daxilolmalar hesablanıb	111	621-1.6	1050.0
3			Əmlak vergisi hesablanıb	111	621-1.2	8500.0
4			Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi hesablanıb	111	621-1.4	1000.0
5			Mehmnxana və otellərtdən üzrə rüsum hesablanıb	111	621-1.5	1700.0
6			Dayanacaqlardan daxiolma hesablanıb	111	621-1.7	500.0
7			Dovlət budçəsindən alılmış dotsiya üzrə hesablama	111	622-1	8000.0
8			Tədbirlərin keçirilməsi üzrə hesablanıb	122-9	309-1	4500.0
9			Abadlıq işləri üzrə hesablanıb	122-9	309-1	6000.0
10			Nəqliyyat vasitəsinin təmiri hesablanıb	122-9	301-1	1280.0
11			Rabitə xərcləri hesablanıb	122-9	309-1	300.0
12			Elektrik enerjisinə görə hesablanıb	122-9	309-1	600.0
13			İstilik enerjisinə görə hesablanıb	122-9	309-1	500.0
14			İçməli su və çirkab suların axıdılmasına görə hesablanıb	122-9	309-1	300.0
15			Bank xərci hesablanıb	122-9	309-1	36.5
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ						47466.5

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələr üzrə cəmi məbləğlər

111	621-1.1	13200.0
111	621-1.2	8500.0
111	621-1.3	0.0
111	622-1	8000.0
111	621-1.4	1000.0

	111	621-1.5	1700.0
	111	621-1.6	1050.0
	111	621-1.7	500.0
	122-9	301-1	1280.0
	122-9	309-1	12236.5
Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ		47466.5	

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar) üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
111	33950.0	0.0
111-2	0.0	0.0
122-9	13516.5	0.0
301-1	0.0	1280.0
309-1	0.0	12236.5
622-1	0.0	8000.0
621-1.1	0.0	13200.0
621-1.2	0.0	8500.0
621-1.3	0.0	0.0
621-1.4	0.0	1000.0
621-1.5	0.0	1700.0
621-1.6	0.0	1050.0
621-1.7	0.0	500.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	47466.5	47466.5
---	----------------	----------------

**Memorial order № 5
"Cənub regional " bələdiyyəsi**

a) Gəlir və xərclərin tanınması əməliyyatları üzrə müxabirələşmələr

01.01.2017-31.12.2017

S/s	Əməliyyatın və ya sənədin		Əməliyyatın adı	Sintetik hesab (subhesab)		Məbləğ
	tarixi	Nəsi		Dt	Kt	
1			Material məsrəflri xərc kimi tanınır	733	122-3	2000.00
2			Əmək haqqı məsrəfləri xərc kimi tanınır	733	122-4	12250.00

3		Amortizasiya məbləğləri xərc kimi tanınır	733	122-5	6863.00
4		Sair məsrəflər xərc kimi tanınır	733	122-9	14016.52
5		Büdcə ilə bağlı xərclərin zərərə aid edilməsi	801	733	35129.52
6		Fiziki şəxslərin torpaq vergisi üzrə daxilolmalar gəlir kimi tanınır	621-1.1	801	13200.00
7		Fiziki şəxslərin əmklak vergisi üzrə daxilolmalar gəlir kimi tanınır	621-1.2	801	8500.00
8		bələdiyyənin mülkiyyətində olan müəssisə tərəfdən mənfəət vergisi üzrə daxilolmalar gəlir kimi tanınır	621-1.3	801	0.00
9		Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi gəlir kimi tanınır	621-1.4	801	1000.00
10		mehmanxana və otellərdən daxilolma gəlir kimi tanınır	621-1.5	801	1700.00
11		reklamlardan daxilolmar gəlir kimi tanınır	621-1.6	801	1050.00
12		dayanacaqlardan daxilolmar gəlir kimi tanınır	621-1.7	801	500.00
13		Alınmış dotsasiya gəlir kimi tanınır	622-1	801	8000.00
14		Əvəzsiz alınmış aktivlər gəir kimi tanınır	631-3	801	120000.00
15		Maliyyə nəticəsi kapital ehtiyatlarına aid edilir	801	535	118820.48
Əməliyyatlar üzrə yekun məbləğ					343029.52

b) Əməliyyatlar üzrə qruplaşdırılmış müxabirləşmələr üzrə cəmi məbləğlər

621-1.1	801	13200.00
621-1.2	801	8500.00
621-1.3	801	0.00

621-1.4	801	1000.00
621-1.5	801	1700.00
621-1.6	801	1050.00
621-1.7	801	500.00
622-1	801	8000.00
631-3	801	120000.00
733	122-3	2000.00
733	122-4	12250.00
733	122-5	6863.00
733	122-9	14016.52
801	733.00	35129.52
801	535	118820.48
541-1	801	0.00

Qruplaşdırılmış müxabirələşmələr üzrə yekun məbləğ	343029.52
---	------------------

c) Qruplaşdırılmış müxabirələşmələrə əsasən sintetik hesablar (subhesablar)
üzrə cəmi dövriyyələr (manatla)

Sintetik hesab (subhesab)	Dt	Kt
122-3	0.0	2000.0
122-4	0.0	12250.0
122-5	0.0	6863.0
122-9	0.0	14016.5
535.0	0.0	118820.5
541-1	0.0	0.0
621-1.1	13200.0	0.0
621-1.2	8500.0	0.0
621-1.3	0.0	0.0
621-1.4	1000.0	0.0
621-1.5	1700.0	0.0
621-1.6	1050.0	0.0
621-1.7	500.0	0.0
622-1	8000.0	0.0
631-3	120000.0	0.0
733	35129.5	35129.5
801	153950.0	153950.0

Qruplaşdırılmış sintetik hesablar (subhesablar) üzrə yekun dövriyyələr	343029.52	343029.52
---	------------------	------------------

SINAQ BALANSI

31 dekabr 2017-ci il tarixə
"Cənub regional" bələdiyyəsi

Hesab	01.01.2017-ci ilə qalıq		İl ərzində dövriyyə		30.12.2017-ci ilə qalıq	
	Dt	Kt	Dt	Kt	Dt	Kt
101-1	1000.0		4500.0	2000.0	3500.0	
103-1	800.0		35380.0	31188.5	4991.5	
111	2500.0		33950.0	35880.0	570.0	
121-1			0.0	0.0	0.0	
121-1.1			1100.0	1100.0	0.0	
121-2			1500.0	900.0	600.0	
126-1			0.0	0.0	0.0	
122-3			2000.0	2000.0	0.0	
122-4			12250.0	12250.0	0.0	
122-5			6863.0	6863.0	0.0	
122-9			0.0	0.0	0.0	
143.00			500.0	500.0	0.0	
231-2.1	100000.0		0.0	0.0	100000.0	
231-2.4	22000.0		0.0	0.0	22000.0	
231-3.5	90000.0		120000.0	0.0	210000.0	
231-3.6	15000.0		0.0	0.0	15000.0	
231-4	11000.0		0.0	0.0	11000.0	
232-2.1	(17000.0)		0.0	1700.0	(18700.0)	
232-2.4	(16700.0)		0.0	2442.0	(19142.0)	
232-3.5	(90000.0)		0.0	0.0	(90000.0)	
232-4	(8500.0)		0.0	1221.0	(9721.0)	
232-3.6	(6000.0)		0.0	1500.0	(7500.0)	
241-3.1			0.0	0.0	0.0	
241-3.2			0.0	0.0	0.0	
242-3.1			0.0	0.0	0.0	0.0
242-3.2			0.0	0.0	0.0	0.0
301-1			3880.0	3880.0	0.0	0.0
301-2			0.0	0.0	0.0	0.0
307-1			10000.0	10000.0		0.0
308-1			520.0	520.0		0.0

308-2.1			300.0	300.0		0.0
308-2.2			2200.0	2200.0		0.0
308-2.3			50.0	50.0		0.0
308-2.4			50.0	50.0		0.0
309-1		322.0	12558.5	12236.5		0.0
332-1			0.0	0.0		0.0
334-1			0.0	0.0		0.0
335-1			500.0	500.0		0.0
535		103778.0	0.0	118820.5		222598.5
541			0.0	0.0		0.0
621-1.1			13200.0	13200.0		0.0
621-1.2			8500.0	8500.0		0.0
621-1.3			0.0	0.0		0.0
621-1.4			1000.0	1000.0		0.0
621-1.5			1700.0	1700.0		0.0
621-1.6			1050.0	1050.0		0.0
621-1.7			500.0	500.0		0.0
622-1			8000.0	8000.0		0.0
631-3			120000.0	120000.0		0.0
733-1			35129.5	35129.5	0.0	0.0
801			153950.0	153950.0		0.0
	104100.0	104100.0	591131.0	591131.0	222598.5	222598.5

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

Forma 1

31 dekabr 2017-ci il tarixə
"Cənub regional" bələdiyyəsi

(manat)

Bölmə maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Qeydlər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
	AKTİVLƏR			
1	Qısamüddətli aktivlər			
10	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		8491.48	1 800.00
11	Qısamüddətli debitor borcları		570.00	2 500.00
12	Ehtiyatlar		600.00	-
13	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri			

14	Sair qısamüddətli aktivlər		-	-
	Cəmi qısamüddətli aktivlər		9661.48	4300.00
2	Uzunmüddətli aktivlər			
20	Uzunmüddətli debitor borcları			
21	İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar			
22	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri			
23	Torpaq, tikili və avadanlıq və digər uzunmüddətli aktivlər		218 937.00	105 800.00
24	Qeyri-maddi aktivlər		0	-
25	Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri			-
26	Təxirə salılmış vergi aktivləri			
27	Sair uzunmüddətli aktivlər			
	Cəmi uzunmüddətli aktivlər		218 937.00	105 800.00
	CƏMI AKTİVLƏR		228598.48	110100.00
	ÖHDƏLİKLƏR			
3	Qısamüddətli öhdəliklər			
30	Qısamüddətli kreditor borcları		-	322.00
31	Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
32	Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
33	Sair qısamüddətli öhdəliklər		-	-
	Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		-	322.00
4	Uzunmüddətli öhdəliklər			
40	Uzunmüddətli kreditor borcları			
41	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
42	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
43	Sair uzunmüddətli öhdəliklər			
	Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər			
	Cəmi öhdəliklər			
5	Xalis Aktivlər və Kapital			
50	Ödənilmiş (nizamname) kapitalı			
51	Emissiya gəliri			
52	Geri alınmış kapital			

53	Kapital ehtiyatları		222 598.48	103 778.00
54	Bölüşdürülməmiş mənfəət		-	
	Cəmi xalis aktivlər (kapital)		222 598.48	103 778.00
	Cəmi xalis aktivlər (kapital) və öhdəliklər		222 598.48	104 100.00

MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT

Forma 1

31 dekabr 2017-ci il tarixə
"Cənub regional" bələdiyyəsi

(manat)

		Qeydlərə istinad	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
1	Gelirlər			
	Qeyri-birja əməliyyatlarından gelir		33950.00	
	Birja əməliyyatlarından gelir		0.00	
	Sair əməliyyat geliri		120000.00	
	Cəmi gelirlər		153 950.00	
2	Xərclər			
	Əmək haqqı, maaş və işçilərin mükafatlandırılması (DSMF)		12 250.00	
	Maliyyə yardımçıları və sair transfer ödənişleri			
	Təchizat və istehsal prosesində sərf edilən xammal və materiallar		2 000.00	
	Amortizasiya (köhnəlmə) xərcləri		6 863.00	
	Sair əməliyyat xərcləri		14 016.52	
	Maliyyə xərcləri			
	Cəmi Xərclər		35 129.52	
3	Ümumi mənfəət (zərər)		118 820.48	
	Əmlakın əvəzsiz verilməsindən (alınmasından) qazanc (itkilər)			
	Kapital Ehtiyatları		118 820.48	
	Hesabat dövrü üzrə xalis mənfəət (zərər)			
	Xalis mənfəət (zərər)			

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 dekabr 2017-ci il tarixə

"Cənub regional" bələdiyyəsi

(manat)

Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti	Qeyd-lər	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Vergilər, rüsumlar və cərimələr nəticəsində yaranan pul vəsaiti daxilolmaları		27380.0	
Təsərrüat subyektləri tərəfindən təmin edilən mal və xidmətlərin qiymətləri üzrə yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0.0	
Qrantlar və ya transfertlər və mərkəzi hökumət və ya dövlət sektorunun digər qurumu tərəfindən həyata keçirilən digər vəsaitlər və büdcə ayırmaları nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		8000.0	
Royalti, haqlar, komisyon yiğimləri və digər gəlirlərdən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolması			
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMI DAXİLOLMALAR		35380.0	
<i>Pul xaric olmaları:</i>			
Fəaliyyətin maliyyeləşdirilməsi üçün ictimai sektorun digər təsərrüfat subyektlərinə pul vəsaitlərinin ödənilməsi (kreditlər istisna olmaqla)			
Mallara və xidmətlərə görə təchizatçılara pul vəsaitlərinin ödənişləri		16438.5	
İşçilərə və onların adından pul vəsaitlərinin ödənişləri		12250.0	
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasetləri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Əməliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar olan əmlak vergisi və ya mənfəət vergisi ilə bağlı (müvafiq olan təqdirdə) pul vəsaiti ödənişləri			
Məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Büdcəyə qaytarılan vəsait		0.0	

CƏMI XARİCOLMALAR		28688.5	
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		6691.5	
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin satılmasından əldə olunan pul vəsaitləri		0.0	
Digər tərəflərə təqdim edilmiş avansların və kreditlərin qaytarılmasıdan pul vəsaitlərinin daxilolmaları (maliyyə institutlarının avans və kreditləri istisna olmaqla)			
İnvestisiyaların satılmasından gəlirlər			
CƏMI DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricilmaları:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi məqsədilə pul vəsaitlərinin ödənişləri. Bu ödənişlər təsərrüfat subyekti tərəfindən öz gücünə inşa edilmiş tikili və avadanlıqlar, habelə layihələr üzrə kapitallaşdırılan xərclərə aid ödənişləri daxil edir.		0.0	
Diger tərəflərə təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri (dövlət maliyyə qurumlarına təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri istisna olmaqla)			
Xarici valyutada qiymətli kağızların alınması			
CƏMI XARİCOLMALAR		0.0	
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		0.0	
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
<i>Pul daxilolmaları</i>			
İstiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, istiqraz vərəqələrinin, girov (ipoteka) kağızlarının və digər qısamüddətli və uzunmüddətli istiqrazların buraxılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları			

CƏMİ DAXİLOLMALAR			
<i>Pul xaricəlmaları</i>			
Hökumətə verilən Dividendlər /Bölüşdürmələr			
Maliyyə icarəsi üzrə yerinə yetirilməmiş öhdəliyin qalıq məbləğinin azaldılması üçün icarəyə götürən tərefindən pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricəlmaları			
CƏMİ XARİCOLMALAR			
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin xalis artması (azalması)		6691.5	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin əvvəline olan qalıq		1800.0	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin sonuna olan qalıq		8491.5	

İstifadə edilmiş ədəbiyyat
